The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A.Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

WEDNESDAY, MAY 15, 1957.

LATVIJA
AMERIKA

39./576. n-rs. TREŠDIEN, 1957. G. 15. MAIJĀ 7. gads

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Viksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcijas un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A., Tel VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80—$5.60 par vienas collas slejas telpu.

LAI LATVIEŠU SABIEDRISKĀ ROSME NEKAD NEAPSĪKTU

ĢEN. R. BANGERSKIS ATVADĪJIES NO ANGLIJAS LATVIEŠIEM

Viesošanās laikā viņš nolasījis 14 referātus

Ģenerālis R. Bangerskis, Daugavas Vanagu Fonda valdes aicināts, 6. martā ieradās Anglijā. Pirmoreiz ģenerālis Anglijas tautiešus apciemoja 1953. g. Toreiz ģenerāli aicināja uz pulkveža O. Kalpaka un leģiona dibināšanas 10 gadu atceres svinībām. Arī šī otrreizējā viesošanās notika to pašu atceres svētku laikā, lai Londonā ģenerālis teiktu akta atklāšanas runu.

DVF kultūras daļa bija noorganizējusi ģenerāļa apciemojumu un referātu ciklu arī 13 lielākajās Anglijas pilsētās. Augstais ciemiņš visās sarīkojuma vietās bija mīļi gaidīts viesis. Savos referātos viņš skāra galvenokārt trīs tēmas — par latviešu strēlniekiem, par plkv. O. Kalpaku un visbeidzot par leģionāru cīņu nozīmi.

Ģenerāļa vārdiem teicot, šai otrā apciemojumā viņam esot bijusi izdevība īsti iepazīt Anglijas dabu un tās krāšņumu. Vislielākais prieks tomēr esot bijis vērot Anglijas tautiešu sabiedrisko rosību.

Ārpus DVF valdes organizētajiem referātiem ģenerālis 3 dienu apciemojumā ieradās North Shields pilsētā, lai šeit angļu Rotary kluba ielūgumā angļu klausītājiem lasītu par temu „Latvija vēstures skatījumā." Referāts bija kupli apmeklēts. Pēc kam nākošajā dienā ģenerāli pieņēma Tynemouth pilsētas vecākais

Lieldienu laikā uz 9 dienām ģenerālis R .Bangerskis, kā latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā, viesis, apmeklēja Latviešu māju Almelijā. Ģenerālis apskatīja skaistās Almelijas īpašuma tuvāko un tālāko apkārtni. Daudz laika viņš pavadīja kopā ar Almelijas iemītniekiem — invalidiem. Pēdējie bija gandarīti, ka ģenerālis savā Anglijas apciemojumā nav aizmirsis bijušos cīņas biedrus, Ģenerālim prombraucot, no viņa sirsnīgi atvadījās Almelijas mājas vadītājs Skujēvics, un no iedzīvotājiem skaistu ziedu velti pasniedza Vanadžu nodaļas vadīt. Marija Ķeņģe.

Atgriežoties Londonā, ģenerālim par godu DVF valde bija sarīkojusi kafiju. Viesu vidū bija sūtnis Kārlis Zariņš ar kundzi un meitu Mariannu, sūtniecības padomnieks T. V. Ozoliņš ar kundzi, LNPL prezidija pr-dis Aug. Abakuks, Latviešu virsnieku apv. Anglijas valdes pr-dis P. Saulītis, kā arī Londonā dzīvojošie DVF valdes un Londonas nodaļas atbildīgie darbinieki.

DVF valdes pr-dis A. Alksnītis pateicās ģenerālim par lielajām pūlēm, jo divu mēnešu laikā nolasīti 13 referāti DVF nodaļās, bez tiem vēl sagatavots speciāls referāts angļu publikai. Alksnītis tālāk uzsvēra, ka ģenerālis visās apmeklējuma vietās bijis mīļi gaidīts ciemiņš .Labākā ilecība tam bija klausītāju lielā atsaucība. DVF valdes pr-dis ģen. Bangerskim pasniedza DVF valdes sakārtotu skatu albumu no visām apciemojuma vietām un raksturīgākajiem notikumiem. Alksnītis savu runu nobeidza ar lūgumu ģenerālim atkal pēc neilga laika mērot ceļu uz Angliju, kur viņš vienmēr būs gaidīts viesis.

Sūtnis K .Zariņš savā runā cildināja ģenerāļa R. Bangerska stipro enerģiju un karavīra sparu, novēlot vēl daudz gadu darboties latviešu tautas un svētīgās DV organizācijas labā.

LNPL prezidija pr-dis A. Abakuks savā pateicībā uzsvēra, ka ģenerāļa Anglijas apciemojums devis daudz. Ģenerāļa skaidrā latvieša sirds un nesalaužamā ticība Latvijas nākotnei ir labs piemērs ne vien latviešu vidējai paaudzei, bet tieši mūsu jaunatnei.

Ģenerālis savā īsajā atbildes runā pateicās runātājiem, jo sevišķi sūtnim K. Zariņam ar kundzi, LNPL prezidijam, DVF organizācijai un visiem Anglijas latviešiem, kas visās apciemojuma vietās parādījuši viņam lielu viesmīlību. Pirmā apciemojuma laikā ģenerālim licies, ka Anglija ir liela rūpniecība, tagadējā apciemojumā viņam savs secinājums bijis krasi jāmaina .Ceļojot no Anglijas dienvidiem līdz ziemeļiem, no rietumu piekrastes līdz austrumu krastam. ģenerālis esot iepazinies ar Anglijas krāšņo un bagāto dabu. Redzētās ainavas it bieži skaistumā atgādinājušas Latvijas vēsturiskās vietas, kā Koknesi, Abavas leju. Ciemiņš vērojis ,ka tautiešu labklājība esot gājusi uz augšu ,bet lielāko prieku sagādājis apstāklis, ka materiālā labklājība nav attālinājusi latviešu cilvēkus no latviešu organizcijām, no pašu kultūrālo sarīkojumu atbalstīšanas. Dziļš aizkustinājums bijis vērot mūsu visjaunāko paaudzi, kas blakus angļu skolai cītīgi iet latviešu sestdienas skolās. Tēvu tēvu valoda, mūsu latviskais tikums svēti ir saglabājies šo latviešu zēnu un meiteņu dzidrajā latviešu valodā .

Savu runu nobeidzot ,ģenerālis R Bangerskis' otro Anglijas 2 mēnešu apciemojumu salīdzināja ar it kā divu mēnešu ciemošanos savā dzimtajā latviskā sētā. Šķiroties viņa vēlējums bija, lai Anglijas latviešu darba sīkstums un pareizā sabiedrisko pasākumu atbalstīšana nekad neapsīktu — tās būtu nākotnes Latvijas lielākais ieguvums.

A. Mauriņš

Pieņemšana Latvijas sūtniecībā sakarā ar latviešu skautisma 40 gadiem un ģen. R. Bangerska viesošanās noslēgumu Anglijā.

No kr.: sūtnis K. Zariņš, skautu vadītājs I. Kažociņš un ģen. R. Bangerskis.

2. maijā pēcpusdienā Latvijas sūtnis Kārlis Zariņš ar kundzi bija aicinājuši pie sevis trimdas organizāciju un preses pārstāvjus.

Pieņemšana notika šacha meistarības sacīkšu noslēguma laikā, un sūtnis bija aicinājis arī šo sacensību dalībniekus.

Skautu vadītājs Indulis Kažociņš Anglijas jendas vadītāja vārdā sūtnim pasnieda latviešu trimdas skautu godazīmi. I. Kažociņš pateicās sūtnim par materiālo un morālo atbalstu latviešu skautiem Anglijā. Sūtnis pateicās un runāja par latviešu skautisma nozīmi Latvijas neatkarības gados. Viņš uzsvēra visas pasaules skautu vadītāja lorda Beden-Paula vārdus, ka tikai tas ir labs skauts, kas ir labs savas tautas loceklis.

„Viena no skautu mākām", teica sūtnis, „ir teku zināšana — lai šī māka mūs reiz vestu atpakaļ pa taku uz dzimteni..."

Sūtnis, pieskaroties ģen. R. Bangerska apmeklējuma noslēbumam, izteicās ,ka arī mūsu leģendārajam karavadonim ir visi skautam raksturīgie vilcieni.

BADA CIETĒJUS ĶĪNĀ BARO AR TICĪBU KOMŪNISMAM

Pašreizējo stāvokli Ķīnā žurnālisti salīdzina ar situāciju, kāda valdīja Ungārijā īsi pirms brīvības cīņām.

MAOCETUNGS PACEĻ BAMBUSA PRIEKŠKARU UN ATKLĀJ PASAULEI ĶĪNAS NABADZĪBAS BADA UN BEZDARBA POSTU, KĀ ARĪ ASOS KONFLIKTUS TAUTAS MASU UN KOMŪNISTU ATTIEKSMĒS.

Hongkongā. Ka komūnistu Ķīnai gluži vienkārši nav nekā, ko eksportēt.

Gandrīz visā valstī manāms chronisks bezdarbs. Tas jo sevišķi jūtams pagājušā gada plūdu un sausuma piemeklētos apgabalos, no kuriem lauksaimnieki straumēm vien plūst uz pilsētām meklēt darbu, bet to neatrod, jo bezdarbs valda arī pilsētās. Valdība to izskaidro ar sliktu plānošanu rūpniecības laukā.

Bet bads un bezdarbs nav vienīgās komūnistu nelaimes. Pekinga sūdzas, ka agrākie kapitālisti un intellektuāļi vēl joprojām negrib akceptēt sociālisma doktrinu. Vienmēr jārunā arī par domstarpībām tautas masu un birokratiski domājošās komūnistu minoritātes starpā.

Žurnālisti prasa lielāku preses brīvību. Kādā nesenā žurnālistu konferencē Šanghajā ziņo Pekingas radio, preses pārstāvji pieprasījuši lielāku brīvību notikumu patiesā atreferēšanā; valdība tika aicināta sarīkot preses konferences, kur valdības pārstāvjus varētu iztaujāt.

Rietumu žurnālisti Hongkongā stāvokli komūnistu Ķīnā mēģina salīdzināt ar situāciju, kas valdīja Ungārijā īsi pirms brīvības cīņu sākuma. Bet ... ungāru komūnisti mēģināja uzvarēt ar savu nelokāmību un nepiekāpību. Maocetungs gūst daudz labākus panākumus, peldot pa straumei. Un komūnistu Ķīnas nelaimēm pretī vienmēr tiek stādītas briesmas, kas draud no Rietumu kapitālistiem, jo sevišķi esot jāuzmanās no Sav. Valstīm. Komūnistu Ķīnā par vispārēju sacelšanos pagaidām vēl nevar runāt.

Iekšējo problēmu atrisināšanai daži Mao paņēmieni patiesi jāatzīst par „ģeniāliem". Tā, piemēram, pārtikas trūkuma novēršanai Mao pavēlējis lauksaimniekiem pagaidām savilkt jostas ciešāk, ražot vairāk un nezaudēt ticību komūnismam. Lai iemniekiem būtu priecīgāka strādāšana, Mao pavēlējis komūnistu partijas biedriem saistīties lauku apstrādāšanas darbos.

Ar normālu ražu vien komūnistu Ķīnai šogad nebūs palīdzēts. Lai izvilktu savu novājināto dzīvību, ķīniešiem šogad nepieciešama izcila raža. Jo tās, ko saražo lauksaimnieki, ne viss paliek pašu mājās. Komūnistu Ķīnas plašā rūpniecības programma balstās uz ievedumiem no Padomju Savienības. Un darījumos ar Padomju Savienību ķīnieši valūta ir labība .

PADOMJU SAV-BAI SPIEŽ SAIMNIECĪBAS KURPE

Gromiko noraida Anglijas ierosinājumu par atomieroču mēģinājumu iepriekšēju reģistrāciju.

PADOMJU SAVIENĪBAS AUGSTAKĀ PADOME IETEIC SAV. VALSTU UN ANGLIJAS PARLAMENTIEM NEKAVĒJOTIES PĀRTRAUKT VISUS ATOMIEROČU IZMĒĢINĀJUMUS

Maskavā. Pēdējā Padomijas Augstākās padomes četru dienu sesija, kas beidzās pagājušās nedēļas nogālē, ieies komūnisma vēsturē kā viena no „ražīgākajām." Kā vienmēr, arī šoreiz „lēma vienbalsīgi." — reorganizēt padomju rūpniecības pārraudzību. Tāpat vienbalsīgi visi 1300 deputāti „piepraslja" nekavējoties pārtraukt atomieroču izmēģināšanu. Augstākā padome "nolēma„ griezties pie Sav. Valstu Kongresa un Anglijas parlamenta, lai ieteiktu saviem Rietumu „kollēģiem" sekot Maskavas iniciatīvai atomieroču izmēģinājumu pārtraukšanas īstenošanai. Padomju Savienība ieteic radīt triju atomieročus ražotāju valstu komisiju, kurā darbotos Sav. Valstu, Anglijas un Padomju Savienības pārstāvji.

Augstākās padomes deputātu vienbalsīgais „lēmums" sekoja ārlietu ministra Gromiko runai, kurā viņš izteicās, ka Padomju Savienība viena pati atomieroču izmēģināšanu nepārtrauks. „Ja jūs to (atomieroču izmēģināšanu) turpināsit," Gromiko pavēstīja Rietumiem, "tad to turpināsim arī mēs." Tai pašā reizē Gromiko tomēr atzinās, ka pēdējā laikā Padomju Savienībai jāiegulda arvien lielāki līdzekļi un darba spēks masveida iznīcinšanai paredzēto ieroču ražošanā. Rietumu diplomātiskajās aprindās to iztulko kā gandrīz vai atklātu žēlošanos par bruņošanās sacensību, kurā Padomju Savienības saimniecības kurpe sāk spiest arvienu stiprāk.

„Sav. Valstis velk pasauli uz kara un bezdibeņa malu", deputātiem paskaidroja Gromiko, uzsverot, ka tik ilgi, kamēr nav panākta starptautiska vienošanās atomieroču aizliegšanai, Padomju Savienība turpinās šādu ieroču ražošanu un uzlabošanu, „lai stiprinātu mūsu aizsardzības potenciālu katrā iespējamā veidā." „Tie", viņš sacīja, „kas ir pret atomieroču izmēģinājumu pārtraukšanu, gatavojas karam." Piebalsoja arī kāds bezdievības sludinātājs: „Rietumi baidās no atomieroču izmēģinājumu pārtraukšanas tāpat, kā velns baidās no Kristus!"

Rietumu ieteikumam mēģinājumu izbeigšanas panākšanai Gromiko neatrada neviena vārda. Par Anglijas jaunāko projektu Apvienoto Nāciju atbruņošanās apakškomitejā padomju ārlietu ministrs tikai zobojās, sacīdams, ka atomieroču izmēģinājumu iepriekšēja reģistrācija Apvienotajās Nācijās panāktu šo izmēģinājumu legālizēšanu un radītu jaunus šķēršļus ceļā uz atomieroču aizliegšanu.

AIZSAULES CEĻOS

11. maijā, plkst. 10 vakarā slimnīcā, Vašingtonā, D.C., miris neatkarīgās Lietuvas sūtnis ASV Povilas Žadeikis .Pirms pāris nedēļām nelaikis nosvinēja 70 gadu jubileju.

Maļiks jauc angļu iekšpolitiku

Londonā. Laikā, kad Anglijas parlamentā tiek izcīnītas asas cīņas sakarā ar drīzumā gaidāmo atomieroču izmēģinājumu sākšanu, Padomju Savienības sūtniecības preses nodaļa publicēja sūtņa Maļika vēstuli Anglijas valdībai, iesakot tai pārtraukt atomieroču izmēģināšanu. Šajā vēstulē Maļiks deklarējis, ka Padomju Savienība ir gatava pārtraukt atomieroču izmēģināšanu ja Sav. Valstis un Anglija apsolās darīt to pašu. No Maskavas viedokļa raugoties, izdevīgāku laiku šādai vēstulei būtu bijis grūti atrast. Bet no Anglijas valdības viedokļa šī vēstule atzīta par jaukšanos Anglijas iekšpolitikā. Un tieši tādu atbildi Maļiks arī saņēma. Uzsverot, ka padomju sūtnis mēģina ietekmēt Anglijas polītisko domāšanu, valdība padomju sūtņa vēstulei veltījusi vienu vienīgu vārdu, proti, „nekaunība." Padomju Savienībai pārmet tiešu iejaukšanos Anglijas iekšpolītikā, kam sevišķi svarīga nozīme.

KĀDA DIKTĀTORA NORIETS

Kolumbijas pašievēlētais prezidents ģen. Rojas atkāpjas no amata, nododot valdības grožus plecu vīru militārās padomes rokās.

Bagotā. Nemieri un demonstrācijas, kas sākās jau pirms Kolumbijas prezidenta „vēlēšanām", sasniedzot kulmināciju, kad diktātors Roja sevi ievēlēja amatā arī uz nākamajiem četriem gadiem, pagājušās nedēļas nogalē beidzās ar viņa atkāpšanos.

Ģen. Rojas krišana ir lielisks pierādījums tam, ka zem kopīga visas tautas spiediena arī diktatūra nevar pastāvēt. Opozicijas vadību Rojas diktātūrai jau pirms vēlēšanām uzņēmās katoļu baznīca. Sekoja studentu nemieri ,visa saimnieciskā dzīve apstājās ,tikai demonstrācijas turpināja pieaugt. Cīņās ar valdības karaspēku vairāk kā simts cilvēku zaudēja dzīvību. Bet šo cīņu rezultātā Rojas diktātūra gāzta .

HAMMERŠĪLDS JERUZĀLEMĒ

„MIERS VIRS ZEMES UN CILVĒKU LABAIS PRĀTS" NAV TIK VIEGLI SASNIEDZAMS.

Jeruzālemē Pagājušās nedēļas nogalē Jeruzālemē sākās ilgi gaidītās Izraēlas ministru prezidenta Ben Guriona un Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra Hammeršīlda sarunas. Rietumu preses pārstāvji ziņo no Vidējiem Austrumiem, ka sarunas noritot vislabākā saskaņā, bet — panākumu līdz šim neesot nekādu.

Kā jau to varēja sagaidīt, sarunu darba kārtības dgpunktā ir jautājums par Ēģiptes naidīgo izturēšanos pret Izraēlu. Ben Gurions gribētu, lai Ēģipte beidzot oficiāli deklarē savu nostāju, vai arī, lai tā piekāpjas miera parakstīšanai ar Izraēlu, kas pēdējai atvērtu ceļu uz Suecas kanāli. Bet... Hammeršīlds Ēģiptes valdības vārdā šolījumus nevar dot.

Ben Guriona un Hammeršīlda sarunu otrā dienā vairākas stundas tika veltītas, analizējot Izraēlas attieksmes ar tās arabu kaimiņiem. Šai laikā sarunās piedalījās arī Apvienoto Nāciju policijas armijas komandieris ģen. Bērnss, Izraēlas armijas štāba priekšnieks ģen. Dejs un Apvienoto Nāciju pamiera pārraudzības komisijas vadītāja vietnieks plkv. Lērijs. Cik zināms, jautājums par Apvienoto Nāciju policijas armijas vienību stacionēšanu abpus Gazas demarkācijas joslai vēl līdz šim nav pārrunāts. Pašreiz Apvienoto Nāciju policijas armijas vienības apsargā Gazas apgabala demarkācijas joslu vienīgi Ēģiptes pusē. Pēdējā jau vairākkārt pieprasījusi, lai starptautiskā armija tiktu stacionēta arī Izraēlas robežās. Līdz šim Ben Gurions tam katēgoriski pretojies.

Un ko par Jeruzālemes sarunām domā Apvienotō Nāciju ģenerālsekretrs Hammeršīlds? Žurnālistu vaicāts, viņš atbildēja: „Vai tad es izskatos nelaimīgs?"

Pēc tik „skaidriem komentāriem" par stāvokli Vidējos Austrumos spriest nav viegla lieta.

TLB Sestdienas skolas

izlaiduma akts šogad būs svētdien, 26. maijā, pl. 6.00 vak. skolas telpās, Sv .Andreja baznīcas zālē.

Visus draugus un labvēļus lūdz pagodināt šo aktu ar savu ierašanos.

TLBS skolas saime.

KURZEMES KAPITULĀCIJAS ATCERE MONTREĀLĀ

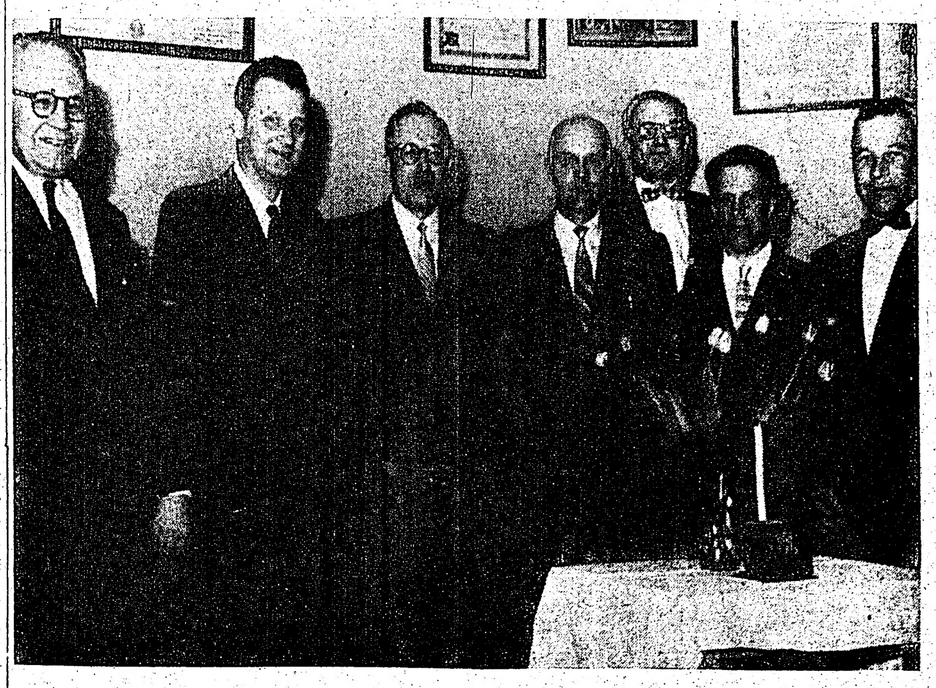

Komitejas Latvijas brīvībai loceklis, majors V. Hazners piedalījās DV Montreālas nod. biedru vakarā un nolasīja saistošu priekšlasījumu par pašreizējo stāvokli dzimtenē. Attēlā no kreisās: plkv. K. Tirzītis, konsuls V. Tomsons, majors V. Hazners, kasieris V. Frīde, biedrzinis J. Čugurs, sekretārs J. Gributis, priekšnieks O. Kļavenieks. Foto J. Baltiņš

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

ČETRAS KANADAS POLITISKĀS PARTIJAS CIŅĀ

Nav īstu iemeslu vēlēšanu ciņām

(C. S.) Gatavojoties jūnija vēlēšanām, atkāpās Kanadas 22. parlaments, kad sāka zilēt par iemesliem ,kādus galvenās politiskās partijas izlietos, cīnoties pēc publikas labvēlības.

Noslēgtā parlamenta sesija nav radījusi lielus vai uztraucošus ieganstus. Pirms gada gan norisinājās lielās, dabiskās gāzes vada celšanas debates, kuŗās opozicija uzbruka valdībai par debašu izbeigšanu jautājumā par valsts līdzekļu aizdošanu Savienoto Valstu naftas un dabiskās gāzes interesentiem ,lai palīdzētu tiem uzcelt Transkanadas cauruļu vadu. Kā zināms, tautas atmiņa ir visai īsa, un jāšaubās, vai opozicijas partijas varēs radīt pārdomas šai jautājumā: aizdevums ir atmaksāts, un valdība varētu prasīt, par ko gan jāstrīdas?

Finanču ministra Harisa budžets, ko iesniedza martā, bija tikpat uztraucošs vai pretrunīgs, bet, liekas, dos visai maz šaujamvielas konservatīviem vai CCF. Tas vairāk palīdzēs liberāļiem, ievērojot paaugstinātās vecuma pensijas, ģimenes piemaksas un citus maksājumus tautas labklājībai ,kas sāksies rudenī.

Finanču ministrs paziņoja arī savus plānus rekorda izdevumiem tekošajā finanču gadā — $5.334.000.000, kas ir augstāki pat par kara laika budžeta izdevumiem .Bet ievērojot iedzīvotāju skaita pieaugumu un nācijas pirktspēju pastāvīgu kāpšanu, nevienu tas sevišķi neuztrauks.

Sesijas beigās atklājās, ka ministru prezidents St. Lorāns un daži citi kabineta ministri dažos gadījumos rakstījuši protesta vēstules valsts Kanadas raidītāju sabiedrībai. Tas radīja vieglu nemieru, jo opozicija vainoja valdību, ka tā iejaucoties CBC raidītāju lietās. Tomēr nekas pārmērīgi skandalozs šai jautājumā neuzpeldēja.

Strīdus ābols vēlēšanās varēja būs veselības apdrošināšana. Opozicija būtu varējusi apgalvot, ka valdība rīkojas pārāk gausi šai laukā, bet valdība iesniedza, un parlaments pieņēma vajadzīgo likumu, lai skicētu valsts apdrošināšanas plānu (kas sedz medicīnisko un slimnīcu aprūpi), tiklīdz 6 provinces ar iedzīvotāju skaitu pārsvarā būs pieņēmušas savā provincē likumu par piesliešanos šim plānam. Līdz ar to šis jautājums gandrīz pavisam noņemts no politikas darba kārtības.

Kultūrālā darbība Kanadā ir ieguvusi ievērojamu kustības spēku, kad valdība nodibināja Kanadas padomi ar 100 miljonu dol. pašas budžetu, lai atbalstītu dažāda veida mākslas un palīdzētu universitātēm.

Ja parlamenta sesijai neizdevās sagādāt degvielu vēlēšanu ciņai, tad ir iespēja — bet tikai iespēja — ka to varēs iegūt no citas puses. Šeit domāta Normana lieta un tās iespējamās sekas.

Starplaikā četras galvenās partijas uzsākušas vēlēšanu ciņas. Iespējams, ka liberāļi izvirzīs savus sasniegumus kā valdošā partija un atdusēsies uz saviem lauriem. Konservatīvie laikam uzsāks ciņu par parlamenta virsvaldību (tie apvaino valdību, ka tā parlamentam piešķirusi neiedarbīgu balsi). Tie var atgriezties arī pie cauruļu vadu problēmas un vispārīgi pie jautājuma, kādos apmēros Kanadas zemes bagātības kontrolē ārzemju kapitāls. Tie, laikam, arī uzbruks valdībai, ka tā nav spējusi pietiekami ātri izmantot Kanadas dabas bagātības.

CCF (sociālistu partija) sniedz atšķaidītu un pārgrozītu savas agrākās platformas versiju un sajaida, ka tai nāksies visai grūti palielināt savu mazo deputātu skaitu parlamentā. Rietumu sociāldemokrēdita partija toties rada lielāku interesi. Tā sastāv no ievērojama skaita agrāko konservatīvo, kam acīs spīd misionāru gaisma, un laikam iegūs vēl klāt dažas vietas uz pārējo trīju partiju lēses un iespējams, ka tā sagādās varas līdzsvaru parlamentā.

Dziesmu svētki durvju priekšā

Dziesmu svētku žetoni, ko pēc mākslinieka V. Krūmiņa godalgotā zīmējuma pašreiz izgatavo kāda Toronto kanadiešu firma, maksās 60c gabalā. tie būs apsudraboti — oksidēti. Žetonus varēs pirkt visos Dziesmu svētku sarīkojumos un informācijas centrā Sv. Andreja baznīcas telpās.

Labākās vietas koncertam. kā ziņo kasieris A. Putniņš, gandrīz jau pārdotas. Tāpat ātri izpērk iespas biļetes ballei, kāpēc ieteicams pasteigties ar šo biļešu iegādi. Galdiņi ballei jau visi izpārdoti.

Svētku viesi, kas pasūtinājuši biļetes svētku sarīkojumiem, bet nav par tām samaksājuši, lūgti rezervētās biļetes izpirkt līdz 20. maijam. Pēc šī datuma visas biļetes pārdos.

Auto novietošanas iespējas jaundarbu koncerta apmeklētājiem Parkdale Collegiate, 209 Jameson Ave., būs no Close Ave., kas ir vienvirziena iela dienvidu virzienā. Izbraukšana no novietošanas laukuma pa King ielu.

Auto novietošana Royal York viesnīcas tuvumā ir gandrīz neiespējama, tādēļ balles viesi pašu ērtības labad aicināti uz balli nebraukt ar mašīnām, bet izmantot publiskos satiksmes līdzekļus.

Tāpat skopas auto novietošanas iespējas ir pie kopkoncerta zāles. Varsity arenas.

Lai izmantotu lieliskās reprezentēšanās iespējas, ko latviešiem dod Dziesmu svētki, ieteicams jo kuplā skaitā aicināt uz kopkoncertu kanadiešu draugus, paziņas un darba biedrus. Angliski runājošo viesu vajadzībām būs krāsnos vākos iesieti dziesmu teksti un īss dziesmu svētku apraksts angļu valodā.

Tā kā tiesības uzņemt dziesmu svētku norisi skaņu lentā un filmā izdotas Dainas studijai Čikāgā, tad rīcības komiteja aizrāda, ka neviena citai personai neatļaus sarīkojumu ne filmēt, nedz uzņemt skaņu lentā.

Lai nepārkāptu Toronto organizāciju jau sen pieņemto lēmumu Dziesmu svētku laikā nesarīkot nekādus parallēlus sarīkojumus, tad piezidijs lūgs Toronto korporāciju kopu savu pavasara komersu Kolumbus zālē nesākt plkst. 8, kā tas paredzēts, bet gan plkst. 10, t. i. pēc Jaundarbu koncerta.

Igauņu dāvana Eizenhaueram

Balto namu Vašingtonā 4. maijā apmeklēja Ņujorkas igauņu vīru koris ar dirigentu M. Loiti priekšgalā, lai pasniegtu prezidentam igauņu dāvanu — koka kausu. Amerikas igauņu biedrības pārstāvis prezidentam pasniedza igauņu nacionālo epu „Kalevipoeg" greznā iesējumā. Eizenhauers tanī laikā atradās savā lauku īpašumā Getisburgā, bet viņa uzdevumā dāvanas pieņēma speciālais asistents E. Česnijs. Koris nodziedāja Baltā namā 2 dziesmas, pēc kam apskatīja prezidenta mītni.

Vēlāk koris devās uz Arlingtonas varoņu kapiem, kur nolika vainagu. Ceremoniju ievadīja goda sardzes taures signāls. Koris nodziedāja Rekviēmu. Šinī ceremonijā noskatījās ap 2.000 cilvēku.

VĒSTIS NO EIROPAS

BRADFORDAS LATVIEŠI ROSĪGĀKIE ANGLIJĀ

Koncerts, sporta sacensības un gleznu izstāde Lieldienās

Aizvadītajās Lieldienās Bradfordas latvieši, ieejot desmitajā Anglijā pavadītajā gadā, pierādīja, ka viņi ir rosīgākais latviešu centrs Anglijā.

Bradfordiešiem ir divi nami: DVF nams un LPL katoļu b-bas un sporta kluba Trimdas Latviešu nams. Pastāv divas teātŗa trupas, divas deju kopas — Sakta un Saktiņa, ir arī labi organizēta DVF Bradfordas latviešu skola, darbojas K. Ulmaņa mazpulks un vēl virkne sīkāku sabiedrisku pasākumu .Bet kā ir ar sabiedrības atsaucību ?Arī šai ziņā par bradfordiešiem jāsaka labākais. Lieldienu dienās bija dažādu sarīkojumu bagātība, kuŗiem netrūka apmeklētāju un sabiedrības atsaucības.

Centrālais sarīkojums bija A. Holcmaneș un Daugavas vīru kopa koncerts. Tas notika plašajās Viktorijas zāles telpās, bija ieradušies tuvu pie 500 klausītāju.

Koncerta ievadā Daugavas vīri atskaņoja Latvijas un Anglijas himnas. Sekojošajā koncerta daļā kopa pirmās dziesmas vēl skanēja uzmanīgi, piesardzīgi, bet ar katru nākošo atskaņojumu radās dziļš kontakts dirigenta komp. Helm. Pavasaŗa, Daugavas vīru un klausītāju starpā. Atskaņojot E. Dziņa „Mūžam zilī" un A. Kalniņa „Šurp, brāļi",dziesmas skanēja spēcīgi un tīrskaņīgi. Protams, klausītāju nedalītie aplausi izraisīja dziesmu atkārtojumu.

Sekoja Austras Holcmanes koncerts. Anglijas latviešu saimē A. Holcmane, ar savu spēcīgo un labi kopto drāmatisko soprānu ieguvusi labu vārdu. Jauniestudētās dziesmas māksliniece bija izvēlējusies tā, ka pirmajā daļā atskaņoja Helm. Pavasaŗa kompozicijas, bet otrā — dziedāja cittautu autorus .Protams, šeit bija pateicīga viela viņas krāšņās balss izcelšanai. F. Rachmaņinova „Pavasaŗa ūdeņi" skanēja visizteiksmīgāk un galda tenisā pulcējās ne tikai latviešu šaģisti no Vācijas un Zviedrijas, bet arī Anglijas labākie baltiešu galda tenisisti.

Par 2. E/M šacha sacensības dalībnieku labsajūtu rūpējās DVF Bradfordas nodaļa ar šacha kopas Rīga vienmēr laipno vadītāju E. Trēgeri. Sacha meistaribas spēlēs pierādījās Vācijas latviešu pārākums, uzvarēja A. Tipsis.

Līdzīgi šacham, slīvās cīņās aizritēja arī sporta kluba Trimda sarīkojumā organizētās Baltijas un Anglijas latviešu galda tenisa meistarsacīkstes. Sacensībās piedalījās visi Anglijas latviešu A klases spēlētāji, kam blakus cīnījās Anglijas igauņu pārstāvis un Bradfordas lietuviešu izlases spēlētājs. Ar gandarījumu nācās konstatēt, kā latvietis I. Bērziņš ir labākais turnīra spēlētājs. I. Bērziņš pierādīja, ka, kaut gados jauns, jo nupat sasniedzis 20 gadu, spēlē ļoti moderni galda tenisu ar savu sūkņa gumijas lāpstiņu, japāņu tehniku un labi izkoptu uzbrukuma un aizsardzības taktiku. Viņš izaudzis par mūsu trimdas spēcīgāko latvieša galda tenisistu.

Bērziņš pelnīti ieguva sūtņa Kārļa Zariņa dāvāto celojošo Baltiešu kausu, kā arī citas skaistas balvas.

Sporta klubs Trimda pirmās sacensību dienas noslēgumā par godu šachistiem un galda tenisa turnīra dalībniekiem bija rīkojis Latviešu mājā groziņu vakaru. Latviešu nama sarīkojuma zālē patīkami pārsteidza jauno Bradfordas glezнotāju gleznu klāsts. Izstādīto darbu vidū redzējām ap 40 L. Mieriņa un V. Bērziņa darbu. Ļoti labu iespaidu atstāja Laimoņa Mieriņa portreti un klusā daba. L. Mieriņš, bez studijām Bradfordas Mākslas kolledžā rūpīgi seko lielmeistara V. Tones norādījumiem. Nav šaubu, šeit veidojas latviešiem jauns, apdāvināts otas un audekla meistars.

Kaut skaita ziņā mazāk, Valters Bērziņš parādījis sevi no labākās puses, kur dominē pareiza perspektīva un labs kolorits. Viņa darbu stiprā puse ir ainavas. Abi jaunie mākslinieki ir liels ieguvums latviešiem Anglijā.

Lieldienas aizvadītas. Tuvie un tālie ciemiņi no Bradfordas aizbrauca, un vilšanās sajūtu nebija vairs viegli aizstāt ar kādu citu programmas numuru.

Jaukš šinī aktā bija mirklis, kad tautietes nolika šārtbaltus ziedus pie karogiem pirms himnas nodziedāšanas. Viru kopa Viestura dziesmas bija piemērotas vakaram, bet tenora Sainas dažas dziesmas, īpaši pēdēja piedeva varēja noteikti izpalikt: uzjautrinājumu šādā sarīkojumā izraisīt nav taktiski. Arī māksliniekam jākalpo savai tautai ar visu sirdi un nopietnību.

Jābrīnās par to, ka jaunrades darbā rokas gadsimtiem cauri, lai rastu vielu dzejai, kompozicijai, stāstam, lugai, bet aizmirstībā atstāj dienu ,kad sirdis trīcēja izmisumā, kad karaviŗi kauju viesuļos sadila skaitā, nedomādami atdot varmākām tautu un tēvzemi. Nav spožākas slavas, ko kāda armija jebkad ieguvusi, par latviešu deviņpadsmitās divizijas varoņiem, kad viņi Kurzemes nāves laukos sev godības un mocību vainagu vija... Latvju dzejnieki un skaņraži var rast nebeidzamu inspirāciju šinīs liesmainajās dienās, lai iemūžinātu toreizējo varoņibas un bojā ejas pārdzīvojumu.

Lūk, šādām dziesmām būtu jāskan Kurzemes kapitulācijas aktā! Mums vajadzētu rīkot svinīgus gājienus pilsētu ielās, nesot priekšgalā kauju karogus un plakātus ar nozīmīgiem uzrakstiem par 8. maiju. Sarīkojuma vietās svinīguma noskaņu varētu daudzējādi papairot gan ar orkestri, ērģelēm, iesākot ar svētbrīdi u.t.t. Piemērotām dekorācijām nebūtu jātaupa izdoma un mazliet arī līdzekļi .Aktos būtu vēlami citu tautību viesi un attiecīgi sagatavota programma, kas izceltu šīs dienas vēsturisko nozīmi. Par to būtu jāraksta arī vietējā presē.

Kam tas vajadzīgs? — Lai mūsu dvēseles neaizputeklotu ikdienas steiga, materiālisms; lai mūsu sirdīs liesmotu iepnums par Latvijas brīvības laikiem ,slavas un varoņības dienām; lai viss labais, ko mēs virs zemes spējam veikt, tiktu ieskaitīts Latvijas augšāmceļšanas dienai!

N. S., Toronto.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

17. un 18. maijā — Baltiešu sporta svētki centrālā YMCA'ā.
17. maijā — Ziedu balle — Maija karalienes vēlēšanas Columbus zālē. DV Toronto nod.
18. maijā — Baltiešu sporta svētku noslēguma balle lietuviešu Augšāmceļšanās baznīcas zālē, 1021 College St.
No 24. maija līdz 2. jūnijam — 2. latviešu Dziesmu svētku sarīkojumi.
26. maijā Lietuviešu zālē Auzāneš Vitolīņas „Jersika", Toronto teātŗu kopīgā ansambļa iestudējums V. Pukata režijā.
Svētdien, 2. jūnijā, pl. 9 no rīta — Sv. Andreja baznīcā 1. ev. - lut. draudzes dievkalpojums ar koncertu, atskaņojot T. Ķeniņa Bibeles skatu Pravietis Daniels. Piedalās draudzes koris un solisti Herta Lūse, Jānis Kļaviņš un dubultkvartets Kalvis.

SV. KATARĪNĀS

19. maijā — Dāmu kluba sarīkojums, teātŗa izrāde Dāmu valsts, Hamiltonas drāmatiskās kopas sniegumā.
22. jūnijā, DV nodaļas Jāņu dienas sarīkojums Effingham Picnic parkā. Sākums plkst. 6 vakarā.

NIAGARA

25. maijā — tradicionālā Ziedu balle ar karalienes vēlēšanu un ASV sportistu viesošanos.
13. jūlijā — Draudzības un Jaunatnes dienu atklāšana, koncerts un balle.
14. jūlijā — Jaunatnes un Draudzības dienu noslēgums ar brīvdabas izrādi.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8.7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

LASĪTAJU vēstules

SLAVAS APMIRDZĒTA SĒRU DIENA

Latvijas Amerikā redakcijai:

Kurzemes kapitulācija netiek atzīmēta latviešu centros Eiropā. Bet visur, kur mīt latvieši, tā varētu izvērsties par skaistu tradiciju un svarīgu manifestācijas dienu cilvēka alkām pēc brīvas un viņa cieņai atbilstošas dzīves, ja šīs dienas sarīkojumu vispusīgi pārdomātu un labi sagatavotu.

Liekas, tieši gribas trūkst, lai daudzus sarīkojumus piestrāvotu ar svarīgumu, atveldzi un pacilātības izjūtu. Visu gaiditā persona, lai piedalītos 8. maija piemiņas aktā Toronto, lūk, 4. maijā neatbrauca, un vilšanās sajūtu nebija vairs viegli aizstāt ar kādu citu programmas numuru.

Jaukš šinī aktā bija mirklis, kad tautietes nolika sārtbaltus ziedus pie karogiem pirms himnas nodziedāšanas. Viru kopa Viestura dziesmas bija piemērotas vakaram, bet tenora Sainas dažas dziesmas, īpaši pēdēja piedeva varēja noteikti izpalikt: uzjautrinājumu šādā sarīkojumā izraisīt nav taktiski. Arī mākslinieka jākalpo savai tautai ar visu sirdi un nopietnību.

Jābrīnās par to, ka jaunrades darbā rokas gadsimtiem cauri, lai rastu vielu dzejai, kompozicijai, stāstam, lugai, bet aizmirstībā atstāj dienu ,kad sirdis trīcēja izmisumā, kad karaviŗi kauju viesuļos sadila skaitā, nedomādami atdot varmākām tautu un tēvzemi. Nav spožākas slavas, ko kāda armija jebkad ieguvusi, par latviešu deviņpadsmitās divizijas varoņiem, kad viņi Kurzemes nāves laukos sev godības un mocību vainagu vija... Latvju dzejnieki un skaņraži var rast nebeidzamu inspirāciju šinīs liesmainajās dienās, lai iemūžinātu toreizējo varoņibas un bojā ejas pārdzīvojumu.

Lūk, šādām dziesmām būtu jāskan Kurzemes kapitulācijas aktā! Mums vajadzētu rīkot svinīgus gājienus pilsētu ielās, nesot priekšgalā kauju karogus un plakātus ar nozīmīgiem uzrakstiem par 8. maiju. Sarīkojuma vietās svinīguma noskaņu varētu daudzējādi papairot gan ar orkestri, ērģelēm, iesākot ar svētbrīdi u.t.t. Piemērotām dekorācijām nebūtu jātaupa izdoma un mazliet arī līdzekļi .Aktos būtu vēlami citu tautību viesi un attiecīgi sagatavota programma, kas izceltu šīs dienas vēsturisko nozīmi. Par to būtu jāraksta arī vietējā presē.

Kam tas vajadzīgs? — Lai mūsu dvēseles neaizputeklotu ikdienas steiga, materiālisms; lai mūsu sirdīs liesmotu iepnums par Latvijas brīvības laikiem ,slavas un varoņības dienām; lai viss labais, ko mēs virs zemes spējam veikt, tiktu ieskaitīts Latvijas augšāmceļšanas dienai!

N. S., Toronto.

VĒSTULE PIZĀNA KUNGAM RĪGĀ

Kādam Ņujorkā dzīvojošam latvietim A. Sileniekam, kam bijusi izdevība iepazīties ar Rīgā iznākošo laikrakstu „Cīņa", radusies ideja aizrakstīt vēstuli šīs avīzes galvenajam redaktoram P. Pizānam un izteikt savas domas jautājumos, kas viņu bijušā vapeņa varenā laikrakstā. Silenieks savu vēstuli adresējis P. Pizāna kungam, „Cīņas" redaktoram, Rīgā, Blaumaņa ielā 38/40. Vēstuli viņš izsūtījis 27. martā, bet līdz šim vēl neesot saņēmis atbildi, nedz arī atradis par to kādu norādījumu „Cīņā". Sileniekam ir aizdomas, ka krievu cenzūra viņa vēstuli varbūt nemaz nav izlaidusi no savām telpām. Tāpēc Silenieks lūdz viņa vēstuli ievietot mūsu laikrakstā, jo tādā ceļā, iespējams, Pizāns dabūs zināt, ka viņam kāds latvietis rakstījis vēstuli no Amerikas.

Diemžēl, Silenieka vēstule ir par garu, lai to ievietotu visā pilnībā, tāpēc varam atzīmēt tikai dažas raksturīgākās vietas tajā, proti:

„Gribu Jūs uzrunāt kā Latvijas okupācijas varas un komūnistu partijas oficioza „Cīņa" atbildīgo redaktoru, jo prese ir tā, kas izsaka valdošās varas uzskatus. Tā Jums ir jānes līdzatbildība par viņu laumu, ko šī vara nodara latviešu tautai. Vislielākais launums ir visa krieviskā uzspiešana latviešu tautai. Vai tā nav kauna lieta, ka latviešu Dziesmu svētkos tiek dziedātas krievu dziesmas, ka mūsu tautas dziesmas pārtaisa par krievu „čatuskām"? Un vai tā nav kauna lieta, ka latvieši ārzemēs bez kāda atbalsta šajos 12 gados ir spējuši sarakstīt vairāk literāru daiļdarbu nekā komūnistiskie rakstnieki? Tāpāt ārzemēs dzīvojošie latviešu komponisti ir spējuši radīt daudz vairāk kompoziciju nekā dzimtenē esošie . . . Vai Jūs neredzat, ka krievu saimnieciskās sistēmas uzspiešanas rezultātā mūsu zemi pārpludina krievu bari, kuŗi ieradušies uz palikšanu, lai absorbētu latviešu tautu? Vai par visu to latviešu komūnistu partija būs spējīga atbildēt latviešu tautai? Pārdomājiet kaut vai tikai notikumus Polijā un Ungārijā, tad varbūt jūs varēsit sākt domāt kā latvietis un nevien tikai kā komūnists . . . "

Daudzi jo daudzi tūkstoši viešu karavīru, sargot savu zemi, ir krituši asiņainajos kaukos abos karos un brīv cīņās. Tātad, runāt par ideju ideālu trūkumu nepienākas, tām ir uzcelti mūžības piemin Brāļu kapos, Nāves salā, T purvā, Volohovā, Kurzemes cie snī un citur .

Ņemt par pamatu, vai vilkt rallelī ar Somiju mēs nevaram su ģeopolitiskā stāvokļa dēļ, sakņojas divi dominējoši fak 1) Kā Napoleons, tā Hitlers s kara gājieņos pret Maskavu n iekalkulējuši kādu varenu k sabiedroto — dabu, kas ne palīdzēja, bet kam bija galvens ma franču un vācu sakāvē, sabiedrotā mums nav ,bet son bija, un tas stipri ietekmēja s - krievu kara norisi. 2) Ja ne dos ,neviens no līdzšinējiem šo tematu rakstītājiem nav rojis vienu fundamentālu u šķirēju apstāki, kas noteic specifisko svaru krievu vien sarkano vai balto ,politikas s kausos. Jau kopš gadu simte Krievijas valdnieki ir mētuši skaņu uz Baltijas telpu,uz Ba jūru, kas viņiem ir tas pat daudz vairāk kā angliem, fran amerikāņiem u. c. Suecas ka Bez Baltijas un Melnās jūras vijas kontinentālais koloss nās viņu bijušā vapeņa varen dirgvalvainam ērgļim ar ap laikrakstā. Silenieks savu vēstuli tiem spārniem ,vai tagadējam kanajam vilkam — ar izlau zobiem. Turpretī Somija at Krievijas mazvērtīgā periferij attiecīgi tām arī vērtējams jas kara iznākums.

Lai gan ar palkavnieka V palīdzību pie varas nākušie viki soļīja (un tam varbūt noticēja palkavnieks) visā krievu tautām plašu patstāvī tiešībām pat izstāties no Pad Savienības ,jau neatkarīgās jas pirmajos gados kāds sūtniecības loceklis paladis vietisku" izteicienu: „Nu potješatsja let na 20." Ir nea dams fakts, ka sarkanie K valdnieki ne par mata tiesu mainījuši balto caru politik tieciņā uz Baltijas telpu, bet pastiprinājuši nebijušos ap jo pagājušo gadu simteņu lat si iepriekšējie Krievijas cari nav tik daudz veikuši Baltija krievošanā, katra nekrievisk menta izdeldēšanā un sava dināšanā ,kā to 13 gados ar ča un K. Kirchenšteina svēt pavelkuši „internacionālie". kavas komūnisti.

1951. g. Maskavā Izglītība nistrijas vidusskolām izdotā A .Pankratovas rediģētā P. S tares grāmatas 23. l.p.p. (to arī Latvija) lasām: „Cars l ļ iekaroja ceļu uz Baltijas j tādā kārtā noslēdza krievu ciņu, kas sākās jau 15 g. s. Pēteris iekaroja tikai to, ka absolūti nepieciešams valsts mālai attīstībai." Lūk, pilnīgi klāti dokumentēts, ka Baltij ra ABSOLŪTI nepieciešama vijas attīstībai .Tik spēcīga mentācija nav piedēvēta .n jot nemaz par Somiju, nev citam krievu ekspansijas nam. Kalla vardarbība — l

JAUNAS LATVJU GRĀMATAS

Prof. K. Kārkliņa monografija — RUDOLFS BLAUMANIS
Kopotu rakstu 12. sēj., pērkama arī atsevišķi.

A. Rupaiņa vēst. rom. trilogija — MĀRA MOSTAS, I, II, III
Ievērojamākais un lielākais trimdas literātūras jaundarbs. III sēj .cena $5.00, tagad pareizā formātā, sējumā un krāsā apmaināma pret nepareizo visās grāmatn.

Rich. Ērgļa romāns — **PELĒKO BARONU SENČI, I** .....
— **PELĒKO BARONU TĒVI, II** .....
Vēsturnieka R. Ērgļa rom. ir viens no retajiem darbiem par latviešu dzīvi dziļākajos klausu laikos.

E. Birznieka - Upīša — PASTARIŅA DIENAS GRAMATA .....
— **PASTARIŅŠ SKOLĀ** .....
Visvairāk publicētā grāmata mūsu jaunatnes literātūrā. Gleznainā valoda saista lielus un mazus, jaunus un vecus. Vērtīga dāvana skolu jaunatnei.

Latvijas skatu foto kompl. 26 kartītes, pastkartes .....

Pasūtinājumiem apgādā pilna atlaide

CITAS GRĀMATAS

L. Tolstoja — **KARŠ UN MIERS, I, II, III, IV sējumi** .....
Pilnīga un nesaīsināts izdevums. Krievu literātūras pamatdarbs.

J. Miesnieka rom. — **VANDA,** ies. .....

Knuta Lesiņa — **ZEM SVEŠAM ZVAIGZNĒM,** ies. .....

A. Rubuļa noveles — **VIA TUA,** ies., B. Ancana illustr.

LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS, 4 krāsu illustr., krāšņs izd.

L. Niesciora — **I SURVIVED HELL ON EARTH** .....
Dokumentāru piedz. un foto kopojums par KZ nom.

Krājumā daudz tirgū neesošu grāmatu.

MĒS VARAM NOSŪTĪT GRĀMATAS U LATVIJU.

LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 332, Waverly, Iowa, U

DAUGAVAS VANAGI

V. HAZNERS MONTREĀLĀ

DV nodaļas biedru vakars bija biedru vakars paliks ilgi atmiņā kupli apmeklēts un izdevās teicami. To ievadīja nod. pr-ks O. Kļaviņeviks ar uzrunu, sveicot viesi no ASV — bij .DV CV sekr. maj. V. Hāznеru, kas bija mērojis tālo ceļu no Ņujorkas, lai apciemotu šejienes DV saimi.

Viesis savā referātā raksturoja latviešu karavīru likteņgaitas pirms kapitulācijas un pēc tam, norādot uz latviešu karavīru izmisuma pilno cīņu, upuriem un gūsta laiku, kad lika pamatus Daugavas Vanagu organizācijai, kas neatlaidīgā darbā tagad ieguvusi trimdinieku simpatijas un ar savu aktivitāti ieņem vienu no redzamākajām vietām trimdas sabiedriskajā dzīvē. „Latviešu karavīrs var būt gandarīts", teica V. H., jo Zedelghemā vadītais gūsta laiks ir atstājis nemirstīgu mantojumu — Daugavas Vanagu organizāciju." Izjustos vārdos runātājs pieminēja varoņus, kas atdeva savas dzīvības, un kas kļuva invalīdi izmisuma cīņās par tautu un tēvzemi.

Būdams pats dižens karavīrs un vairākas reizes ievainots, viesis ar savu stāstījumu saviļņoja klausītājus. Viesim pateicās nodaļas pr-ka v. J. Gributs.

Saviesīgās dzīves daļā pie R. Jansona skaņu plašu un J. Virša akordeona skaņām radās arī jautrība .V .Hāznera vadībā uzveda atjautības sacensību, kuŗas dalībniekiem vajadzēja dot pareizas atbildes uz 3 jautājumiem: „Politika ,trimda un Daugavas Vanagi." Nodaļas valde bija ziedojusi balvas sacensības uzvarētājiem; tās ieguva J. Leitens un O. Krādziņš. Laimētāji loterijā bija: E. Sīpoliņa, E. Kirstuka, M. Rozenbergs un P .Lauzis .Omulīgās vakara stundas aizsteidzās ātri, bet DV saimes

Montreālas nod. valde izsaka sirsnīgu pateicību A. Celmiņa kungam par ziedotām Lieldienu saldumu veltēm, ar kuŗām nodaļas valde iepriecināja bij. karavīru atraitnes un kādu daudzbērnu ģimeni Montreālā.

DV PILNSAPULCE KLĪVLENDĀ

DV biedru ārkārtējo pilnsapulci saskaņā ar valdes lēmumu sasauc svētdien, 19. maijā, plkst. 2,30 apvienības mītnē. Nesen notika gadskārtējā Klīvlendas DV saeima, resp. pilnsapulce, kur starp citu ievēlēja arī jaunu valdi. Lielā vienprātībā šim gadam par apvienības priekšnieku izraudzīja līdzšinējo — Ernestu Šteinu, arī valdē vairākumā tika ievēlēti līdzšinējie valdes locekļi.

Pateicos par man dāvāto uzticību un
paziņoju, ka esmu savu aptieku pievienojusi
MURRAY'S PHARMACY,
3108 DUNDAS ST. W., TORONTO TEL.: RO 7-8468
Aptieka atvērta līdz plkst. 24.00.
Piegāde mājās visos pilsētas rajonos.
Pārsūtām zāles uz Baltijas valstīm.
Cerībā Jums arī turpmāk pakalpot,
ELZA GALDIŅA,
mag. farm.

LATVIEŠU KLUBS PĪGA
284 SHERBOURNE ST., TORONTO, ONT. WA 3-8164,
atvērts ik dienas. Silti un auksti uzkožamie ar dzērieniem.
Mājīgas telpas viesībām un sarīkojumiem ar galdu klāšanu un dzērienu atļauju. Svētdienās plkst. 14,00 ģimenes pusdienu galds.

KANADĀ

TORONTO

Sidrabenes zemes ieguvēju pilnsapulcē 8. maijā Sv. Andreja baznīcas telpās ievēlēja Sidrabenes pārvaldes 4 locekļus no zemes ieguvējiem, proti: P. Plīsi, G. Lūri, K. Zariņu un B. Popu. Pārējie 5 pārvaldes locekļi nāk no draudzes padomes, un tos iecels tuvākajā laikā, kad arī jaunā pārvalde sadalīs amatus un sāks aktīvi darboties.

Pirmais sarīkojums šinī vasarā Sidrabenē būs Jāņu vakars sestdien, 22. jūnijā .

Sidrabeniešiem, kas nevēlas nostrādāt savas „klausu" dienas, līdzšinējo $5,00 vietā tagad būs jāmaksā $10.00. Tā Sidrabenes pārvalde cer iegūt vairāk darba roku talkās un arī vairāk naudas līdzekļu Sidrabenes izdaiļošanai un ceļu labošanai. Pilnsapulce ar pārvu balsu vairākumu pievienojās šim atzinumam.

Nākotnē arī stingrāk raudzīsies, lai zemes ieguvēji pildītu Sidrabenes noteikumus un statūtus. Zemes īpašniekiem, kas nākošā mēneša laikā nebūs nokārtojuši savas saistības ar pārvaldi, būs jāatsakās no savām īpašnieka tiesībām un jāsaņem atpakaļ ieguldītā iemaksa, no kuŗas atvilks visus nenokārtotos maksājumus.

Pilnsapulci vadīja P. Būmanis, protokolēja E. Henišs.

Latviešu ārsti

J. Karols, 404 Delavare Ave., tel. LE 4-1681; P. Bārdiņš, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203; Silvija Užāns, 52 Linsmore Cres., tel. HO 5-2892; A. Tūters, 603 Sherbourne St., tel WA 1-4478 vai WA 1-2764; Marta Salna, 547 Hillsdale Ave., tel. MO 1864; Ed. Upenieks, 500 College St., tel. LE 4-5196; L. Upenieks, 1270 Weston Rd., tel RO 2-0962 vai CH 4-2081.

MONTREĀLA

Montreālas latviešu teātŗa saime nadzīgi strādā pie jaunas lugas sagatavošanas. — „Gleznotājs Otiņš". Izrāde notiks 25. maijā, plkst. 8.00 vakarā, D'Arcy Mc Gee skolas zālē, 220 Pine Ave. West. Biļetes iepriekš pārdošanā pie A. Krieķa, tel BE-7300 un E. Reveliņa, tel HU-1-5147. Biļešu cenas: 1. v. — $2,-, 2. v. $1,50, 3.v. — $1,-, balkonā — $1.50. Skolēniem visās vietās puscenas

Režiju vada Eiženes Reveliņš un no bariņa montreāliešu mēģina izveidot lauku saimi, kāda tā bija mūsu dzimtenē 30-tos gados. Mēģinājumi notiek jau 4 mēnešī, pie kam 2-3 reizes nedēļā. Lielākā daļa aktieŗu nav pirmo reizi ar „pīpi uz jumta", bet būs arī jaunas sejas. Dekorācijas gatavo mākslinieks Bruno Ozoliņš. Tēlotāji būs: O. Krādziņš, K. Rācene, A. Kalniņa, J. Metums, E. Skapsts, I. Ozols, V. Dzirne un T .Gaile

Vīru kora „Junda" koncerts notiks 8 jūnijā, plkst. 8.00 vakarā, 3900 Dopuis Ave., Kevin skolas zālē Ieejas kartes iepriekš dabūjamas pie ikviena kora dalībnieka un pie kora vecākā L. Landovska, tel. DE-4279. Cena visās vietās $1,50.

Profesors V. Burkēvics, bij. L. U. rektors un tagadējais Latviešu inženieŗu apvienības ārzemēs (LIAA) prezidents, ieradīsies 25. maijā Montreālā un būs mūsu inženiertechnisko darbinieku saimes viesis .Viņš piedalīsies Mantreālas LIAA kopas sanāksmēs, kā arī nolasīs referātu par metallu pārbaudi ar Rentgena staru palīdzību, Engineering Institute of Canada telpās.

Prof. V. Burkēvics ir metallurģijas nodaļas vadītājs Ryerson institūtā Toronto un darbojas arī Ontario provinces speciālā inženieŗu padomē, kas pārbauda techniķus un izsniedz oficiālās apliecības tiem inženierteohniķiem, kas uzrāda vajadzīgās kvalifikācijas.

Kopaş sanāksme notiks 25. maijā, plkst. 6.30, Engineering Institute of Canada telpās, 2050 Mansfield St., (pie Šērbruka ielas). Darba kārtībā: 1. —LIAA prezidenta prof. V. Burkēvica referāts ar gaismas bildēm par tematu „Rentgena staru pielietošana metallurģijā." 2. Pārrunas un ziņojumi. Pēc referāta kopējs alus vakars restorāna „Danube" telpās, 1220 Crescent St. Visi latviešu inženieŗi, techniķi kā arī viesi, tiek lūgti piedal

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8.7798, Montreal, P.Q.,
5219 VICTORIA AVE., APT. 10

LASĪTĀJU VĒSTULES

SLAVAS APMIRDZĒTA SĒRU DIENA

Latvijas Amerikā redakcijai:

Kurzemes kapitulācija netiek atzīmēta latviešu centros Eiropā. Bet visur, kur mūt latvieši, tā varētu izvērsties par skaistu tradīciju un svarīgu manifestācijas dienu cilvēka alkām pēc brīvas un viņa cieņai atbilstošas dzīves, ja šīs dienas sarīkojumu vispusīgi pārdomātu un labi sagatavotu.

Liekas, tieši gribas trūkst, lai daudzus sarīkojumus piestrāvotu ar svarīgumu, atveldzi un pacilātības izjūtu. Visu gaidīta persona, lai piedalītos 8. maija piemiņas aktā Toronto, lūk, 4. maijā neatbrauca, un vilšanās sajūtu nebija vairs viegli aizstāt ar kādu citu programmas numuru.

Jauks šinī aktā bija mirklis, kad tautietes nolika šārtbaltus ziedus pie karogiem pirms himnas nodziedāšanas. Viņu kora Viestura dziesmas bija piemērotas vakaram, bet tenora Sainas dažas dziesmas, īpaši pēdējā pieveda varēja noteikti izpalikt: uzjautrinājumu šādā sarīkojumā izraisīt nav taktiski. Arī māksliniekam jākalpo savai tautai ar visu sirdi un nopietnību.

Jābrīnās par to, ka jaunrades darbā rokas gadsimteņiem cauri, lai rastu vielu dzejai, kompozīcijai, stāstam, lugai, bet aizmirstībā atstāj dienu ,kad sirdis tricēja izmisumā, kad karaviri kauju viesuļos sadila skaitā, nedomādami atdot varmākām tautu un tēvzemi. Nav spožākas slavas, ko kāda armija jebkad ieguvusi, par latviešu deviņpadsmitās divizijas varonību, kad viri Kurzemes nāves laukos sev godības un mocību vainagu vija... Latvju dzejnieki un skaņrāži var rast nebeidzamu inspirāciju šinīs liesmainajās dienās, lai iemūžinātu toreizējo varonības un bojā ejas pārdzīvojumu.

Lūk, šādām dziesmām būtu jāskan Kurzemes kapitulācijas aktā! Mums vajadzētu rīkot svinīgus gājienus pilsētu ielās, nesot priekšgalā kauju karogus un plakātus ar nozīmīgiem uzrakstiem par 8. maiju. Sarīkojuma vietās svinīguma noskaņu varētu daudzējādi pavairot gan ar orķestri, ērģelēm, iesākot ar svētbridi u.t.t. Piemērotām dekorācijām nebūtu jātaupa izdoma un mazliet arī līdzekļi .Aktos būtu vēlami citu tautību viesi un attiecīgi sagatavota programma, kas izceltu šīs dienas vēsturisko nozīmi. Par to būtu jāraksta arī vietējā presē.

Kam tas vajadzīgs? — Lai mūsu dvēseles neaizputeklotu ikdienas steiga, materiālisms; lai mūsu sirdīs liesmotu lepnums par Latvijas brīvības laikiem ,slavas un varonības dienām; lai viss labais, ko mēs virs zemes spējam veikt, tiktu ieskaitīts Latvijas augšāmcelšanās dienai!

N. S., Toronto.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

17. un 18. maijā — Baltiešu sporta svētki centrālā YMCA'ā.
17. maijā — Ziedu balle — Maija karalienes vēlēšanas Columbus zālē. DV Toronto nod.
18. maijā — Baltiešu sporta svētku noslēguma balle lietuviešu Augšāmcelšanās baznīcas zālē, 1021 College St.
No 24. maija līdz 2. jūnijam — 2. latviešu Dziesmu svētku sarīkojumi.
26. maijā Lietuviešu zālē Auzānes Vitolīņas „Jersika", Toronto teātru kopīgā ansambļa iestudējums V. Pukata režijā.
28. maijā TLB Sestdienas skolas izlaiduma akts.
Lietuviešu zālē Auzānes Vitolīņas „Jersika", Toronto teātru kopīgā ansambļa iestudējums V. Pukata režijā.
Svētdien, 2. jūnijā, pl. 9 no rīta — Sv. Andreja baznīcā 1. ev. - lut. draudzes dievkalpojums ar koncertu, atskaņojot T. Keniņa Bībeles skatu Pravietis Daniels. Piedalās draudzes koris un solisti Herta Lūse, Jānis Kļaviņš un dubultkvartets Kalvis.

SV. KATARĪNĒS

19. maijā — Dāmu kluba sarīkojums, teātra izrāde Dāmu valsis, Hamiltonas drāmatiskās kopas sniegumā.
22. jūnijā, DV nodaļas Jāņu dienas sarīkojums Effingham Picnic parkā. Sākums plkst. 6 vakarā.

NIAGARĀ

25. maijā — tradicionālā Ziedu balle ar karalienes vēlēšanu un ASV sporfistu viesošanos.
13. jūlijā — Draudzības un Jaunatnes dienu atklāšana, koncerts un balle.
14. jūlijā — Jaunatnes un Draudzības dienu noslēgums ar brīvdabas izrādi.

Iesūtītos manuskriptus saīsinām.
Manuskriptus neuzglabājas, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ pastmarka.
Visi iesūtījumi jāsūta tikai redakcijas vārdā, nevis atsevišķām personām.

VAI LATVIJAS LIKTENIS VARĒJA BŪT CITĀDS?

Meirānietis atbild A. Zvēriņam par 1939./40. gada notikumiem Latvijā.

A. Zvēriņš š. g. 24. aprīlī LA ievietotajā rakstā apcer daudzkārt dažādu un pretēju uzskatu krustugunīs iztirzāto jautājumu, vai 1939./40. g. Latvijas valdība rīkojās pareizi ,bez pretestības ielaizdama savā territorijā krievu karaspēku. Autors secina, ka mūsu tauta nav bijusi sagatavota un izaugusi pretestībai ,trūkusi vienotība ar kaimiņiem un kā pretpiemēru min somus .

Neviena tauta ,ne tikai no trim Baltijas, bet arī no visa raibā Krievijas nekrievu tautu konglomerāta ,kā kvantitatīvi, tā kvalitatīvi nav tik pilnīgi piedalījusies abos pasaules karos kā latvieši. Tas ir atzīts un dokumentēts abās frontes pusēs .Karš nav ne futbola, ne šaha spēle, kur cīkstoņi bez idejām „kauj" savus pretiniekus, bet beigās visi paliek dzīvi un draudzīgi atstāj „kauju" lauku.

Daudzi jo daudzi tūkstoši latviešu karaviru, sargot savu tēvu zemi, ir krituši asiņainajos kauju laukos abos karos un brīvības cīņās. Tātad, runāt par ideju vai ideālu trūkumu nepienākas, jo tām ir uzcelti mūžības pieminekļi Brāļu kapos, Nāves salā, Tīreļa purvā, Volchovā, Kurzemes cietoksnī un citur .

Ņemt par pamatu, vai vilkt parallēli ar Somiju mēs nevaram mūsu ģeopolitiskā stāvokļa dēļ, kurā sakņojas divi dominējoši faktori. 1) Kā Napoleons, tā Hitlers savos karos gājienos pret Maskavu nebija iekalkulējuši kādu varenu krievu sabiedroto — dabu, kas ne tikai palīdzēja, bet kam bija galvenā loma franču un vācu sakāvē. Tāda sabiedrotā mums nav ,bet somiem bija, un tas stipri ietekmēja somu - krievu kara norisi. 2) Ja nemaldos ,neviens no līdzšinējiem par šo tematu rakstītājiem nav ievērojis vienu fundamentālu un izšķirēju apstāki, kas noteic mūsu specifisko svaru krievu, vienalga, sarkano vai balto ,politikas svaru kausos. Jau kopš gadu simteņiem Krievijas valdnieki ir metuši kāru skatu uz Baltijas telpu, uz Baltijas jūru, kas viņiem ir tas pats un daudz vairāk kā angļiem, frančiem, amerikāņiem u. c. Suecas kanālis. Bez Baltijas un Melnās jūras Krievijas kontinentālais koloss līdzinās viņu bijušā vapeņa varenajam divgalvainam ērglim ar apgriezties spārniem ,vai tagadējam sarkanajam vilkam — ar izlauztiem zobiem. Turpretī Somija atrodas Krievijas mazvērtīgā periferijā un attiecīgi tam arī vērtējams Somijas kara iznākums.

Lai gan ar palkavnieka Vācieša palīdzību pie varas nākušie boļševiki soļīja (un tam varbūt naīvi noticēja palkavnieks) visām nekrievu tautām plašu patstāvību ar tiesībām pat izstāties no Padomju Savienības ,jau neatkarīgās Latvijas pirmajos gados kādā krievu sūtniecības loceklis palaidis „pravietisku" izteicienu: „Nu pusti potještatsja let na 20." Ir neapstrīdams fakts, ka sarkanie Kremļa valdnieki ne par mata tiesu nav mainījuši balto caru politiku attiecībā uz Baltijas telpu, bet to vēl pastiprinājuši nebijušos apmēros, jo pagājušo gadu simteņu laikā visi iepriekšējie Krievijas cari kopā nav tik daudz veikuši Baltijas pārkrievošanā, katra nekrieviska elementa izdeldēšanā un sava ieplundināšanā ,kā to 13 gados ar V. Lāča un K. Kirchenšteina svētību ir pavelkuši „internacionālie" Maskavas komūnisti.

1951. g. Maskavā Izglītības ministrijas vidusskolām izdotā prof. A. Pankratovas rediģētā P. S. vēstures grāmatas 23. l.p.p. (to māca arī Latvijā) lasām: „Cars Pēteris I iekaroja ceļu uz Baltijas jūru un tādā kārtā noslēdza krievu tautas cīņu, kas sākās jau 15 g. s. beigās. Pēteris iekaroja tikai to, kas bija absolūti nepieciešams valsts normālai attīstībai." Lūk, pilnīgi atklāti dokumentēts, ka Baltijas jūra ir ABSOLŪTI nepieciešama Krievijas attīstībai .Tik spēcīga argumentācija nav piedēvēta ,nerunājot nemaz par Somiju, nevienam citam krievu ekspansijas virzienam. Kaila vardarbība — iekaroša na, brīvības laupīšana citām tautām ,to apspiešana un iznīcināšana pārvērsta varoņdarbā, absolūtā „absolūtā nepieciešamībā" mums jāievēro, vērtējot 1939./40. g. notikumus. Ne par maizes klēts — Ukrainas — pievienošanu, ne par neaptveramo Sibirijas plašumu un turienes bagātību iekarošanu, bet gan par mazo un relātīvi nabadzīgo strēmeli pie Baltijas jūras cars Pēteris I ieguva imperātora titulu ,un Krievija ierindojās impēriju rangā. Pēteris I īstenoja savu priekštečų sapni un „izcirta logu uz Eiropu." Kas par to, ka pie loga ciršanas skaidas tā lēca, ka Vidzemē pat gailis vairs nedziedāja!

Kara un pēckara notikumi visā baigumā ir rādījuši, ka palīdzība ne no vienas debesu puses mums nebūtu nākusi .Visam, arī varoņdarbiem ir robežas, aiz kurām tie izvēršas par tautas traģēdiju — pašnāvību .Spēku samēri bija tik nevienādi, ka eventuāla pretestība ar nepārredzamām sekām līdz jau reizi piedzīvotai „gaiļa nedziedāšanai" tiktu salauzta.

Vieni paši, kaut arī savienībā ar diviem kaimiņiem, ne toreiz to spētu, ne tagad no Maskavas lāča ķetnām neizkūsim. Atbrīvošana nāks un ir jau ceļā tikai no tiem iekšējiem fermentācijas procesiem, kas kā pērkoņa negaiss aug visās vergu valsts pamalēs. Pēdējā dažu apspiesto tautu imperija — Lielā nedalamā matuška — ir jau iegājusi savā sairšanas ,sadalāmības stadijā. Tā ir vienīgā reālā ķīla un cerība brīvības atgūšanai.

Meirānietis.

VĒSTULE PIZĀNA KUNGAM RĪGĀ

Kādam Nujorkā dzīvojošam latvietim A. Sileniekam, kam bijusi izdevība iepazīties ar Rīgā iznākošo laikrakstu „Cīņa", radusies ideja aizrakstīt vēstuli šīs avīzes galvenajam redaktoram P. Pizānam un izteikt savas domas jautājumos, par kādiem tas lasītājs minētajā laikrakstā. Silenieks savu vēstuli adresējis P. Pizāna kungam, „Cīņas" redaktoram, Rīgā, Blaumaņa ielā 38/40. Vēstuli viņš izsūtījis 27. martā, bet līdz šim vēl neesot saņēmis atbildi, nedz arī atradis par to kādu norādījumu „Cīņā". Silenieka ir aizdomas, ka krievu cenzūra viņa vēstuli varbūt nemaz nav izlaidusi no savām telpām. Tāpēc Silenieks lūdz viņa vēstuli ievietot mūsu laikrakstā, jo tādā ceļā, iespējams, Pizāns dabūs zināt, ka viņam kāda latvietis rakstījis vēstuli no Amerikas.

Diemžēl, Silenieka vēstule ir par garu, lai to ievietotu visā pilnībā, tāpēc varam atzīmēt tikai dažas raksturīgākās vietas tajā, proti:

„Gribu Jūs uzrunāt kā Latvijas okupācijas varas un komūnistu partijas oficioza „Cīņa" atbildīgo redaktoru, jo prese ir tā, kas izsaka valdošās varas uzskatus. Tā Jums ir jānes līdzatbildība par visu laumu, ko šī vara nodara latviešu tautai. Vislielākais laumums ir visa krieviskā uzspiešana latviešu tautai. Vai tā nav kauna lieta, ka latviešu Dziesmu svētkos tiek dziedātas krievu dziesmas, ka mūsu tautas dziesmas pārtaisa par krievu „čatuskām"? Un vai tā nav kauna lieta, ka latvieši ārzemēs bez kāda atbalsta šajos 12 gados ir spējuši sarakstīt vairāk literāru darbu nekā komūnistiskie rakstnieki? Tāpat ārzemēs dzīvojošie latviešu komponisti ir spējuši radīt daudz vairāk kompoziciju nekā dzimtenē esošie . . . Vai Jūs neredzat, ka krievu saimnieciskās sistēmas uzspiešanas rezultātā mūsu zemi pārpludina krievu bari, kuri ieradušies uz palīkšanu, lai absorbētu latviešu tautu? Vai par visu to latviešu komūnistu partija būs spējīga atbildēt latviešu tautai? Pārdomājiet kaut vai tikai notikumus Polijā un Ungārijā, tad varbūt jūs varēsit sākt domāt kā latvietis un nevien tikai kā komūnists . . . "

JAUNAS LATVJU GRĀMATAS

Prof. K. Kārkliņa monogrāfija — RUDOLFS BLAUMANIS $3.80
Kopotu rakstu 12. sēj., pērkama arī atsevišķi.

A. Rupaiņa vēst. rom. trilogija — MĀRA MOSTAS, I, II, III 13.00
Ievērojamākais un lielākais trimdas literātūras jaundarbs. III sēj .cena $5.00, tagad pareizā formātā, sējumā un krāsā apmaināma pret nepareizo visās grāmatn.

Rich. Ērgļa romāns — PELĒKO BARONU SENČI, I 2.80
— PELĒKO BARONU TĒVI, II 3.00
Vēsturnieka R. Ērgļa rom. ir viens no retajiem darbiem par latviešu dzīvi dziļākajos klaušu laikos.

E. Birznieka - Upīša — PASTARIŅA DIENAS GRĀMATA $2.60
— PASTARIŅŠ SKOLĀ 2.40
Visvairāk publicētā grāmata mūsu jaunatnes literātūrā. Gleznainā valoda saista lielus un mazus, jaunus un vecus. Vērtīga dāvana skolu jaunatnei.

Latvijas skatu foto kompl. 26 kartītes, pastkartes 2.40

Pasūtinājumiem apgādā pilna atlaide

CITAS GRĀMATAS

L. Tolstoja — KARŠ UN MIERS, I, II, III, IV sējumi 9.50
Pilnīgs un nesaīsināts izdevums. Krievu literātūras pamatdarbs.

J. Miesnieka rom. — VANDA, ies. 3.60

Knuta Lesiņa — ZEM SVEŠAM ZVAIGZNĒM, ies. 5.40

A. Rubuļa noveles — VIA TUA, ies., B. Ancana illustr. 2.40

LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS, 4 krāsu illustr., krāšņs izd. 7.50

L. Niesclora — I SURVIVED HELL ON EARTH 2.50

Dokumentāru piedz. un foto kopojums par KZ nom.

Krājumā daudz tirgū neesošu grāmatu.

MĒS VARAM NOSŪTĪT GRĀMATAS UZ LATVIJU.

LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 332, Waverly, Iowa, USA.

„ALJA'S ZIŅAS" iet pie lasītājiem

ALJA's Informācijas nodaļas izdevuma „ALJA's Ziņas" 2. numurs iznācis .Pirmo vāku iespiedumtechnikā rotā simboliskā Brīvības pieminekļa važu rāvēju grupa, bet 2. numura pamattema izsakāma ar arhibīskapa Dr .T. Grīnberga vārdiem „Nepametiet ticību uzvarai."

Saturā ALJA's valdes priekšsēža Valtera Nollendorfa raksts „Dzīvā saite",, kurā apcerēti dzejnieka Andreja Eglīša apciemojumi daudzajās „Latviešu pilsētās" ASV.

Viņš, cita starpā, raksta: „Ir labi, ka dzirdējām dzejnieka vārdus. Tie ne tikai stāstīja, bet arī aicināja. Mums būtu jāgādā, lai apspiestās latviešu tautas, īpaši jaunatnes, aicinājums nepaliktu bez piepildījuma. Sevišķi atmiņā palikuši vārdi. **jaunatne dzimtenē atrod savas ticības pamatojumu trimdas jaunatnē**. Mums uzlikta milzīga atbildība. Bet šī atbildība dod arī spēku: mēs neesam „atlūzuši zari", mēs vēl arvien piederam pie tautas ,ja vien paši neizvēlamies aiziet."

Un tālāk: „Mums reizēm licies ka tas, ko mēs darām Latvijas labā, ir ļoti neņēlās darbs, jo visu mēs mērījām pret atgriešanās dienu,kas ,laikam paejot, šķiet arvien vairāk attālināmies kā purva malduguns. Tagad mums ir dots cits, reālāks pamatojums. Nav svarīgi ,kad mēs atgriezīsimies, nav pat svarīgi, vai mēs visi atgriezīsimies, bet gan — ko mēs darīsim, lai mūsu tauta un valsts varētu dzīvot. Jaunatne Latvijā ir dzīva un uzticas mūsu darbam .Viņi uzmangi klausās un tic, ka mēs nestāvam dīkā.

Klausies — tur viņā malā pukst kāda latviešu jaunieša sirds rakstā ar tavējo. Nelauj savai aizpukstēt svešā rakstā."

Autors „X" rakstā Nepametiet ticību uzvarai norāda uz trimdas aģērnajām parādībām, „sadod" daudziem un uzmundrina daudzus. Jānis Penikis rakstā „Dzimis vai izmācījies' 'pastāsta par jaunatnes vadītāju sagatavošanas lielo nozīmi .Sniegts raksts par jaunatnes pulc .sacensības noteikumiem 1956./57. gada otrajam posmam. Ievietots „sludinājums": Visi ceļi ved uz Vilimantiku, tur 15. un 16. jūnijā notiks jaunatnes vadītāju sagatavošanas kursi .

Tālāk humoristiskā rakstā ALJA's Celtne, izdarīta „steidzīga ekskursija ALJA's statūtos", raksts illustrēts ar ALJA's uzbūves skici, (parādot, kas ievēlēti, kas iecelti darbinieki). Publicēts interesants raksts par jaunatni Latvijā (izvilkums no laikraksta „Padojmu Jaunatne", kas skaidri pierāda, ka jaunatne dzimtenē arvien vairāk sāk pretoties okupācijas kungiem). Saturā atrodamas piezīmes par ALJA's valdes sēdi Vašingtonā D. C. (13 apr.), ievietots sarīkojumu kalendārs

Tālāk lasāms 3 lappušu garš raksts par „Jaunatni un politiku" (saturā noslēptas sprāgstvielas). seko ALJA's 2. vadītāju konferences Milvokos atreferējums ar piezīmēm un vairāki paziņojumi. Trīs lappuses veltītas jaun. pulciņu dzīvei. Redakcijas lappusē paskaidrojumi un ziņojumi .ALJA's Ziņas iznāk 4 reizes gadā (febr., maijā, aug., un nov.) Aktīvi biedri (biedri veicinātāji un jaunbiedri) ALJA's ziņas saņem par velti (šādā veidā atmaksā biedru naudas), bet pārējiem 20 c. par eksemplāru. ALJA's Ziņas. Redakcija un Informācijas nodaļa ar š. g. 1. jūniju pārceļas uz Kalamazū, Mičiganā; jauno adresi izziņos presē.

KRIEVU NEDARBI MET ĒNU UZ VISIEM TRIMDINIEKIEM

NESAVALDĀMAIS KRIEVS AR LIELU CIETUMA PRAKSI — VIŅŠ NEGRIB DZĪVOT ZEMĒ, KUR „ILGI JĀSĒŽ CIETUMĀ"

6 gadi „ceļojis" no cietuma uz cietumu

Ziņojums LA no Rietumvācijas

Krievu bēglim, 35 g. vecajam Dimitrofam nepatīk vairs dzīvot Vācijā. Viņam, tā sakot, „dzīve šinī zemē līdz kaklam." Pamatā tam tūri kriminālā rakstura lietas, jo visus pēckara gadus „Jauneklim" bijis jāskata pasaule tikai caur cietuma logu. „Tas ir nedemokrātiski, ka tik ilgi jāsēž cietumā," teica Dimitrofs tiesas kungiem. „Gribu atpakaļ uz Krieviju."

Kā daudzi citi, arī šis krievs kara juku gados nokļuva Rietumvācijā, un tur arī palika. 1945. un 1946. g. viņam nebija jāstrādā, jo tad bija UNRRA. Pāris vēlākajos gados nāca IRO. Tas daudziem, Dimitrofam līdzīgiem, patika. Un kāpēc gan nē?!

Bet vēlāk sākās citi laiki. Nometņu dzīve lēnām izbeidzās, bija jāstrādā. Tas Dimitrofam nepatika. Kopš 1951. gada bēglis „ceļojis" no viena cietuma uz otru. Tikko viens sods bija izciests ,pāris nedēļas pavadītas brīvībā, tā atkal nedarbs, tiesa un cietums. Un tā gadiem, līdz šai dienai.

„Ar vārdu sakot", raksta kāds vācu laikraksts, „Dimitrofs visus daudzos gadus dzīvojis uz valsts rēķina. Vai nu viņš bijis cietumā, kur viņam dota maize ,vai ar tā bija sociālās apgādes pārvalde."

Bet pienāca diena, kad arī masķavietim „šāda dzīve nepatika", jo, lūk, — tikko divi nedēļas pavadījis brīvībā — atkal bija jāiet aiz „zviedru gardīnēm." Krievs nebūtu tas, kas viņš ir, ja nepagādātu kārtīgu bomi un neierastos „volfārtsamtā", lai kungiem pavēlētu izrakstīt brauciena karti atcelam uz Maskavu. Un — tādu viņš arī saņēma, gan ne līdz krievu robežām, bet līdz Bonnai (no Nirnbergas), līdz krievu sūtniecībai, kur Smirnova vadībā darbojas boļševiku repatriācijas komisija.

Dimitrofs aizbrauca, aizbrauca par prieku vāciešiem — par prieku arī Nirnbergā dzīvojošiem ārzemju bēgļiem. Maskavieša neīdarbi meta ēnu arī uz citiem ārzemniekiem. To neviens no godīgajiem emigrantiem nevēlējās, jo visumā vietējo un ārzemju bēgļu starpā valda lam

RADIOFONAM JAUNA VADĪBA

Šinīs dienās ČLOA delegāti izvēlēja jaunu radioraidījumu komiteju, par komitejas locekļiem pieaicinot R. Ādamu, P. Brantu, Z. Denavu, A. Elgūtu, F. Grīnbergu, I. Kalniņu, A. Meīgeli, R. Mileru, V. Treimani, E. Upermani un J. Vilciņu.

Aizvadītajā darba posmā Čikāgas radioraidījumu komiteja ar sekmēm turpinājusi regulāros latviešu pusstundas raidījumus ceturtdienas vakaros. Liels skaits raidījumu ir bijuši veltīti īpašiem notikumiem un sarīkojumiem. Šie raidījumi ir prasījuši un joprojām prasa no komitejas lielas pūles līdzekļu sagādē izdevumu segšanai, jo klausītāju atsaucība ar līdzekļiem nav bijusi sevišķi liela. Komit. darbinieki, tāpat kā mākslinieki raidījumos piedalījušies bez atlīdzības, segti vienīgi tehniskie izdevumi. Komiteja izsludinājusi sacensību literāram darbam pārraidīšanai Čikāgas latviešu raidījumos. ČOA Radioraidījumu komitejai piešķirusi pabalstu, kā arī aizdevumu jauna magnetofona iegādei, kas ievērojami uzlabos raidījumu kvalitāti.

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no

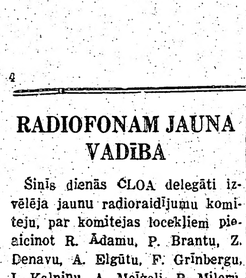

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

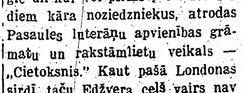

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
288 St. Clair Ave., W.
Toronto
Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

Latvijas Amerikā
Hamiltonā —
abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem
JĀNIS GAILĪTIS,
79 SMITH AVE,
Hamilton, Ont., tel. JA 8-3247

LATVIEŠU BŪVAMATNIEKI
UN PĀRĒJIE TAUTIEŠI,
ja jums ir kādas materiālu vai personīgo mantu pārvietošanas problēmas, lūdzu zvanīt vakaros HO 5-8707.
Ir atļaujas pilsētas un Ontario provinces piegādē.
ZEMAS CENAS

STARPTAUTISKS VEIKALS AR LATVISKU SIRDI

Netālu no Haidparka stūra, kur vakaros klaigā dažādu sektu un neatzītu politisku partiju piederīgie un kur vēl pirms pāris 100 gadiem kāra noziedzniekus, atrodas Pasaules literāru apvienības grāmatu un rakstāmlietu veikals — „Cietoksnis." Kaut pašā Londonas sirdī ,taču Edžvera ceļš vairs nav rajons ,kur staigā lēdijas un lordi, tajā nav veikalu, kuŗos neprasītu pēc cenas, bet gan tikai pēc kvalitātes.

Blakus šim grāmatu veikalam ir citi veikali, bet neviens neizceļas ar tādu gaumi un gaišumu kā šis — lielajos logos redzami latviski izstrādājumiņi ,ziedi un labas grāmatas, skatu kartītēm un apsveikumiem trūkst parastās banālitātes, un viss veikals smaržo pēc gaumes un tīribas. Grāmatu klāsts ir liels un rūpīgi izvēlēts: blakus bībelei vietu atradušas T .S. Eliota dzejas un Hermaņa Heses romāni; blakus Salvadores Dali Kristum pie krusta karājas Dīrera Rokas, uz galda blakus Šveicera darbiem gul brīnumainas bērnu grāmatas par Veco Testamentu.

Kaut šis veikals uz brīdi liekas kā parasts veikals kaut kur Bonda ielā, tad tuvāk ieskatoties liekas, ka esam ienākuši kādā veikalā mūsu pašu Brīvības ielā vai Aspāzijas bulvārī.

Ja sākumā mēs par to brīnāmies, tad vēlāk visu saprotam, jo veikalu vada R .Pavasars, kas šo luterāņu veikalu, ar daudziem latviskiem daiļamatniecības darbiem un savu latvisko viesmīlību izvērtis tīri latviskā iestādījumā.

„Es esmu lepns!" saka R .Pavasars, un par šo lepnību nav jābrīnas, ja tikai pirms pāris mēnešiem šis veikals nebija nekas — nebija ne iekārtas, ne arī lāga preču. Tagad ar savu neatlaidību R .Pavasars ir sagādjis ne tikai visu, kas nepieciešams augstas klases grāmatu veikalam, bet arī nodibinājis kontaktus ar Vācijas un citu valstu grāmatu apgādiem, tā kā šajā veikalā var pasūtināt katru grāmatu, un veikala vadītājs garantē, ka pasūtinājums tiks izpildīts visīsākā laikā.

„Angliem patīk latviskās lelles, latviešu keramika un igauņu ādas izstrādājumi . . .", saka R. Pavasars un pastāsta, ka vairākas rucavietes un nīcietes „aizgājušas" angļu pircēju rokās. Kāda angliete ir iegādājusies lielu latvisku lellīšu labdarības organizācijas izsolei. Veikals aug ,veikals veidojas, un nav jābrīnās, ja pēc neilga laika tas kļūs par vietu, kur no savienie ierpirkumu izbraucieniem Bonda un Ridženta ielās, iegriezīsies viens otrs lords un lēdija .

„Man vajadzīgi dažādi latviešu daiļamatniecības izstrādājumi, bet tikai pavisam nedaudzi daiļamatnieki ir atsaukušies uz maniem aicinājumiem sūtīt savus ražojumus."

Tie ir vārdi, kādus atvadoties man saka R. Pavasars, un atliek tikai cerēt, ka tie nebūs saucēja balss tuksnesī ,bet ka šis veikals plauks un nesīs augļus un tajā pārdos daudz vairāk latvitšu lelļu un šķīvju, nekā tos izdāvināja UNRRAS un IRO frizieŗiem un to sekretārēm. G. Z.

Koŗi gatavojas 2. Dziesmu svētkiem Kanadā

Augšā: Bostonas koris ar diriģentu J. Austriņu. Vidū: Klīvlendas LB koris ar diriģentu J. Udri. Apakšā :Londonas (Ont.) koris ar diriģentu E. Udri.

Aleksandrs stāsta:

KAPTEIŅA ĀDAMSONA SPIEGS

DZIESMA PAR NOKAUTO KAMIEĻMĀTI

Varam pieņemt, ka arī šodien spēkā ir seno grieķu ticējums, ka varoņi pēc šīs zemes gaitām nonāk Olimpā, kur tad ar dieviem patīkami pavada laiku. Ja tas tiešām tā ir ,tad pat mūsu tautas lielākajiem ienaidniekiem būtu jāatzīst,ka latviešu varoņu skaits Olimpā nav mazais.

Vēsture atceras tikai nedaudzu izcilo nāves baiļu nicinātāju vārdus. Tūkstošiem ne mazāk varoņīgu cīnītāju ir atraduši ceļu uz nemirstīgo dievu mitekli klusi, nevienam neievēroti, kara vēsturnieka asiņainās spalvas nepieminēti. Bet viņi ir tur ,un, pazīstot latviešu dabu, iespējams, ka arī Olimpā latvieši nelabprāt maisās kopīgā barā ar citu tautu varoņiem un seniem grieķu dieviem. Viņi apmetušies savrup ,savā pulciņā — tā, kā tas latviešiem parasts un pieņemts .

Es redzu latviešu varoņu pulka vidū plecīgu vīru, kas ,nometies zemē un sakrustojis kājas pēc austrumnieku paražas, dzied kādu bezgala viemuļu dziesmu. Tuvāki ieklausoties, ļiekas, ka tumšmatis, kuŗa sejā vēl skaidri redzamas vairākas kara šķembu zīmes, nedzied latviski. Viņa balss ir piesmakusi, un tikai ar pūlēm viņš mēģina noturēt melodiju, jo nekāds labais dziedātājs viņš nekad nav bijis. Te, nez no kurienes, latviešu pulkam pienācis klāt kāds mazāks grieķu dievs, liekas, kādreizējais spartietis, un apstājies brīnās. Viņam tiešām ir ko brīnīties, jo, ieklausoties drūmajā dziedātājā, senais grieķis nesaprašanā izsaucas: „Kā tas nākas, ka latviešu vidū dzirdu šādu dziesmu? Tā taču nav jūsu priecīgā daina! Tā ir vecu vecā tuksnesa dēlu — beduīnu dziesma par nokauto kamieļmāti. Un virs šo dziesmu dzied ar nelielu marokāniešu akcentu, bet citādi pilnīgi nevainojamā arabu valodā! Kā tas iespējams?"

Un tad kāds gaišmatains puisis, kas man ļoti atgādina pie Begomi Minskas purvos veļu valstī piepulcināto virsleitnantu Šleiceru, jautri iesaucas: „Kas tur ko brīnīties? Vai tad jūs vēl nepazīstat Bruņinieku pakāpes Dzelzs krusta kavalieri — latvieti kapteini Miervaldi Ādamsonu, draugu pulkā sauktu par Marokas Baigo?"

„Es atvainojos! Jā, patiešām, tagad atceros", un mazais grieķu dieviņš pēkšņi nokaunējies pazūd.

Man jāatvainojas lasītājiem, ka aizkavējos tik ilgi fantazijas ceļojumā uz nemirstīgo varoņu mītekli Olimpu, lai atrastu tur šī mana stāstījuma varoni — kapteini Miervaldi Ādamsonu. Tā bija viegnigā vieta, kur Miervaldis varētu atrasties, un, kā redzat, es nebiju kļūdījies — viņš nu ir atrasts.

Šoreiz nestāstīšu jums par kaptejņa Ādamsona varoņdarbiem kara beigu posmā. Pilnīga nāves nicināšana visneticamāko kaujas uzdevumu veikšanā kapteini Ādamsonu ierindoja 2. pasaules kara visvaroņīgāko frontes karavīru priekšgalā. Viņa vārdu bieži pieminēja vācu bruņoto spēku virspavēlniecība, un Maskavas radiofons nevarīgās dusmās nezināja nekā cita, kā histēriski saukt: „Latviešu fašistu asinssuņa Ādamsona vadzis ir pilns! Brīvību mīlošās pasaules tautas nekad Ādamsonam nepiedos . . ."

Jācer, ka kapteiņa Ādamsona tuvākie kauju biedri atcerēsies ne vienu vien kopīgu kara epizodu un pievienos to rakstveidā latviešu leģionāru slavas pilnajai cīņu vēsturei .Kapteinis Butkuss, kas nemaz nebija ne labāks, ne sliktāks, tikai apdomīgāks un rāmāks, tāpat kā Ādamsons ir šīs augstākās kauju goda zīmes kavalieris. Viņš ir brīvajā pasaulē un droši vien kādreiz klusās stundās atceras dienas un nedienas, kas pavadītas kopā ar Miervaldi.

GENERĀLIS POLITISKĀ MUĻĶĪBA

Tie bija diezgan traki laiki .Notikumi, par ko esmu nolēmis šoreiz pastāstīt, norisinājās tieši pirms 15 gadiem.

Vācu triecienvienību skrējiens uz Maskavu bija beidzies ar negaidītu neveiksmi. Kā auksta ūdens aplieti, vācieši mēģināja sevi mierināt, ka nākošgad Ivana lieta būšot nokārtota .Militāristi triecienspēka apšķumā vainoja nepārasti auksto 1941./42. gada ziemu. Ģenerālis Ziema esot bijis visspēcīgākais ģenerālisima Staļina sabiedrotais .Lielais vācu tautas vairums tomēr vēl dzīvoja pirmo kara gadu uzvaru apskurbumā. Bet visur, kur uz fronti šmaidot aizsoļoja lāga vācu karavīri, tiem pa pēdām sekoja dzeltenajos naciņstu formas tērpos uzcirtušies gauleiteri ar milzu baru vācu politiskās domāšanas stulbuma sistu mazāka kalibra nacistiem ,kas veikli bija pratuši izvairīties no pienākumu pildīšanas frontē . . .

Uz ziemeļu frontes bija jau aizsolojuši trīs latviešu bataljoni. Kad 16. bataljons atvadījās no Rīgas, kāds stulbs vācu augstākās policijas virsnieks, kam sākumā bija padotas latviešu vienības, gandrīz dabūja trieku, kad uzzināja, ka bataljons, pretēji viņa pavēlei, pie cepurēm piestiprinājis latviešu saulīti. No Liepājas Ļeņingradas frontē grāvjos jau atradās 19. un 21. bataljoni .Tukumā formējās 26. Tukuma bataljons, kuŗam, tikko saformētam, būs jādodas vissmagākās partizānu cīņās Minskas purvos. Daudzus citus „mājas kārtībā" saformētus poļcijas bataljonus: 268, 25, 27, 28, 267 vācieši, acis nepamirkšķinādami, nosūtīs gan uz Varšavu, gan pašos Ukrainas dienvidos ,pāri Dņepras upei pie Staļino pilsētiņas, gan arī Žitomiras apkārtnē atkal tik nepateicīgajā partizānu apkarošanas akcijā.

Tajās dienās domu par Latviešu leģionu ikviena vācu militārā vai politiskā autoritāte Rīgā atzina par kādu naīvu ideju. Bija skaidri

(Nobeigums 5. lpp.)

IMANTA
Sensācionāls izdevums
RĪGA 1955-56
Egila Jarla stāsts un 95 attēli
Visus šai lielā formāta grāmatā sakārtotos materiālus no okupētās Latvijas ir izveduši zviedru jūrnieki, kas 1956. g. rudenī viesojās Latvijas galvaspilsētā. Cena $2.80
Laipni lūdzam nesamainīt šo grāmatu ar
Riga today.
Pasūtinājumi izdarāmi visās latviešu grāmatnīcās vai tieši apgādā
Imanta
Imants Reitmanis,
Postbox 292, Copenhagen V.
Denmark

Mūsu pārstāvis Čikāgā
K. F. ĶEZBERS,
2337 W. Potomac Avenue,
Chicago 22, Ill.,
tel. Brunswick 8-8681,
pieņem abonēšanas maksu, jaunu abonentu pieteikumus un sludinājumus.

DZIESMA . . .

Pārnesums no 3. lpp.

nību, ne tikai ārējā tērpā vien (visi dziedoņi vakara tērpos), bet vēl vairāk savā iekšējā disciplīnā. Korim nav bijuši bagāti un iespaidīgi aizstāvji vai mecenāti, bet tikai vienīgi pašu darbs ,lielā gribēšana un uzupurēšanās.

Pēc koncerta DV tautas deju trupa Veltas Beimanes vadībā jauki noģejoja Engelīti, Ekusēzi un Kamoliņa deju.

Lai pateicība Milvoku DV saimei par stingrās sardzes turēšanu latviešu kultūrai un tautībai!

PIE ZILI ZAĻĀS GAIS

IMPRESIJAS UN PĀRDOMAS JĀŅ

Kļavu ziedu zeltainā novakarē jūs šūpojaties autobusā pa sesto avēniju Grīnvičas sādžas virzienā. Lieldienu saule svētī pat lielpilsētu, laistot zeltu tās putkļainās ielās, liliju pumpuros un sniegaināā šķistībā pavērtos ziedos uz ietvēm, kur tos pārlod dievnamu greznošanai un svētku priekam. Riets spulgo gliemežvāka rožaināā zaigā, nami pārklāj ēnas Kinga ielai, un jūs krēslā klaudzināt pie Franču mākslas salona durvīm. Atver pats meistars un izstādes saimnieks — Cielava, mētelī plecus ietinis: ēnā salst . . .

— Ēna? — Jūs esat zili zaļas gaismas piestrāvotā telpā — ar Latvijas laukiem, druvām, pļavām, tirgu, jūru un jūru un dažām sejām portretos. Un sejām blakus, un apkārt, jo ir Lieldienu brīvlaiks — skolu jaunatne ,kolēģas profesors, direktors, zobārste, dzejniece un divi gleznotāji ir ar gleznām.

Franču mākslas jeb R. Kalniņa salons ir viesmīļiga vieta, jūsu atturība brīnumātri kūst reizē ar ļadus gabaliņu pasniegtā malkotā vermūta glāzē. Jūs, iedvesmo zili zaļā gaisma un apņem nojauta, ka Cielavas 46 gadu darbs mākslā ir vainagojies atklāsmē ar žanra iespējamu tuvināšanu portretam simbolikā — dabai ir seja, cilvēka seja ir daļa no dabas; un daba nav tikai fons, cilvēks nav vienīgais centrs, arī ne detaļa — izkārtotā kompozicijā viss vienlīdz svarīgs, radošā izteiksmē pacelts. — Tikai nesakiet to meistaram, viņš saprotoši smaidīs, bet atbildēt izvairīsies. Nebrīnieties par miniatūriem aktiem, kas tiešām rada liela apmēra darbu iespaidu, — meti, viņš atžīsies dziļā vienkāršībā. Nemēģiniet uzminēt, kuŗš dzimtenē darināts, kuŗš Nujorkā radies atmiņu vizijas svētīts, tie vienlīdz spēcīgi jūs apņems savā vienreizējā iespaidā. Jūs atskatīsities vēl un vēl, aizmirstot Lata sievas likteni, un saprātsīt, ka moderna amerikāniete var iekārot un nopirkt Kartupeļu racējas, mūsu lauku tipisko žanru, ko mākslinieks Cielava parādījis mītiskas rudens ražas saules zīlgmē . . .

Kā apsēsa lapa tālas birzes stūri gail mākslinieka kundzes cepure Portretā, bet Latvijas universitāte pāri kanālam zaigo pariziskā spožumā. Rēzeknes tirgus kolēģas profesoram liek priecāties, ka viņa īpašumā ir vēl lielāka apmēra šī paša žanra darbs — vēl no dzimtenes. A. Zālītes kundzes seja portretā staro tai atturīgi smalkā dzidrumā, kas tik raskturīgs labos vecmeistaru darinājumos. Pilnīgs pretstats kompozicijā un apdares krāsu krāšņumā ir taunās amerikānietes Portrets. Miniatūra Rīgas jūrmalas aina (no mājām līdzi!) dveš bībliskus noskaņu — zvejnieki ar tikliem pret rieta fonu liek ledomāt Kristus mācekļus. Un jūra, pirms un pēc vētras, zilgani zaļā gaismā, kas meistaru apgarojusi Nicā, Vidusjūras krastos ,sekojusi tam līdzi uz Baltijas jūras liebūtu minams bijušais dagu, likusi zvejniekus, tiklus un Maskavā Džordžs F. K

O'NĪLS SA

6. maijā, paziņojot šī cera balvas ieguvējus, balvu par 1957. gada rikāžu lugu saņēmis Eli

Viņš mirs jau 1953. kai pagājušajā gadā vi pretēji testamenta n kas paredz 25 gadu il šanas periodu, bija nod cēšanai iecerojamā 1941. gadā rakstīto dar Day's Journey into Nig

Šī luga savu pirmiz voja Zviedrijā, pēc tu lām sekmēm uzvesta S pašreiz to sagatavo vā šais dienās pabeigts ar jums latviešu valodā, k Skudra.

O'Nīlam šī ir jau 4. P va, bet pirmo reizi tā p agrāk sacerētu darbu. godalgota O'Nīla luga Horizon, 1922. g. — Ar un 1928. g. The Strang

Sai gadā nav piešķirt romānu, bet no pārējie guvējiem kā pazīstamā būtu minams bijušais

ĢIRTS SALNAIS

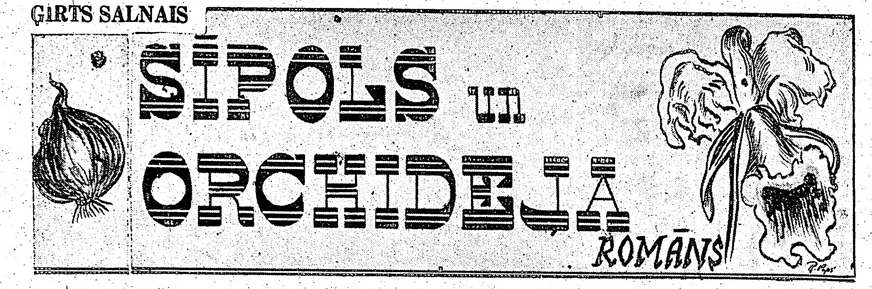

35. turpinājums

„Es sīkumains," Olem nozuda laipnība. Kaut ko tādu neviens par viņu nebija nekad teicis. „Paklau, Pēter, runāsim nopietni. Es jau tev teicu — nākamā pusgadā mums naudu vajadzēs kā ēst. Mums vajadzēs vairāk nekā parasts."

„Darba līgums ar valdību taču sola vismaz divreiz lielāku peļņu nekā citus gadus. Brīnos, par ko tu uztraucies?"

Oles skatiens satumsa. Viņu aizkāra šādas aizdomas, bet dažkārt pašam kļuva par grūtu tēlot vienaldzīgo. Gribējās kādam izkratīt sirdi, lai kaut cik atslogotos no jūtu sastrēguma, kas uzradās biežāk no dienas dienā. Un ar ko citu lai viņš runātu, ja ne ar Pēteri? Ja arī viņi viens otru šad tad mēdza piejokot un izsmiet, toties nesaprašanās palika pašu starpā. Viņi bija kā uzticīgi, bet niķu pilni salaulātie.

„Kamēr neesam paveikuši mūsu galveno uzdevumu un dabūjuši Inru no Eiropas pie mums, kļūstu arvien satrauktāks. Esmu ļoti nervozs. Nav ko slēpt," viņš uzsvēra. „Manis dēļ vari smieties, bet šajā pašā sakarā kļūstu pat skops. Sazin jods, — pa naktīm prātā sarodas neparasti kriminālstāsti Dienās vajā bailes, ka piepeši varētu rasties brīdis, kad Inrai būtu iespējams braukt pie mums, ja vien tad mūsu rokās būtu pietiekama kandze naudas. Es tiešām pamazām jūku," **viņš skurinājās.**

„Es to vēroju jau ilgāku laiku," Pēteris sacīja stomīgi, simtgadnieka mierā. **Oles atzīšanās,** viņaprāt, nekādi nemazināja tā grēkus. „Dīvainas iedomas," viņš skaļi gudroja, sīki raustīdams plecus. „Mani nemoka nekas. Nav ko nokauties ar Dieva darīšanām. Zini, kas tev jāzina. Un es zinu skaidri, ka laimes gadījumā būs jāmaksā ceļa nauda un galvojums. Kas tur ko prātot?"

„Ek, tu mani nesaproti," Ole gurdi nopūtās un piebilda bez viltus un blakus domām. Mani nomāc vilcināšanās un neziņa. Esmu kā mūžīgā valgā. Es sagudroju pavisam kaut ko citu: Inrai jāiegūst viza, lai varētu apciemot mūs kaut uz dažām dienām. Un tad, manis dēļ, mēs varētu tēlot kaut vai Napoleonu Bonapartu un braukt uz cietumu Svētās Helēnas salā."

„Jocīgais, kas viņai dos tādu atļauju? Neaizmirsti, ka viņa arvien vēl ir bezpavalstniece, slimojusi ar tuberkulozi un turklāt — politiski neuzticama."

„Bet tie ir meli," Ole sašuta. „Ik viens no mums to zina. Viss tas ir kāda nelietīga apmelotāja darbs."

„Tu velti karsē galvu. Ar to nekam nav līdzēts un nelīdzēs arī turpmāk," otrs ieskatījās viņam maigi, maigi acīs. „Mīļais draugs, bezprātība nav slimība, bet vājība. Taču valdi jūtas!" Pēteris smalki šausminājās. „Mīļais draugs." viņš atkārtoja izcilā līdzjūtībā. Tas bija nežēlīgi, bet šā brīža burvību viņš nekādi nespēja sev aizliegt. „Mīļais draugs, visumā tu esi izcils un bezgala prātīgs vīrs, bet dažreiz sāc uzvesties, kā būtu iemīlējies kādā nesasniedzamā sievietē."

„Kā, lūdzu?" Ole satrūkās, brīsniņu nezināja ko teikt, līdz atguvies ar mokām izdabūja: „Šo rupjību gan varēji aiztaupīt, runājot par tik svarīgām lietām."

Pēteris izlikās sastindzis aiz brīnumiem.

„Kādu rupjību?" Bērna naīvums staroja no viņa sejas. „Nezināju, ka tevi aizvaino runas par iemīlēšanos. Jocīgi. Mani gan ne."

Ole pasmēja aizkaitināta vājinieka smiekliņu.

„Nu, pagaidi. Par to tu dabūsi viegli atpakaļ," viņš padraudēja.

Abu ķīviņu pārtrauca tuvodamies Laila un Briljantīns, kas locījās ap viņu te no vienas, te otras puses, kā smilga pār vizbulīti.

Pēteris ar aizdomīga policijas inspektora aci pavēroja pāraugušo, izstīdzējušo vīru, un prieks par izdevušos atspēli Olem saruka uz pusi. Pēteris — lai ticētu kam ticēdams — par vīriešu iekārīgo dabu bija daudz drošāks nekā par saviem rēķiniem bankā.

„Tā liekas, ka gaŗais grib pārmainīt sevi pret pārdodamo automobili," viņš nesaprotami izņurdēja. Ole pat nemēģināja to saprast. Viņš jutās pazemots pats savās acīs. Kā bija spējis atklāt dziļākās jūtas draugam, brīdī, kad pats bija to pārkaitinājis. To bija grūti sev piedot.

„ . . . tas nav tik dārgi, nē," viņi dzirdēja čalojam veikalnieku. „Valdība, palīdzot Itālijai, atcēlusi labu daļu ievedmuitas. Cenu starpība starp ievestiem un vietējiem ražojumiem gandrīz zudusi."

„Tomēr tā būtu naudas projām mešana," teica Laila. „Maniem puišiem, ka tik rati. Viņi daudz nebēdā ne par izskatu, ne marku, — ja tikai kustās. Tiem nav daudz laika plātīties ar luksa ratiem."

Ole, sirdij kremtot, bet tiekdamies tikt vaļā no tikko piedzīvotā pazemojuma, sasparojies, izlēma vienā mirklī to, ar ko netika galā stundām. Viņš mēģināja izlikties brašs, jestrs un bezbēdīgs.

„Nu, māsa, patikai daudz laika nevajaga," uzsauca jautri un skanīgi. „Ko izvēlējies. Mēs ar Pēteri degam nepacietībā tikt pie jauniem ratiem."

Laila, **kā nogrēkojusies,** draudzīgi uzsmaidīja abiem.

„Skatoties mašīnās, man pārgāja dusmas. Esmu gluži apreibusi. Jāsaka — valdiet nu labāk mani. Man patīk tas itālis un," viņa sadurstījās, „nu varbūt, vēl viens no tiem diviem, kas atrodas tai blakus."

„Ļoti skaidra izvēle," nopūtās Ole.

„Bet, lūdzami, paturēsim skaidras galvas," viņa pazemīgi piebilda, „man jāpaliek pie sava — jums derīgākais ir un paliek lielais ģimenes vāģis."

Ole vairs negribēja ielaisties gaŗās runās.

„Vai varam izmēģināt, sēr," viņš lietiški pievērsās Briljantīnam.

Tas tikko spēja pamāt un pavērt muti, kad inženieris jau steigā sāka rīkoties.

„Pēter, ņem vienu no tiem diviem, mēs ar Lailu pamēģināsim importēto."

„Lūdzu, uz garāžu," sauca pakaļ Olem veikalnieks. „Tur ir līdzīgi modeļi."

Pārdevējs Babs izvadīja brāli un māsu ārā no veikala. Briljantīna skatiens viņiem sekoja silts un mīksts no lielajām, drusku izbostām acīm, kuŗas pavērojot, Pēterim allaž bija jādomā par lielu, lielu zaļu vardi.

„Lieliska sieviete," otrs, neslēpdams sajūsmu, uzlielīja jauno ārsti. Pieliecies tuvāk architektam, viņš klusi, īpatā saldmē, pačukstēja, kā, badā būdams, runātu par sen iekārotu ēsmu: „O — apbrīnojami! Varu tikai apskaust jūs un apsveikt ar izvēli."

„Nu, vēl nemaz nevar zināt ,kuŗu ņems," Pēteris, pilns drudžainu domu, atbildēja nevērīgi.

Otra smiekli, ar varu apspiesti, pēkšņi paspruka neapturami, raudamies uz āru saraustīti, dumpji un dārdoši, kā atsevišķi, tāli dziļumbumbu sprādzieni.

„Mans Dievs, labāka joka nav, ar ko iesākt dienu. Es nerunāju par auto, runāju par Kaksa jaunkundzi," Briljantīna gaŗais augums sarāvās, pakratījās un atstiepās. Viņš tusa sajūsmā. „Paziņas stāsta, jūs ejot ar viņu pastāvīgi. Lielisks pāris!" viņš sita uz otra pleca, ka plakšķēja vien.

„A," Pēteris aizturēja kunkstienu. — Vai šodien nevienam nav nekā cita uz mēles? — Uzbudinājumā iesvilās vaigi. Viņš varētu gāzties otram krūtīs, bet vai tas saprastu niknuma īstos ieganstus? „Jūsu draugi ļoti maldījušies," puisis iedabūja sejā nelaika smaidu. „Tīrs pārpratums. Mūsu paražas šajā jautājumā nemaz nesaskan ar jūsējām . . . Viņa ir mana drauga un kompaņona māsa, un tas arī visu izskaidro, kāpēc bieži esam redzami kopā. Tur nav nekā no jūsu . . ." ātrumā skaidrojot, tomēr pietrūka īstā vārda. „Nujā — tas nav tas, kas slēpjās jūsu ērtā un praktiskā romantismā."

Turpinājums sekos)

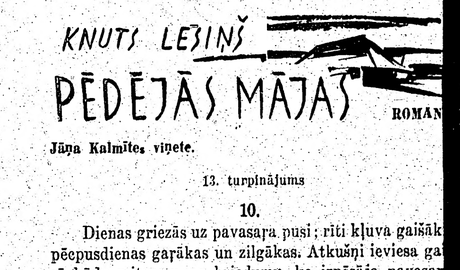

Jāņa Kalmīte, viņete.

13. turpinājums

10.

Dienas griezās uz pavasaŗa pusi; riti kļuva gaišāk, pēcpusdienas gaŗākas un zilgākas. Atkušņi ieviesa gaisā kādu mitrumu un briedumu, ko iznēsāja pavasaŗa vējš, reizēm smags un brāzmains, bet tomēr ar kādu jūtamu mīkstumu, kas lika ļaudīm dziļāk ievilkt elpu un paskatīties debesīs.

Bet reizē ar pavasaŗa sauli tanīs arvien biežāk sāka parādīties krievu lidmašīnas, gaisa uzbrukuma sirēnas sāka iegaudoties arī naktīs, kaut gan tie bij vairāk izlūklidojumi un nekādus ievērojamus postījumus krievi Rīgā neizdarīja. Bija nokritušas dažas bumbas, sagraujot pa nama stāvam Stabu ielā un Pārdaugavā. Tas nebija nekas nozīmīgs visas Rīgas pilsētas mērogā, bet tomēr radīja nemieru, jo liecināja, ka pavasarī krievu fronte kļūs aktīvāka, ka varbūt gaidāmi kāda izšķiriga cīņa, jo agrākajos gados par kādiem krievu lidmašīnu uzlidojumiem sprieda tīri teorētiski. Piesardzības soļi pilsētas aptumšošanai, zināms, bij sen īstenoti, bet tiem bija it kā formālitātes nozīme. Pāris sagrauto namu un gaisa trauksmes vēstīja, ka tuvojošās frontes biedi ir reāli.

Ja nebūtu šo biedu, kas pastāvīgi atgādināja, ka daudzu ļaužu likteņi izšķirsies kaut kur citur ,ne mīlētāju sirdīs, Linarda dzīve, droši vien, būtu ieviržījusies tā — kā sajūta viņu nesa, pavasaŗa romantika būtu sekojusi laulība.

Viņa attieksmes ar Māru jau atļāva pa mazam pīt metumam ikdienas sīkumos, abi varēja klusēt, neizjūtot tomēr trūkumu sarunai par slogu, plētika, ka viņi bija kopā. pārklejodami Rīgas parkus un zaļumā mostošos bulvārus, arī gaŗas nomaļu ielas, kuŗām neviens no viņiem nezināja pagriezienu un beigu.

Stāvot kādu vakaru Daugavmalā un vērojot uptumsošos ūdeņus, Māra ieminējās smējīgi: „Mēs sākam

TEIŅA DAMSONA SPIEGS

tur ko brīnīties? neparastat Bruņi- elas krusta ka- kapteini Mier- draugu pulkā as Baigo?"

Jā, patiešām, n mazais grieķu kaunējies pazūd- as lasītājiem, ka fantazijas ceļo- go varoņu mitek- stu tur šī mana oni — kapteini nu. Tā bija vie- Miervaldis varētu edzat, es nebiju nu ir atrasts.

u jums par kap- aroņdarbiem ka- ilniņa nāves nici- nāko kaujas uz- kapteini Ādam- pasaules kara ontes karavīru vārdu bieži pie- oto spēku virspa- skavas radiofons miras apkārtnē atkal tik nepateic- īgajā partizānu apkarošanas ak- cijā.

Tajās dienās domu par Latviešu leģionu ikviena vācu militārā vai politiskā autoritāte Rīgā atzina par kādu naivu ideju. Bija skaidri

(Nobeigums 5. lpp.)

ri ar milzu baru vācu politiskās domāšanas stulbuma sistu mazāka kalibra nacistiem „kas veikli bija pratuši izvairīties no pienākumu pildīšanas frontē...

Uz ziemeļu fronti bija jau aizsolojuši trīs latviešu bataljoni. Kad 16. bataljons atvadījās no Rīgas, kāds stulbs vācu augstākās policijas virsnieks, kam sākumā bija padotas latviešu vienības, gandrīz dabūja trieku, kad uzzināja, ka bataljons, pretēji viņa pavēlei, pie cepurēm piestiprinājis latviešu sauliti. No Liepājas Ļeņingradas frontē grāvjos jau atradās 19. un 21. bataljoni .Tukumā formējās 26. Tukuma bataljons, kuram, tikko saformētam, būs jādodas vissmagākās partizānu cīņās Minskas purvos. Daudzus citus „mājas kārtībā" saformētus policijas bataljonus: 268, 25, 27, 23, 267 vācieši, acis nepamirkšķinādami, nosūtīja gan uz Varšavu, gan pašos Ukrainas dienvidos ,pāri Dņepras upei pie Staļino pilsētiņas, gan arī Žitomiras apkārtnē atkal tik nepateicīgajā partizānu apkarošanas akcijā.

Tajās dienās domu par Latviešu leģionu ikviena vācu militārā vai politiskā autoritāte Rīgā atzina par kādu naivu ideju. Bija skaidri

(Nobeigums 5. lpp.)

IMANTA

Sensācionāls izdevums
RĪGA 1955-56
Egila Jarla stāsts un 95 attēli

Visus šai lielā formāta grāmatā sakārtotos materiālus no okupētās Latvijas ir izveduši zviedru jūrnieki, kas 1956. g. rudenī viesojās Latvijas galvaspilsētā. Cena $2.80

Laipni lūdzam nesamainīt šo grāmatu ar
Riga today.

Pasūtinājumi izdarāmi visās latviešu grāmatnīcās vai tieši apgādā

Imanta
Imants Reitmanis,
Postbox 292, Copenhagen V.
Denmark

Mūsu pārstāvis Čikāgā
K. F. ĶEZBERS,
2637 W. Potomac Avenue,
Chicago 22, Ill.,
tel. Brunswick 8-8691,
pieņem abonēšanas maksu, jauno abonentu pieteikumus un sludinājumus.

ais ir un paliek lielais ģimenes vāģis."

vairs negribēja ielaisties garās runās.

i varam izmēģināt, sēr," viņš lietiški pievērsjantīnam.

tikko spēja pamāt un pavērt muti, kad inžeu steigā sāka rīkoties.

ter, ņem vienu no tiem diviem, mēs ar Lailu āsim importēto."

ūdzu, uz garāžu," sauca pakaļ Olem veikal- Tur ir līdzīgi modeļi."

rdevējs Babs izvadīja brāli un māsu ārā no veiriljantīna skatiens viņiem sekoja silts un mīksts jām, drusku izbostām acīm, kuras pavērojot, allaž bija jādomā par lielu, lielu zaļu vardi.

eliska sieviete," otrs, neslēpdams sajūsmu, uzuno ārsti. Pieliecies tuvāk architektam, viņš ātā saldmē, pačukstēja, kā, badā būdams, ruar sen iekārotu ēsmu: „O — apbrīnojami! Vaapskaust jūs un apsveikt ar izvēli."

u, vēl nemaz nevar zināt ,kuru ņems," Pēteris, udžainu domu, atbildēja nevērīgi.

smiekli. ar varu apspiesti, pēkšņi paspruka ami, raudamies uz āru saraustīti, dumpji un , kā atsevišķi, tāli dziļumbumbu sprādzieni.

ans Dievs, labāka joka nav, ar ko iesākt dienerunāju par auto. runāju par Kaksa jaunkunriljantīna garais augums sarāvās, pakratījās un ās. Viņš tusa sajūsmā. „Paziņas stāsta, jūs ejot pastāvīgi. Lielisks pāris!" viņš sita uz otra ka plakšķēja vien.

," Pēteris aizturēja kunkstienu. — Vai šodien m nav nekā cita uz mēles? — Uzbudinājumā vaigi. Viņš varētu gāzties otram krūtīs, bet saprastu niknuma īstos ieganstus? „Jūsu draumaldījušies." puisis iedabūja sejā nelaiķa smaiīrs pārpratums. Mūsu parašas šajā jautājumā eēsaskan ar jūsējām . . . Viņa ir mana drauga ņaņona māsa, un tas arī visu izskaidro, kāpēc am redzami kopā. Tur nav nekā no jūsu . . .," skaidrojot, tomēr pietrūka īstā vārda. „Nujā av tas, kas slēpjās jūsu ērtā un praktiskā romā."

Turpinājums sekos)

PIE ŽILI ZAĻĀS GAISMAS MEISTARA

IMPRESIJAS UN PĀRDOMAS JĀŅA CIELAVAS IZSTĀDĒ

Kļavu ziedu zeltainā novakarē jūs šūpojaties autobusā pa sesto avēniju Grīnvičas sādžas virzienā. Lieldienu saule svētī pat lielpilsētu, laistot zeltu tās putkļainās ielās, liliju pumpuros un sniegaināš šķistībā pavērtos ziedos uz ietvēm, kur tos pārdod dievnamu greznošanai un svētku priekam. Rietu spulgo gliemežvāka rožainā zaigā, nami pārklāj ēnas Kinga Ielai, un jūs krēslā klaudzināt pie Franču mākslas salona durvīm. Atver pats meistars un izstādes saimnieks — Cielava, mētelī plecus ietinis: ēnā salst...

— Ēna? — Jūs esat zili zaļas gaismas piestrāvotā telpā — ar Latvijas laukiem, druvām, pļavām, tirgu, jūru un jūru un dažām sejām portretos. Un sejām blakus, un apkārt, jo ir Lieldienu brīvlaiks — skolu jaunatne ,kolledžas profesors, direktors, zobārste, dzejniece un divi gleznotāji ir ar gleznām.

Franču mākslas jeb R. Kalniņa salons ir viesmīlīga vieta, jūsu atturība brīnumātri kūst reizē ar ledus gabaliņu pasniegtā malkotā vermūta glāzē. Jūs, iedvesmo zili zaļā gaisma un apņem nojauta, ka Cielavas 46 gadu darbs mākslā ir vainagojies atklāsmē ar žanra iespējamu tuvināšanu portretam simbolikā — dabai ir seja, cilvēka seja ir daļa no dabas; un daba nav tikai fons, cilvēks nav vienīgais centrs, arī ne detaļa — izkārtotā kompozīcijā viss vienlīdz svarīgs, radošā izteiksmē pacelts. — Tikai nesakiet to meistaram, viņš saprotoši smaidīs, bet atbildēt izvairīsies. Nebrīnieties par miniatūriem aktiem, kas tiešām rada lielā apmēra darbu iespaidu, — meti, viņš atzīsies dziļā vienkāršībā. Nemēģiniet uzminēt, kurš dzimtenē darināts, kurš Ņujorkā radies atmiņu vizijas svētīts, tie vienlīdz spēcīgi jūs apņems savā vienreizējā iespaidā. Jūs atskatīsities vēl un vēl, aizmirstot Lata sievas liktenī, un sapratīsit, ka moderna amerikāniete var iekārot un nopirkt Kartupeļu racējas, mūsu lauku tipisko žanru, ko mākslinieks Cielava parādījis mītiskas rudens ražas saules zilgmē...

Kā apses lapa tālas birzes stūrī gail mākslinieka kundzes cepure Portretā, bet Latvijas universitāte pāri kanālam zaigo pārziskā spožumā. Rēzeknes tirgus kolledžas profesoram liek priecāties, ka viņa īpašumā ir vēl lielāka apmēra šī paša žanra darbs — vēl no dzimtenes! A. Zālītes kundzes seja portretā staro tai atturīgi smalkā dzidrumā, kas tik raksturīgs labos vecmeistaru darinājumos. Pilnīgs pretstats kompozīcijā un apdares krāsu krāšņumā ir jaunās amerikānietes Portrets. Miniatūra Rīgas jūrmalas aina (no mājām līdzi!) dveš bīblisku noskaņu — zvejnieki ar tīkliem pret rieta fonu liek iedomāt Kristus mācekļus. Un jūra, pirms un pēc vētras, zilgani zaļā gaismā, kas meistaru apgarojusi Nicā, Vidusjūras krastos ,sekojusi tam līdzi uz Baltijas jūras liedagu, likusi zvejniekus, tīklus un laivas parādīt mistiskā, burvīgā gaismas atklāsmē.

Jūs meklējat viņu pašu un saprunā atklājat, ka drīzumā ceļš ved uz slimnīcu nopietnām analizēm, varbūt pat operācijai... Darbs gaidīs ar dažu sarunātu modeli, meditētu temu, pasūtinātu gleznu.

Un reizēm ir arī jāsmejas, bet meisars tikai smaida — kad šīs zemes rakstniece pasūtinājusi savu portretu, tā tapšanu seansos uzņem ar blakus nolikta modinātāja pulksteņa tikšķiem. Tad Cielavas pretestība ir stipra, jo tanī apvienojas rīdzinieks un parīzietis, un latviešu gleznotājs aizsit krāsu kasti un aizver durvis, neatgriežams telefona zvaniem, paskaidrojumiem un lūgumiem.

Bet ir arī citādi cilvēki, šī gaišmataiņa jaunava, kas raugās no Portreta, uz izstādi atvedusi arī savus vecākus un izvēlējusies un iegādājusies vēl divas gleznas. Cita zeme, citādi cilvēki, bet māksla ir tikai viena — tā vai nu ir, vai tās nav — bez kompromisa. Pēc 46 darba svētītiem gadiem meistars Cielava uzticīgi kalpo savai Mūzai un smaida.

Rožainās gliemežvāka debesis pavasara vakars pārvilcis ar bāli zaļu zīdu, ielu spuldzes sāk iedegties pret tām, kad ieejam Rientzī kafejnīcā, pāris ielas no R. Kalniņa salona. Mākslinieku sejas ar un bez bārdām, pie sienas, fotografijās, pie galdiņiem karstās debatēs — visu rašu izlase raibā ziedā. Mūsu svešinieks nejūtas pazudis, kad atnes krievu tēju (liepu tējas te nav...) un Aeksandra kūkas, kas atgādina Rīgu. Tās jaunatne šeit notiesā ar tādu pašu ēstgribu kā mēs kādreiz Baumaņa kafejnīcā.

Ir Lieldienu nedēļa, un profesors sācis runāt par jaunu reliģiju, kas atbilstu ne vien mūsu tautas mentalitātei, bet visai baltajai cilvēcei (domāju: nekomūnistus) — pretī, reliģiju, kas sakņojas patriotismā un zarojas augstā cilvēcībā. Un mēs pieminam ortodoksās, stipro konfesiju baznīcas, kur visur glabā senās dogmas, un vienai jaunietei tas pa prātam. Otra pagriežas pret profesoru, kas amerikāņu kolledžā lasa lekcijas par tautsaimniecību un tiesībām, un pēkšņi jautā: kur sakņojas Latvijas valsts satversmes likumi, — franču vai angļu parlamentu sistēmā? — Jūs dzirdat par romiešu likumiem un tiesībām, par franču, par angļu, bet meitene spulgām acīm klausās, tik karulītis trīc pie viņas latviskās aproces. Pēc svētkiem viņa rakstīs disertāciju par Latvijas valsts satversmi.

Tēja ir laba, neapklātais galds mājīgs, mūsu zeme un valsts piedāvā iespējami tuvu jaunā reliģijas sauksmē, kas mīl savu zemi, ir cilvēcībā Dieva svētīts. Ceļamies un ejam nu jau zili zaļās gaismas naktī, ar jauna mēness šķēlīti vakaru pusē — tur, pāri Franču mākslas centram, no kurienes celdamās staro šīs nakts blāzma. Jaunatne aiziet čalodama, liliju smarža vēsmo no sāniem. Profesors iedams piemin meiteni, kas šovakar jautāja par Latvijas valsts satversmi. Mums, pusmūžam, liekas — šobrīd sākam celt to par jaunu, svešā zemē, zem svešām debesīm, ar latviešu sirdīm un domām.

Veto.

O'NĪLS SAŅEM CETURTO PULICERA BALVU

6. maijā, paziņojot šī gada Pulicera balvaş ieguvējus, atklājās, ka balvu par 1957. gada labāko amerikāņu lugu saņēmis Eižens O'Nīls.

Viņš miris jau 1953. gadā, bet tikai pagājušajā gadā viņa atraitne, pretēji testamenta noteikumiem, kas paredz 25 gadu ilgu nogaidīšanas periodu, bija nodevusi publicēšanai ievērojamā rakstnieka 1941. gadā rakstīto darbu „Long Day's Journey into Night".

Šī luga savu pirmizrādi piedzīvoja Zviedrijā, pēc tam tā ar lielām sekmēm uzvesta Sav. Valstīs, pašreiz to sagatavo vācieši, un — šais dienās pabeigts arī tās tulkojums latviešu valodā, ko veicis V. Skudra.

O'Nīlam šī ir jau 4. Pulicera balva, bet pirmo reizi tā piešķirta par agrāk sacerētu darbu. 1920. gadā godalgota O'Nīla luga Beyond the Horizon, 1922. g. — Anna Christie un 1928 .g. The Strange Interlude.

Sai gadā nav piešķirta balva par romānu, bet no pārējiem balvu ieguvējiem kā pazīstamākais vārds ir tam līdzi uz Baltijas jūras liedagu, likusi zvejniekus, tīklus un Maskavā Džordžs F. Kennans, kas apbalvots par vēsturisko apcerējumu — Russia Leans the War.

Dzejā balvu ieguvis Ričards Vilburs par krājumu Things of this World. Viņš ir angļu valodas profesors Midltaunas universitātē (Conn.).

Biografijā apbalvots senātors Džons F. Kenedijs par grāmatu Profiles in Courage, kur skicēta ievērojamu amerikāņu valstsvīru serija.

Mūzikā balvu saņēmis Normans Dello Jolo, Mannas mūzikas kollēdžas mācības spēks, par savu kompoziciju Meditations On Ecclesiastes. Balvas lielums katram apbalvotajam ir 500 dol. Bez tam piešķirts vēl krietns birums balvu žurnālistikā.

Katalogs 300 sējumos

5 miljonu grāmatu katalogu 300 sējumos izdos Britu mūzejs. Šai katalogā būs sakopots visu Rietumu valodās no 1450.—1955. g. izdoto grāmatu saraksts. Katalogu paredz izdot 6 gados, katru nedēļu pa sējumam.

Alberts Akots

SAULES NOVAKARS

Trīc apsei lapas un šūpojas,
Viz sudrabā — zelti tās vijas,
Un saules staros tās rotājas,
Līdz vakara krēslā tas mijas.

Zelts mirgo kur ligojas saules stars,
Tik nesen vēl bija diena;
Tumst jaukais saules novakars:
Skumst apse — paliek tā viena.

Soliste Jaundarbu koncertā Dziesmu svētkos

Dziedātāja Līna Karlsone beigusi 1942. g. Latvijas Konservatoriju, prof. P. Saksa dziedāšanas klasē, un no 1941.—1944. g. darbojusies kā soliste Rīgas Tautas teātra operetes ansamblī. Trimdas laikā Vācijā papildinās pie Berlīnes Konservatorijas profesora Huslera un uzstājas Blombergas Baltiešu mākslas ansambļa rīkotos koncertos. Kopš ierašanās Kanadā ir soliste Montreālas presbiteriņu baznīcā un uzstājusies daudzos kanadiešu un latviešu sarīkojumos, kā arī dziedājusi patstāvīgos koncertos Montreālā, Toronto, Hamiltonā un Otavā. Jaundarbu koncertā viņa dziedās godalgotās solo dziesmas.

JAUNI P. BRĪVKALNES PANĀKUMI

Paula Brīvkalne, kas pagājušā sezonā bija Esenes operas soliste, nākošajā gadā angažēta Štutgartes valsts operā. Pašreiz Brīvkalne viesojas Brēmenē, kur dzied Salomi R. Strausa operas jaunieštudējumā, gūstot viscildinošākās atsauksmes. Štutgartes valsts operā Brīvkalne pašreiz dzied Zieglinda Vāgnera Valkīrā ko inscenējis Vilands Vagners.

ZENTA MAURIŅA VĀCIJAS TURNEJĀ

Zenta Mauriņa aprīļa beigās devusies savā kārtējā turnejā uz Vāciju, kur viņas runu cikli izplānoti kādās 30 pilsētās līdz jūnija beigām. Mauriņa viesosies arī Šveicē, kur runās Bazelē un Arauā ,bet tam viņas priekšlasījumi paredzēti arī Minsteres latviešu gimnazijā un Strasburgas universitātē, Francijā.

Z. Mauriņas runu galvenā pamattēma šai gadā būs „Dzīve kā mijiedirbe tagadējā laika aspektā".

KAPT. ĀDAMSONA SPIEGS

(Pārnesums no 4. lpp.)

redzams, ka vācu ģenerālis Politiskā Mulkība ir jauns nesamaksājams Staļina sabiedrotais.

LATVIEŠU BRĪVPRĀTĪGO ORGANIZĀCIJAS KOMITEJA

Šajā laikā latvieši bija tvēruši ieročus, lai, nebaltai dienai pienākot, stāvētu sardzē par Latvijas likteni. Lai kaut kā saglābtu latviešu militāro vienību izšķaidīšanu pa visas austrumu frontes malām, kā arī lai uzturētu kontaktu ar frontē esošajiem bataljoniem un gādātu par viņu morālo un materiālo aprūpi ,jau 1941 .gada novembrī nodibinājās Latviešu brīvprātīgo organizācijas komiteja. Līdzās plkv. Veisam ,komitejā bija dedzīgais patriots plkv. Lobe, miērīgais džentlmeni plkv. Kripēns; civilistus komitejā pārstāvēja L.K.-O.K. Gustavs Celmiņš, žurnālists A. Kundrāts un E. Andersons .Kad 1942. g. ziemā komitejā iegriezās 16. bataljona 2. rotas komandieris kapt. Mateass, viņa ziņojums par „lielisko" vācu apgādi, pat par karavīru morāli, bija diezgan drūms. Komiteja, apskrejot gandrīz visu Rīgu, ātrumā bez dzeltenā fazānu „becūgšeiniem" sagādāja Mateasa vīriem 200 komplektu siltas vejas, latviešu grāmatas un citas laicīgas un arī garīgas lietas, kas tā trūka latviešu vīriem pie Ilmeņa ezera. Komitejas pūļu rezultātā tās pārstāvim Andersonam izdevās ar zilajiem autobusiem dzimtenes dāvanas pirmoreiz nogādāt mūsu robežām tuvāk novietotajām vienībām.

Tautas palīdzības neatlaidīgais darbinieks zv. adv. J. Preisbergs, darot iespējamo, noorganizēja ciešu privātu frontes apmeklējumu. Tas bija tas pats spožais tiesībnieks Preisbergs, kas bez apdomāšanās lika uz spēles savu advokāta karjēru, kad tiesas priekšā bija jāaizstāv nežēlastībā kritušie galēji labā spārna politikai piederošie jaunieši. Kad Brīvprātīgo komiteja leģionam dibinoties enerģiskā konsula Br .Pavasara vadībā pārvērtās par Karavīru palīdzību, tad Preisbergs kopā ar ģen. Lavenieku bija šīs nozīmīgās organizācijas vadībā.

Jau pirmie komitejas tiešie sakari ar frontes karavīriem nepārprotami norādīja ,ka latviešu karavīriem kontakts ar tēvzemi ir tikpat nepieciešams kā dieniškā maize.

Par latviešu pārstāvju regulāru došanos braucienos uz frontē esošajām latviešu vienībām policijas generālmajors Šrēders negribēja neko dzirdēt. Komitejai bija jāatrod ceļš, kā uzturēt tiešu un pastāvīgu kontaktu ar mūsu frontes vienībām, jo nepārtraukto memorandu iesniegšana parasti beidzās ar vācu tukšiem solījumiem lietas noskaidrot un ievērot latviešu intereses. Bet tas arī bija viss.

Turpinājumā: Japāņu sūtniecības limuzīns.

Austra Augenberga

DIVAS REVOLŪCIJAS

III

Salīdzinot Ļeņina un Trocka lomu boļševiku apvērsumā, autors Ļeņinu nosauc par „boļševisma smadzenēm", revolūcijas teorētiķi, plānotāju. Trockis, pēc rakstura Ļeņina pretpols, turpretim bijis nepārspējams organizātors, Ļeņina plāna realizētājs.

Ar redzamu simpatiju Lokharts raksturo Kerenski ne tikai kā liekulīgu runātāju, bet arī ļoti humānu un krietnu cilvēku. Dzīvi, krāsaini autors tēlo iespaidu, kādu uz viņu un citiem klātesošiem atstājusi Kerenska dziļi izjustā, kara turpināšanai veltītā runa vienā no Maskavas lielajiem mitiņiem: piedzīvojuši vīri raudājuši kā mazi bērni, un kāda bagātniece pat nosviedusi savu pērļu rotu Kerenskim pie kājām! ... Katrs no mums, kas ir dzirdējis Kerenska runas un redzējis to ietekmi uz eksaltētajiem krievu klausītājiem, atzīs, ka šis tēlojums nav pārspīlēts.

Interesants ir Lokharta atzinums, ka sabiedrotās lielvalstis bijušas stipri vainojamas Kerenska krišanā: ja tās būtu jāvusas Kerenskim noligt separātu mieru, tad Ļeņins nebūtu ieguvis atsaucību masās, jo galvenais magnēts, ar ko Ļeņins pievilka karā nogurušo tautu, bija — miera solījums.

Par Kerenski mēs, latvieši, esam nodevuši visai asas atsauksmes. Tagad, kad mums ir laika distance, kas ļauj objektīvāk vērtēt personas, liekas, ka, varbūt, Lokharts ir sava daļa taisnības: Kerenskis atradās gandrīz bezizejas stāvoklī toreizējos sarežģītajos apstākļos.

Kā komisku epizodu Lokharts atzīmē britu un franču sociālistu delegāciju ierašanos Krievijā aprīlī, lai pārliecinātu Krievijas strādnieku un kareivju padomes turpināt karu, pie kam sevišķi dedzīgs kara turpināšanas sludinātājs un asš boļševiku taktikas kritiķis bijis neviens cits kā franču delegāts Kašēns, kurš vēlāk kļuva par franču komūnistu partijas līderi! ...

„VĪRS AR LAUVAS SIRDI, BET JĒRA SMADZENĒM."

Trešajā revolūcijas periodā (no 5. augusta līdz 7. novembrim), Lokharts asi kritizē ģenerāļa Korņilova apvērsuma mēģinājumu un visai nelabvēlīgi raksturo Korņilovu, pret kuru krievu tauta bijusi noskaņota jau no paša sākuma. Viņš citē ģenerāļa Brusiļova aso atsauksmi par Korņilovu: **„Viņš ar lauvas sirdi, bet jēra smadzenēm." Korņilovam** neesot bijis ne mazāko politiķa spēju. Šis absurdais mēģinājums kļuvis par liktenīgu pagriezienu visā turpmākajā revolūcijas attīstībā. Tas izveidojis līdz tam „bezasiņainu" revolūciju asiņainu un terrora gultnē ,novedot pie kareivju naida pret virsniekiem un brutālas izrēķināšanās ar pēdējiem. Tas pavēris arī vārtus komūnistu apvērsumam. Korņilova epizods atsvešinājis no Kerenska krievu sabiedrības labo un kreiso spārnu, vēl lieku reizi pierādot krievu naidu pret „zelta viduscelu", pa kuru gribējis iet Kerenskis. Ļeņinam Korņilova apvērsums nācis kā negaidīts un ļoti patīkams pārsteigums. Jau dažas dienas pēc apvērsuma mēģinājuma Petrogradas strādnieku un kareivju padomē pirmoreiz bijis vairākums — boļševikiem.

Interesants ir Lokharta salīdzinājums: Pēterpils „sovjeta" locekļu vispārējās kultūras līmenis bijis daudz augstāks par Anglijas Apakšnama līmeni, bet pirmajam bijusi tikai simtā daļa no Apakšnama politiskajiem piedzīvojumiem un spējām. Vienīgie, kas spējuši ne tikai skaisti runāt, bet arī aktīvi rīkoties, bijuši tā boļševistiskie locekļi.

Pēc autora domām, krievu sabiedrības augstāko slāņu nelokāmā un nenoteiktā politika veicinājusi boļševiku apvērsuma izdošanos. Kā kuriozu Lokharts min daudzu redzamu pilsonisku darbinieku pārliecību tanī laikā: vienīgā izeja esot — ļaut boļševikiem tikt pie varas, jo tie nenoturēšoties pat vienu mēnesi, un šis eksperiments likšot krievu tautai beidzot atjēgties!...

BOĻŠEVIKU SOLĪJUMI UN „REVOLUCIJA NO AUGŠAS"

Grāmatas beigās autors attēlo boļševiku apvērsumu. Īsiem, spilgtiem vilcieniem tēlota liktenīgā balsošana slepenajā boļševiku centrālkomitejas sēdē. No 12 locekļiem tikai 2 (Zinovjevs un Kameņevs) balsojuši par tūlītēju bruņotu apvērsumu.

Varas sagrābšana noritējusi augusta mēnesī. Par boļševikiem balsojušas tikai apmēram 250.000 personas, bet Pēterpilī un Maskavā apvērsuma laikā bijis pāri par 100.000 virsnieku.

Kā svarīgākos Ļeņina soļus, lai iegūtu tautas masu atbalstu, autors atzīmē dekrētus par miaru, zemes atsavināšanu lielajiem zemes īpašniekiem un pašnoteikšanās tiesības Krievijas tautām, — tris svarīgas lietas, ko Pagaidu valdba nebija pratusi vai gribējusi sniegt masām .Kā kuriozu autors atzīmē faktu, ka Staļins bijis tautu pašnoteikšanās dekrēta izstrādātājs ,citādi viņa loma oktobra revolūcijā bijusi maza, un viņa vārds maz pazīstams — pretēji Trockim.

Lokharts pasvītro ,ka oktobra revolūcija bijusi „revolūcija no augšas", — mazas profesionālu revolūcionāru saujiņas triumfs par miljonu apātiju un nogurumu, eksperiments, lai boļševiku vadoņi varētu praksē pārbaudīt savas teorijas. Lokharts apgalvo, ka pats Ļeņins teicis viņam sarunā, ka viņa eksperiments būtu satricinājis pasauli arī tad, ja boļševikiem būtu izdevies paturēt varu tikai 3 mēnešus.

Baltijas zemes grāmatā īsi pieminētas tikai 3 vietās: 1) runājot par 1905. g. revolūciju, 2) Lokharts citē Maskavas kareivju padomes prezidenta Urnova domas, ka Polijai un Baltijas provincēm ir tiesības uz brīvību, 3) Rīgas krīzi .Šanai 1917. g. rudenī bijusi liktenīga nozīme arī Korņilova aferā, jo tā apdraudējusi Pēterpils stāvokli.

Kā oksistences aizstāvjiem par nepatiku, Lokharts par savas pēdējās nodaļas moto izvēlas Ļeņina vārdus, ka miermīlīga koeksistence starp kapitālismu un sociālismu ir neiespējama.

KNUTS LESIŅŠ

PĒDĒJĀS MĀJAS

ROMANS

Jāņa Kalmītes viņete.

13. turpinājums

10.

Dienas griezās uz pavasaŗa pusi; rīti kļuva gaišāki, pēcpusdienas garākas un zilgākas. Atkušņi ieviesa gaisā kādu mitrumu un briedumu, ko iznēsāja pavasaŗa vējš, reizēm smags un brāzmains, bet tomēr ar kādu jūtamu mīkstumu, kas lika ļaudīm dziļāk ievilkt elpu un paskatīties debesīs.

Bet reizē ar pavasaŗa sauli tanīs arvien biežāk sāka parādīties krievu lidmašīnas, gaisa uzbrukuma sirēnas sāka iegaudoties arī naktīs, kaut gan tie bija vairāk izlūklidojumi un nekādus ievērojamus postījumus krievi Rīgā neizdarīja. Bija nokritušas dažas bumbas, sagraujot pa nama stāvam Stabu ielā un Pārdaugavā. Tas nebija nekas nozīmīgs visas Rīgas pilsētas mērogā, bet tomēr radīja nemieru, jo liecināja, ka pavasarī krievu fronte kļūs aktīvāka, ka varbūt gaidāma kāda izšķirīga cīņa, jo agrākajos gados par kādiem krievu lidmašīnu uzlidojumiem sprieda tīri teorētiski. Piesardzības soļi pilsētas aptumšošanai, zināms, bija sen īstenoti, bet tiem bija it kā formālitātes nozīme. Pāris sagrauto namu un gaisa trauksmes vēstīja, ka tuvojošās frontes biedi ir reāli.

Ja nebūtu šo biedu, kas pastāvīgi atgādināja, ka daudzu ļaužu likteņi izšķirsies kaut kur citur ,ne — mīlētāju sirdīs, Linarda dzīve, droši vien, būtu ievirzījusies tā — kā sajūta viņu nesa, pavasara romantikai būtu sekojusi laulība.

Viņa attieksmes ar Māru jau atļāva pa mazam pārmetumam ikdienas sīkumos, abi varēja klusēt, neizjūtot temata trūkumu sarunai par slogu, pietika, ka viņi bija kopā, pārklejodami Rīgas parkus un zaļumam mostošos bulvārus, arī gaŗas noņaļu ielas, kuŗām neviens no viņiem nezināja pagriezienu un beigu.

Stāvot kādu vakaru Daugavmalā un vērojot upes tumšošos ūdeņus, Māra ieminējās smējīgi: „Mēs sākam tā pierast pie klusēšanas, it kā jau sen būtum precējušies . . . "

Linards paskatījās ziņkārīgi viņas vaibstos: vai tas būtu mājiens?

Būtu grūti pieņemt, ka Māra ir pēc rakstura, ir audzināšanas gribētu palikt tikai mīļākā vai kādu „brīvu attieksmju" pārbaudes stāvoklī, viņa gribēja savu — pašas dzīvi ar noteiktām robežām. Par tādu viņa bija cīnījusies, tas nebija izdevies, nobeidzoties ar dīvainību, kas satiriska likteņa untumā ļāva Drobem izglābt dzīvību, tai pašā gājienā jau otrreiz izputinot tikko salāpīto laulību. Tur bija ko domāt — atzina Linards un gribēja ļaut viņai vaļu domāt.

Varbūt viņa pagura no šī jautājuma un gribēja, lai kāds drusku palīdzētu. Bet Linards iespītējās, viņam arī nepatika, ka viņa dzīvi varētu bīdīt nejaušības, tas bija sens konflikts viņā pašā.

Viņš apsvēra Māras piezīmējumu un atbildēja tikai pēc kāda brītiņa: „Mēs varam apreecēties, kad tev vien būtu pietiekami labs prāts svinīgai izdarībai, un tagad — pavasarī — netrūks arī ziedu!"

Māra nopūtās, smaidīdama: „Linard, kādēļ tu nekad nesaki, kas un kad jādara? Tev vajadzētu piebraukt ar gredzenu un puķēm, melnā frakā un baltu sirdi, sakot: šeit es esmu, nāc man līdzi! Negaidot manu labo prātu, varbūt man prāta nemaz tik daudz nav . . . un varbūt tas vispār nav labs."

Linards uzmanīgi aplika roku viņas kaklam, noskūpstīja un teica:

„Es to varētu darīt, nudien es to varētu darīt, bet es negribētu nekā tik vienkārša atkārtot, kā to dara visi! Labi — rītu, pulksten 10 — jāļauj taču tev laiks saposties, vecākiem brīnīties un man izdabūt no frakas ārā naftalīnu! Lieciniekus varu paņemt no bibliotēkas, viņi būs priecīgi par darba pārtraukumu — un vispār tur nekas nenotiek, atskaitot kalendāra lapiņu noplēšanu . . . Dzimtsarakstu nodaļa ir vaļā no pulksten deviņiem, es parūpēšos, lai kollēgas pārbradā formālitātes kā Hitlers Eiropu, viss ir iespējams rītu, pulksten 10! — Ja vēlies . . . "

Māra smējās. „Ja es tevi turētu pie vārda?"

„Tad notiktu tieši tā, kā es teicu," Linards teica — iekarsdams.

Māra sarausa ciešāk ap kaklasaiti viņa šalli, kas — nevērīgi apmesta — plīvinājās ar vienu galu pār mēteli Daugavas vējā.

„Varbūt tu esi trakāks, neaprēķināmāks — es nezinu, kā teikt — nepārredzamāks, nekā man liecies . . . Bet tu tomēr teici: ja vēlies . . . Tu neteici: tev jāvēlas!"

„To es nevaru, nudien es nevaru — man ir savas robežas, ļoti noteiktas robežas, es gadiem esmu klīdis un paklīdis," viņš smējās, „lai tās izzinātu, un es nevarēju atrast neviena pieturas punkta, tāda — kas man dotu tiesības kādam cilvēkam teikt: tas tev jādara! Mīli — nemīli — tava daļa."

„Ja tu mīlētu vairāk, tev tā neliktos . . . Bet atliksim kāzas no rītdienas pulksten desmitiem uz kādu citu dienu, ko mēs nezinām," Māra smaidīja, saulei rietot aiz Daugavas, krēslai padarot neskaidrus viņas vaibstus, tā ka nevarēja arī zināt, kuŗš kuŗā reizē no viņiem bija smaidīgs vai noskumis sejā.

Varbūt šis bija kāds lūzuma brīdis, — Linards apsvēra vēlāk, kad juta, ka Māra sāk no viņa atsvešināties. Bet tas bija drusku mīkla pats par sevi. Tādēļ viņš sēdēja Dainas kafejnīcā, visu atceŗēdamies un gribēdams kaut ko uzzināt.

Īstenībā viņš to sajuta tai pašā vakarā, kaut gan viņi vēl pārstaigāja daudz ielu un skūpstījās visur, kur gājēju bija mazāk un krēsla biezēja. Laipnība bija palikusi vienam pret otru kā pret tuvu cilvēku, bet varbūt kāds mirklis bija salūzis.

Viņš pārnāca mājās drusku īgns un nolikās vāļā ar visu mēteli, neuzgriezdams gaismu, kamēr logā satumsa vakars, un viņam būtu jānolaiž aizkars, ja gribētu uzgriezt elektrisko spuldzi.

Pie viņa durvīm klauvēja. Viņš pazina šo klauvējienu, tas bija miksts un vienmērīgs, allaž trīs sitieni, no kuŗiem neviens nebija stiprāks, visi bija vienādi kā daudzpunkta zīme.

„Lūdzu," viņš atsaucās, tai pašā reizē ātri pieceldamies un novilkdams mēteli, negribēdams parādīt sava gara stāvokļa dīvainību. Nolaida aizkaru un iegrieza gaismu.

Bet klauvētāja nepaskatījās tālāk, pavēra durvis tikai tik daudz, lai viņas vārdus varētu sadzirdēt: „Ieņāci kādu brītiņu, pie kamīna."

Linards nemīlēja šo klauvējienu brīžus, jo tie parasti saistījās ar kādu pienākumu, ko viņam uzlika neparedzēti: kādu izdegušu spuldzi, ko šais laikos bija grūti dabūt, kādu ūdenskrāna vai centrālapkures kļūmi. Tas, zināms, būtu viņa pienākums, jo viņš bija dzīvokļa īpašnieks, tēvs par tādām lietām nekad neziņkārojās, bet šī dāma bieži pārspēja pat viņa paša — Linarda — pedantismu, lai dzīvoklī viss būtu kārtībā. Zināms, tas notika tēva dēļ, vienīgi par to viņai bija rūpes, tādēļ Linardu reizēm tramdīja.

Īstenībā viņš nebija nekāds rūpētājies par tehniskajām labierīcībām, bet ja pienāca vajadzība, centās izdibināt to mēchanismu un trūkumus, pētīdams sīkdaļas un reizēm arī to konstrukciju, tā aizraudamies, ka aizmirsa izlabot . . . Par to tēvs smējās, bet Marija gādāja, lai viss tiktu izlabots. Piedevām — sētnieks bija vecs un pakurls, uz to nemaz nevarēja paļauties. Tā, reizēm vajadzēja darboties pašam vai saukt talkā apkalpotāju no bibliotēkas.

Marija sēdēja pie kamīna ,kas acīm redzot, jau kādu laiku bija kurināts, uzlikdama uz paplātes tīru kafijas tasi un ,lēni to pieliedama, pasniedza Linardam. Divas — lietotas rēgojās uz grīdas ,tāpat divas konjaka glāzītes, tātad tēvs jau bija šeit pakavējies un aizgājis savā istabā.

„Vēlies ko dzert?" Marija jautāja.

„Es tiešām vēlētos!" Linards teica, gribēdams pats sniegties pēc konjaka pudeles, bet — redzēdams, ka Marija jau piepildīja vienu no glāzēm, pateicās un iedzē

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE-BALDUMA

JĒRA GAĻA

Kaut gan jēra gaļa tiek uzskatīta mazsvarīgāka par citu mājlopu gaļu, tomēr tā, labi sagatavota, garšo lieliski. Jēra gaļu var izmantot daudzējādi — gan virās, cepešos, sautējumos un kotletēs. Tā ir arī ļoti garšīga, ja to cep uz iesma.

JĒRA CEPETIS

Apm. 8 mārc. jēra gurna gabalam atplēš visus taukus, novelk plēvi un ieberž ar sāli. Liek karstā sviestā cepešpannā, apviļā sviestā no visām pusēm un liek karstā krāsnī. Kad cepetis mazliet apcepies, pielej 1 tasi verdoša ūdens. Vēlāk cepeti neaplaista ar ūdeni, bet pārziež ar skābu krējumu vai mazliet aplaista ar saldu krējumu. Kad cepetis gatavs, to izņem un pagatavo mērci. Mērcei pēc vēlēšanās var pielikt sēņu pulveri, vai arī dažus šampiņonus.

Cepetis liekams uz sasildītas blodas, jo jēra tauki ātri atdziest. Mērci pasniedz atsevišķā traukā. Dod klāt brūni ceptus kartupeļus, sāls ūdenī novārītus puķu kāpostus un sautētus burkānus. Kā salātus var dot klāt svaigus vai arī marinētus gruķīšus.

JĒRA GAĻAS KARBONĀDE

Jēra karbonādes gabalu izgriež gliti ar ribiņām, izdauza ar āmuru, pārkaisa ar sāli un pipariem, apviļā olā un rīvmaizē un cep sviestā brūnas. Dod klāt sautētas svaigas krūmu pupas, svaigus zirnīšus vai sparģeļus.

JĒRA KARBONĀDE KRĒJUMA MĒRCĒ

Apm. 3 mārc. jēra karbonādes gabalu sagriež gliņos gabaliņos, izdauza ar āmuru, ieberž ar sāli un pipariem un cep sviestā brūnas. Palikušajā sviestā uz pannas sakarsē 1 tlelāku smalki sakapātu sīpolu, pieliek kādus 10 šampiņonus, smalki sagrieztus, un ¼ ltr. skāba krējuma. Šai mērcē ieliek izceptās karbonādes un ļsi apvāra. Galdā pasniedz ar sausi novārītiem kartupeļiem.

PILDĪTA JĒRA KRŪTS

No jēra krūts gabala atlauž visus kaulus, atplēš taukus un ieberž ar sāli. Pildījumam ņem un sagatavo šādi: 1 mārc. samaltas jēra gaļas un jēra aknu gaļauc ar 2 šķēlēm saldā krējumā izmērcētu baltmaizi, sāli un smalkie pipari pēc garšas, 1 ēd. skāba krējuma, 1 vidēja lieluma sarīvēts sīpols un 10 smalki sakapātu šampiņonu. Visu labi izmaisa un uzliek uz jēra gaļas, saveltnē un cieti aizšuj. Tad liek uz cepešpannas sakarsētā sviestā, liek cepešķrāsnī un bieži pārlaista ar saldu krējumu. Mērci sagatavo, kā iepriekš minēts.

JĒRA GAĻAS STĒKI

No jēra gurna gabala izgriež pirksta biezuma šķeles, izdauza ar āmuru, apviļā olā un rīvmaizē, kurai piejaukti klāt sāls, pipari, smalki sakapātas pētersīļu lapiņas, mazliet muskatrieksta un sarīvēta citrona miza. Stēkus cep sviestā brūnus. Dod klāt novārītus kartupeļus un šampiņonu mērci.

JĒRA GAĻA AR DAŽĀDAM SAKNĒM

Jēra gaļas priekšplecu sagriež gabaliņos un noplaucē ,tad liek formā kārtu gaļas, kārtu kartupeļu, burkānus un baltos kāpostus, pārkaisa ar sāli. Trauku aizvāko un cep krāsnī 2—3 stundas. Gatavu izgāž uz blodas. Dod klāt brūnu sviestu.

SAUTĒTA JĒRA GAĻA

2 mārc. jēra gurna, 1 ēd. karote vārāmā vīna, 1 ēd. kar. sojas pupiņu mērces, 1 zariņš engvereš vai 1 zariņš kiploka, 1 tēj. kar. sāls, 6 kaltētas apelsīnu mizas.

Gaļu sagriež vienāda lieluma nelielos gabaliņos, pārlej ar vienu litru verdoša ūdens un sautē 2 stundas uz lēnas uguns aizvākotā traukā. Tad pieliek engveri vai kiploku, apelsīnu mizas un vīnu. Kad garšvielas apvārījušās, pievieno sojas mērci un sāli un tūdaļ pasniedz galdā.

Laikraksta LA pārstāvis

Edmontonā R. ČAKS, 11029-88 Ave, Edmonton, Alta.

Pieņem abonēšanas un sludinājumu maksas mūsu abonentiem, kā arī pieņem jaunus abonentus, sludinājumus un informāciju

RAUGAITIES NAKOTNĒ!

Attēlā redzami immigranti, atstājot kuģi.

Iebraucot Kanadā, daudzas lietas Jums sākumā liksies savādas. Kanadiešiem, tāpat kā citām tautām, ir savas īpatnības darbā un dzīvē.

Bet Jūs drīzi pieradīsit pie šīm īpatnībām un jūtīsities kā „mājās", jo Kanadas dzīves galvenās saknes nāk no Eiropas kultūras. Šīs saknes visu laiku ir kopj jauniebraucēji, kas paņēmuši līdzi savus talantus, dzimtās zemes tradicijas un kultūru.

Šī pieredze, talanti un zināšanas palīdzējuši veidot Kanadu par tādu, kāda tā ir šodien: jauna, enerģijas pilna zeme ,kas dod neierobežotu iespēju saviem iedzīvotājiem strādāt jebkurā darba laukā.

Arī Jūs esat laipni lūgti darīt iespējamo, lai veicinātu Kanadas augšanu un attīstību:

- pilnīgi iekļaujoties Jūsu apkārtnes dzīvē;
- Dodot savas zināšanas, talantu un pieredzi, lai kanadiešu dzīve kļūtu bagātāka;
- piedāvājot Jūsu idejas un darbu, lai Kanada kļūtu vēl labāka dzīves vieta visiem;
- pieņemot Kanadas pavalstniecību, ja Jūs to vēl nebūtu darījuši, un uzņemoties visas pilsoņa tiesības un pienākumus.

DEPARTMENT OF CITIZENSHIP AND IMMIGRATION

J. W. PICKERSGILL, Minister.

LAVAL FORTIER, Q. C., Deputy Minister.

Aiz dzelzs priekškara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

POSTS KOLCHOZOS

„Ne tūdaļ Vija Zālīte piekrita kļūt par priekšsēdi. Domāja ilgi un visādi, bet, kaq komūnisti, kas jau agrāk bija aizgājuši uz kolchoziem, pārmetoši ierunājās par „dažiem biedriem" — lauksaimniecības speciālistiem, kas vēl sēž pilsētā, Vija neizturēja. Pārvarēja bailes, ka netiks galā, un no 3 kolchoziem, ko nosauca partijas rajona komitejas sakretāre, izvēlējās pirmo — „Staru." Zināja, ka kolchozs atpalicis, bet ka tiktāl nolaists, pārliecinājās pati, kad pērn 28. aprīlī viņu ievēlēja par lielās saimniecības vadītāju... Govis neizskatās labāk par zirgiem. lopkopes vai nu apatiskas, vai niknas. Tās niknās Vijai patīk labāk, arī viņa pašā aug niknums... Ļaudis dažādi — gan noslēgti un runā negribīgi, gan bezpalīdzīgi, gan stūrgalvīgi. Jāpazīst visi un jāatrod pie visiem drosa stiga. Dusmas aug pret bezpalīdzīgajiem, pret apatiskajiem un ironizētājiem, bet viņa aprāj pati sevi. „Zemas ražas ,zemi izslaukumi, kapeiķas un grami par izstrādes dienām, ko tu gribi no ļaudīm!" ... Vija Zālīte sāka meklēt uzticamākos ceļa biedrus — komūnistus, kuru kolchozā līdz tam nebija ... Komjaunieši bikli, ja kopsapulcē kaut ko pateica, tas turpat arī palika, nevienq nerūpējās, lai kolchoznieku priekšlikumi tiktu ievēroti. Un laudis sarāvās sevī...

Komjaunatnes audzēknis, nesen demobilizētais karavīrs Viktors Graudiņš, kas strādāja kolchozā par šoferi, brauca no Smiltenes. Viņa vadītā smagā automašīna sadūrās ar sētu... Šoferis bija ieradis ātrākais ritēja ātri — Viktoram atņēma vadītāja tiesības un partijas rajona komiteja izteica rājienu ....

Un daudz grūtību vēl tagad: zeme noplicināta ,dzīvojamās mājas ilgi neremontētas, lopu farmas pārmērīgi izkaisītas, mechanizācijas nav nekādas. Ne visur laukkopībā var lietot mašīnas — lauki mazi, ar pauguriem un ielejām. Un arī no rajona nāk ne tikai palīdzība. Vija Zālīte gan turējās pretī rajona priekšniecībai un mēģināja ieskaidrot, ka „Stars" var izpildīt tikai obligātās labības piegādes, bet pārdot graudus nevar, lai pašiem kolchozniekiem vēlāk nenāktos atpirkt tos maizes klaipu veidā. Tomēr nekas nelīdzēja, bija jāpiekāpjas..." („Pad Latvijas sieviete", febr. 57.) .... (Smiltenes rajonā)

Partija nosūtījusi nejēgu

„LPSR ministru padomes Arbitražas nod. ucticēja b. V. Priedem svarīgu uzdevumu — pacelt atpalikušā kolchoza — Ogres raj. Mičurina v. n. — saimniecību. No 2000 ha lauksaimn. izmantojamas zemes iegūts 257 rub./ha. Kolchozā stipri samazinājies slaucamo govju skaits. Ja 1955. g. bija 179 slaucamas govis ,tad pērn vairs tikai — 158. Ieņēmumu un izdevumu tāme izpildīta tikai par 65%. Izstrādes dienas apmaksa: 1rub. 50 kap. No ha izkults 3.5 cnt. graudu. Ja atbērtu fondus un nolīdzinātu parādus ,tad par izstrādes dienu neiznāktu ne grama. Valde tomēr atradusi par iespēju izsniegt 0.5 kg par izstrādes dienu, taču tādā gadījumā jāiepērk ap 20 t sēklas. Kur iemesli tādam stāvoklim?

Pr-js Priede mēģina visur uzspiest savu gribu ,kaut gan pats lauksaimniecību nepārzina. Tas novedis pie vairākām smagām kļūdām un starpgadījumiem. Priede, neprasot sīkloju farmas przines padomu un piekrišanu ,pavēlējis nodot gaļā 6 līdz 10 kg smagus sivēnus. Tā kolchozs palicis bez sivēniem un cūkkopība panīkusi. Pr-js apstrīdējis, ka katras govs piena ir savs tauku procents un ietiepīgi palicis pie sava. Arī citos gadījumos pr-js nav uzklausījis padomus, bieži vien aplami izrīkojis darbus, no kā kolchozam cēlušies zaudējumi. Lietainajās dienās, kad varēja plaut un likt tvertnēs kukuruzu u .c. skābbarības kultūras, pr-js pavēlēja nopļaut lielu ābolinja lauku .Pļāvumu nenovāca un vērtīgā lopbarība aizgāja bojā.

Redzot šādus gadījumus, daudzi protestēja, tačų pr-js atbildēja ar rupjībām un pašiem neatlaidīgākiem ķērās pat krūtīs. B. Priedem radīkāli jāmaina sava nostāja ne tikai pret sabiedrisko saimniecību, bet arī pret arteļa biedriem." („Cīņa 8. 2. 57.)

(Pēc šī gada pārskata sapulces šo partijas ielikteni kolchoznieki padzīt nedrīkstēja — Red.)

„Ko gaidām šajā gadā?

„Gaidām, nē, prasām, lai labāk nekā līdz šim tsrādtu MTS. Apnicis runāt un pierādīt, cik maz kolchoziem palīdz to agronomi zootechniķi un viss pārējais milzīgais personāls, cik slikti tur remontē mašīnas. Vēl traktors nav uzbraucis uz tiruma — jau salūzis, bet, kamēr to aizved līdz MTS, darba laiks tur beidzies... Rodas doma, vai tomēr nebūtu prātīgāk, ja pašiem kolchoziem ļautu iegādāties arī spēcīgākus traktorus? Mēs tos koptu un izmantotu vismaz divreiz labāk nekā MTS. Bija jau laiki, kad kolchozam nepiederēja neviena lauksaimniecības mašīna. Toreiz mēs labību kūlām vēl janvārī. Tagad mums ir 4 vecas, pirms 40 — 50 gadiem izlaistas kuļammašīnas, bet, lūk, visi graudi jau sen ir apcirkņi. Tādas pašas kuļammašīnas kā mūsējās, varbūt pat ar vēl labākām daļām, sapūst ikvienas MTS pagalmā — tur tās nolemtas iznīcībai, kamēr kolchozos, ziemu glabātas šķūņos un labi saremontētas, tās strādā kā vajag .Tpat būtu ar traktoriem.

Jā, — un tad vēl rūpnīcas, kas ražo lauksaimniecības mašīnas. Kad tās beigs ražot brāķi un apgādes organizācijas brāķi pieņemt? Tagad ir tā, ka pat puikas, redzēdami pārvedam jaunu plaujammašīnu, sējammašīnu vai labības tīrītāju, vairs neskrien pretī papriecāties par košo krāsojumu, bet bez mudinājuma drāž prom pie kalēja un galdnieka padot ziņu, lai sakārto vīles, knaibles un ēveles. Tie jau zina — būs jāpievīlē, jāpieskrūvē, jānostiprina, jānogludina .Kas tā par jaunu mašīnu, kad jau pirms lietošanas jāremontē? Ikviena rajona rūpniecības kombināts gatavo darba ratus, bet biedri no „Sarkanā metalllsta", jūsu vīlētās asis ir drausmīgas! Ne tām uzgriežņu, ne taukriņķu, tikai galos iedzītas dzelzs tapas. Rati ir smagi, riteņi klab un lodzās.

Mūsu kolchozos vilcējspēkam vēl diezgan daudz izmanto zirgus. Saka, ka ar diegiem neesot aršana. Pareizi vārdi .Kāpēc tad pārdot zirglietas, kas nekam neder? Ņemiet slejas. Ar labām slejām, kas sagatavotas no trīskārt sašūtām ādām, var braukt 15 — 20 gadu. Bet tagd pirktās? Šaurās, vienkārt sagrieztās, krustām šķērsām sadiegtās sliktas ādas strēmeles pēc dažām dienām zirgu sviedros izmirkst, sagriežas un satrūkst. Lūk, tev lētais pirkums — tikai 40 rubļu! Lai maksā vairāk, bet lai arī kam derētu! Bet vēl saka, ka viss tas esot pēc valsts standarta ražots. Tas ir nejēgu standarts un neprasas ir tie, kas to apstiprinājuši. Sodīt vajadzētu visus, kas šīm brāķa asīm un slejām blakus min valsts vārdu!

Un vēl par sirdsapziņu — ne vienmēr tā bijusi tīra. Lūk, kolchozam vajadzīgi elektriskie vadi, automašīnai sabojājusies kāda daļa. Kur to ņemt? Godīgā ceļā — nekur. Mums ir īpašs cilvēks, kas visu vajadzīgo gan sadabū, bet tikai ...„melnajā tirgū." Sākumā, pirmajos gados, es par to kaunējos — tačų atbalstām spekulantus. Tagad jau esmu atzinis, ka citādi nevaru, un tomēr katru šādu darījumu kārtoju sakostiem zobiem un jautāju: kāpēc tas tā ir? Brāķa prece? Rūpnīcas vēl nespēj apmierināt pieprasījumu? Bet pasakiet, kurš kolchozs nav sagādājis tādā vai citādā ceļā sev vajadzīgos elektriskos vadus, kurš šoferis nav nopircis vajadzīgo mašīnas daļu? Un kurš gan tiecās, ka Rīgas centrāltirgus spekulanti paši atlietu vajadzīgās daļas, paši gatavotu elektriskos vadus? Mūsu rūpnīcu ražojumi vien tačų tie ir! Bet kāpēc tad godīgam cilvēkam jāatbalsta zaglis un pašam jākļūst par blēdi? Kāpēc visu, ko vajag kolchoznieka, nevar nopirkt veikalā?

Jānis Ragainis, Valmieras rajona k. „Bērzaine" pr-js.

Piezīme:

Šīs autentiskās ziņas okupētās Latvijas komūnistu laikrakstos ir negribēta apsūdzība visai padomju iekārtai un varai. Tās ir liecības, kurās komūnisti, konstatējot nepielūdzamos faktus ,netieši apsūdz paši sevi un viņu radīto chaosu saimniecībā un apspiesto cilvēku dvēselēs. „Pad. Latvijas sieviete" 57. n.-rā (sk. augstāk) skaidri pasaka ,ka kolchozā Stars ir tikai — sevī noslēgušies, nerunīgi un stūrgalvīgi ļaudis, tātad — neviena apmierināta un dzīvotprieciga! Un tādi ir visi neprivilģētie padomju zemes komūnisma verdzinātie ļaudis.

Arī tas ir utopiskās iekārtas nopelns, ka valstij fabrikās jāražo brāķis, bet melnajiem tirgiem laba prece. Jānis Ragainis (sk. augstāk) arī nebaidās pateikt, ka padomju ražojumi ir nejēgu standarts, ko apstiprina neprasas. Tāpat viņš pasaka ,ka vajadzētu sodīt visus, kas blakus brāķim min valsts vārdu. Tačų viņš, diemžēl, nepasaka pašu svarīgāko — ka šie nejēgas un neprašas ir valsts varas izraudzīti atbildīgi ierēdņi, kuŗi reprezentē pašu iekārtu un valsti, kas arī viņus vada pa nozīegumu un nejēdzības ceļiem.

17. maijā, piektdien,
iecienītajā Columbus zālē, Sherbourne

TRADICIO

ZIEDU

ar Maija karalienes un viņas ga

- Spēlēs labākais Toronto deju orķestris.
- Šinī datumā dzimušajiem galdiņi rezervēti.

Visus laipni ielūd

Centrālā YMCA'ā, 40 Co

Baltiešu Sporta Svētki — Piektdien, 17. maijā, plkst. 7 — centīsies latviešu, lietuviešu u

Sestdien, 18. maijā, plkst. 1,00 — bola izlases, sieviešu basketbo

BALLE — Sestdien, 18. maijā, plkst. 8,00 — Havelock Cr. stūrī.

Galdiņi bez maksas.

BALTIEŠ

Penman

WARRANTED KNIT-G

BALBRIGGAN VIEGLA APAKŠVEĻA

Penmana veglā apakšveļa patikami un ērti valkājama. Zeķes labi piegulošas — viegli mazgājamas — nekrokojas. Visa veida stili vīriešiem un zēniem.

PENMANS MADE IN CANADA BEST GOODS

SLAVENS KOPŠ 1868

B-FO-5

JAUNAJĀ zemē ...
Jūsu VECIE draugi

Wilson

SINCE 1875

CREAM SODA

GINGE

BEZMAKSAS PIEGĀDE jūsu pikniku, banketu un visu citu svinību vajadzībām.

ZVANIET TORONTO

WA 1-21

līdz 7 vakarā

darbdienās

NEPIEGADAJAM PRIVĀTĀS MĀJAS.

...ZELZS ...zīzkara...

...KUPĒTAJĀ LATVIJĀ

...HOZOS

...lite piekrita ...Domāja ilgi ...mūnisti, kas ...i uz kolcho... ...jās par „da... ...uksaimniecī... ...vēl sēž pil...

Pārvarēja ..., un no 3 ...ca partijas ...tāre, izvēlē...

Zināja, ka ...t ka tiktāl ...pati, kad ...ievēlēja par ...ītāju... Go... ...bār zirgiem. ...atiskas, vai ...ai patīk la... ...niknums... ...noslēgti un ...bezpalīdzīgi, ...īst visi un ...roša stiga. ...palīdzīgajiem, ...onizētājiem, ...evi. „Zemas ...kapeikas un ...ēnām, ko tu ... Vija Zālīte ...bākos ceļa ... kuru kol... ... Komjau... ...cē kaut ko ...palīka, ne... ...olchozniekus ...vēroti. Un

...knis, nesen ...s Viktors ...a kolchozā ... Smiltenes. ...mašīna sa... ...ris bija ie... ...tri — Vik... ...tiesības un ...eja izteica ...

...tagad: ze... ...mās mājas ...u farmas ...echanizāci... ...ur laukko... ...s — lauki ...n ielejām. ...e tikai pa... ...an turējās ...hai un mē... „Stars" var ...labības pie... ...udus nevar, ...kiem vēlāk ...naizes klai... ...s nelīdzēja, ...Pad Latvi...

...

...i nejēgu

...omes Arbi... ...V. Priedem ...pacelt atpa... ...es raj. Mi... ...iecību. No ...mantojamas ...ba, Kolcho... ...slaucaca... ...955. g. bija ...tad pērn ...mumu un iz... ...tikai par ...apmaksa: ...ults 3.5 cnt. ...hs un nolī... ...ar izstrādes ...rama. Valde ...iespēju iz... ...rādes dienu, ...epērk ap 20 ...tādam stā...

...a visur uz... ...t gan pats ...rzina. Tas ...magām kļū... ...em. Priede. ...mas przines ...u ,pavēlējis ...smagus si... ...licis bez si... ...anīkusi. Pr... ...s govs pie... ...ents un ie... ...a. Arī citos ...klausījis pa... ...mi izrīkojis ...am cēlušies ...dienās, kad ...vertnēs ku... ...ās kultūras, ...lielu āboli... ...enovāca un ...ja bojā. ...nus, daudzi ...atbildēja ar ...ucatlaidīgā... ...B. Priedem ...nostāja ne... ...saimniecību. ...iem." („Cī...

...sapulces šo ...oznieki pa... ...)

...ā gadā?

..., lai labāk ... MTS. Ap... ...t, cik maz ... agronomi

zootechniķi un viss pārējais milzīgais personāls, cik slikti tur remontē mašīnas. Vēl traktors nav uzbraucis uz tiruma — jau salūzis, bet, kamēr to aizved līdz MTS, darba laiks tur beidzies... Rodas doma, vai tomēr nebūtu prātīgāk, ja pašiem kolchoziem ļautu iegādāties arī spēcīgākus traktorus? Mēs tos koptu un izmantotu vismaz divreiz labāk nekā MTS. Bija jau laiki, kad kolchozam nepiederēja neviena lauksaimniecības mašīna. Toreiz mēs labību kūlām vēl janvārī. Tagad mums ir 4 vecas, pirms 40 — 50. gadiem izlaistas kuļammašīnas, bet, lūk, visi graudi jau sen ir apcirkņi. Tādas pašas kuļammašīnas kā mūsējās, varbūt pat ar vēl labākām daļām, sapūst ikvienas MTS pagalmā — tur tās nolemtas iznīcībai, kamēr kolchozos, ziemu glābātas šķūņos un labi saremontētas, tās strādā kā vajag .Tpat būtu ar traktoriem.

Jā, — un tad vēl rūpnīcas, kas ražo lauksaimniecības mašīnas. Kad tās beigs ražot brāķi un apgādes organizācijas brāķi pieņemt? Tagad ir tā, ka pat puikas, redzēdami pārvedam jaunu pļaujammašīnu, sējammašīnu vai labības tīrītāju, vairs neskrien pretī papriecāties par košo krāsojumu, bet bez mudinājuma drāž prom pie kalēja un galdnieka padot ziņu, lai sakārto vīles, knaibles un ēveles. Tie jau zina — būs jāpievīlē, jāpieskrūvē, jānostiprina, jānogludina .Kas tā par jaunu mašīnu, kad jau pirms lietošanas jāremontē? Ikviena rajona rūpniecības kombināts gatavo darba ratus, bet biedri no „Sarkanā metalliста", jūsu vīlētās asis ir drausmīgas! Ne tām uzgriežņu, ne taukriņķu, tikai galos iedzītas dzelzs tapas. Rati ir smagi, riteņi klab un lodzās.

Mūsu kolchozos vilcējspēkam vēl diezgan daudz izmanto zirgus. Saka, ka ar diegiem neesot aršana. Pareizi vārdi .Kāpēc tad pārdot zirglietas, kas nekam neder? Ņemiet slejas. Ar labām slejām, kas sagatavotas no trīskārt sašūtām ādām, var braukt 15 — 20 gadu. Bet tagd pirktās? Šaurās, vienkārt sagrieztās, krustām šķērsām sadiegtās sliktas ādas strēmeles pēc dažām dienām zirgu sviedros izmirkst, sagriežas un satrūkst. Lūk, tev lētais pirkums — tikai 40 rubļu! Lai maksā vairāk, bet lai arī kam derētu! Bet vēl saka, ka viss tas esot pēc valsts standarta ražots. **Tas ir nejēgu standarts un neprašas ir tie, kas to apstiprinājuši. Sodīt vajadzētu visus, kas šīm brāķa nāsīm un slejām blakus mīn valsts vārdu!**

Un vēl par sirdsapziņu — ne vienmēr tā bijusi tīra. Lūk, kolchozam vajadzīgi elektriskie vadi, automašīnai sabojājusies kāda daļa. Kur to ņemt? **Godīgā ceļā — nekūr.** Mums ir īpašs cilvēks, kas visu vajadzīgo gan sadabū, bet tikai ...„melnajā tirgū." Sākumā, pirmajos gados, es par to kaunējos — taču atbalstām spekulantus. Tagad jau esmu atzinis, ka citādi nevaru, un tomēr katru šādu darījumu kārtoju sakostiem zobiem un jautāju: kāpēc tas tā ir? Brāķa prece? Rūpnīcas vēl nespēj apmierināt pieprasījumu? Bet pasakiet, kurš kolchozs nav sagādājis tādā vai citādā ceļā sev vajadzīgos elektriskos vadus, kurš šoferis nav nopircis vajadzīgo mašīnas daļu? Un kurš gan ticēs, ka Rīgas centrāltirgus spekulanti paši atlietu vajadzīgās daļas, paši gatavotu elektriskos vadus? Mūsu rūpniecu ražojumi vien taču tie ir! Bet kāpēc tad godīgam cilvēkam jāatbalsta zaglis un pašam jākļūst par blēdi? Kāpēc visu, ko vajag kolchozniekam, nevar nopirkt veikalā?

Jānis Ragainis, Valmieras rajona k. „Bērzaine" pr-js.

Piezīme:

Šīs autentiskās ziņas okupētās Latvijas komūnistu laikrakstos ir negribēta apsūdzība visai padomju iekārtai un varai. Tās ir liecības, kurās komūnisti, konstatējot nepielūdzamos faktus ,netieši apsūdz paši sevi un viņu radīto chaosu saimniecībā un apspiesto cilvēku dvēselēs. „Pad. Latvijas sieviete" 57. n.-rā (sk. augstāk) skaidri pasaka ,ka kolchozā Stars ir tikai — sevī noslēgušies, nerunīgi un stūrgalvīgi laudis. tātad — nevilena apmierināta un dzīvotprieciga! Un tādi ir visi nepriviļģētie padomju zemēs komūnisma verdzinātie laudis.

Arī tas ir utopiskās iekārtas nopelns, ka valstij fabrikās jāražo brāķis, bet melnajiem tirgiem laba prece. Jānis Ragainis (sk. augstāk) arī nebaidās pateikt, ka padomju ražojumi ir nejēgu standarts, ko apstiprina neprašas. Tāpat viņš pasaka ,ka vajadzētu sodīt visus, kas blakus brāķim min valsts vārdu. Taču viņš, diemžēl, nepasaka pašu svarīgāko — ka šie nejēgas un neprašas ir valsts varas izraudzīti atbildīgi ierēdņi, kuri reprezentē pašu iekārtu un valsti, kas arī viņus vada pa nozīmīgumu un nejēdzības ceļiem.

17. maijā, piektdien, plkst. 8 vakarā,
iecienītajā Columbus zālē, Sherbourne - Linden ielu stūrī, Toronto,

TRADICIONĀLĀ

ZIEDU BALLE

ar Maija karalienes un viņas galma dāmu ievēlēšanu.

Spēlēs labākais Toronto deju orķestris. Pilna bufete.

Šinī datumā dzimušajiem galdiņi rezervēti. Ieeja dāmām $1.00, kungiem $1.50.

Visus laipni ielūdz un sagaidīs **DV TORONTO NOD.**

Centrālā YMCA'ā, 40 College St., Toronto

Baltiešu Sporta Svētki

Piektdien, 17. maijā, plkst. 7 vakarā, basketbolā un volejbolā sacentīsies latviešu, lietuviešu un igauņu izlases.

Sestdien, 18. maijā, plkst. 1,00 dienā, finālspēles, jaunatnes basketbola izlases, sieviešu basketbols, parāde, igauņu vingrotājas.

BALLE Sestdien, 18. maijā, plkst. 8,00 vakarā lietuviešu zālē, College un Havelock Cr. stūrī. Ungāru dejas orķestris

Galdiņi bez maksas. Pilna bufete. Ieeja — $1.50.

BALTIEŠU SPORTA FEDERĀCIJA KANADĀ

Penmans

WARRANTED HIGH GRADE PENMANS KNIT-GOODS

BALBRIGGAN VIEGLA APAKŠVEĻA

Penmana vieglā apakšveļa patīkami un ērti valkājama. Zeķes labi piegulošas — viegli mazgājamas — nekrokojas. Visa veida stili vīriešiem un zēniem.

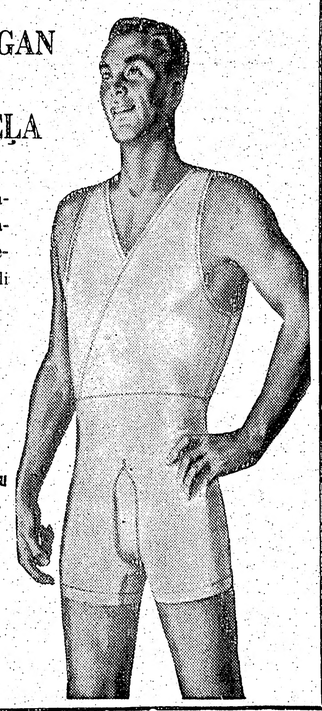

SLAVENS KOPŠ 1868

B-FC-6

TAM PATĪKAMA GARŠA

BROMO-SELTZER

Kapsi's Hair Styling
113 MAC-PHERSON AVE.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585

Dabūjams pūderis, uzacu krāsošanai.

Runā vāciski, krieviski un zviedriski

Meklē ARVĪDU ZANDBERGU
(dzīv. Carlisle, Cumberland — Anglijā).
Rakstīt: P. Zaretoks, Shell Canadian Tanker Ltd. Post Office Box 400., Terminal A. Toronto, Ont., Canada.

EDGARU, Krišjāņa d., STALTANU
meklē sieva Latvijā.
Dzimis 1911. g. 8. aprilī Rīgā. Pēdējā dzīves vieta bija Rīgā, Revolūcijas (agrāk Matīsa) ielā 109, dz. 25. Strādāja par gravieri.
Atsaukties lūdz uz šādu adresi: V. Liepa, 76 Church St., Kitchener, Ont., Canada. Ja arī kāds cits par viņu ko zinātu, lūdz rakstīt.

Lūdz atsaukties ZĪBERGU EDUARDU
no Raudas pagasta.
Rakstīt Olgai Birznieks, 3115 North Tacoma Ave., Indianapolis, Ind., U.S.A.

JAUNAJĀ zemē . . .
Jūsu VECIE draugi

Wilson's SINCE 1875

CREAM SODA — COCA ORANGE GINGER ALE

BEZMAKSAS PIEGĀDE jūsu pikniku, banketu un visu citu svinību vajadzībām.

WA 1-2151
līdz 7 vakarā darbdienās

ZVANIET TORONTO

NEPIEGĀDĀJAM PRIVĀTAS MĀJAS.

Progresīvi Konservātīvo partija un atbrīvošana

Ieceļotājiem ir tiesības zināt ,par ko stāv progresīvi konservātīvo partija, kas tai padomā un kāda ir tās politika sakarā ar ieceļotāju prasībām. Konservātīvo partijai ir divi galvenie principi: gādāt par vienotu un stipru Kanadu un par katra indivīda labklājību.

Šie pamatprincipi likti partijas pamatos jau tad, kad konservātīvo partija sēra Džona Mekdonalda (John A. MacDonald) vadībā 1867. gadā izstrādāja Kanadas konstitūciju. Konservātīvo partijas līderi pēdējos gados aizvien ir prasījuši, lai liberāļu valdība Otavā šos principus ievēro, kā arī lai starptautiskajā forumā veicinātu Baltijas valstu un satelītu valstu atbrīvošanu.

Liberāļu valdība ar ministru prezidentu un ārlietu ministru priekšgalā ir bijuši pārāk mīksti prasības pret komūnismu, piemēram, jautājumos par sarkanās Ķīnas balss tiesībām Apvienotajās Nācijās, kur vajadzēja pieprasīt, lai Padomju Savienība runā skaidru valodu, kā arī prasīt brīvas vēlēšanas Baltijas valstīs un satelītu zemēs.

Event. konservātīvo valdība Otavā pēc 10. jūnija dinamiskā un humānā līdera Džona Difenbeikera vadībe solās labot līdzšinējās kļūdas, lai stiprinātu Kanadu kā nāciju un panāktu lielāku Kanadas ietekmi Apvien. Nācijās un cīņā pret komūnismu. To darot, konservātīvo valdība kļūs par cīnītāju cilvēcības aizstāvēšanā un miljonu, kas šodien smok komūnistu jūgā, atbrīvošanā. Tas ir viens iemesls, kāpēc Kanadai nepieciešama konservātīvo valdība Otavā.

Džona Difenbeikera vadībā arī jums ir iespēja to panākt, piedaloties vēlēšanās 10. jūnijā un nododot savu balsi jūsu vēlēšanu iecirknī par konservātīvo — Difenbeikeri.

IR LAIKS

DĪFENBEIKERA VALDĪBAI

PROGRESĪVI-KONSERVĀTĪVO PARTIJA KANADĀ

Frank Vass, BA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt., 408
(College un Spadina ielu stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-8112, Toronto

EGLINTON - MT PLEASANT rajonā izīrējama istaba ar virtuves lietošanu apartamentu mājā.
Tel. HU 1-5774, Toronto.

IZĪRĒJAMA ērta mēbelēta istaba High Park. raj.
Zvanīt LE 5-7494, Toronto.

S. VASARĀJS
Transporta uzņēmums
Tel. LE 4-1403
Toronto

BAZNĪCAS ZIŅAS

NUJORKA

Latv. ev. - lut dr., 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y.

Bruklinā, Betlemes baznīcā, Third Ave & Pacific Street.

ČIKAGA

Čikāgas latv. ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W Ferdinand St.

Sestdien, 18. maijā, pl. 6 vak. svētdienas skolas sarīkojums.

Svētdien, 19. maijā, pl. 11 dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds. Mācības iesvētāmiem. Pl. 7 vak. garīgs koncerts: Zenta Vīķe (ērģeles,, Voldemārs Salna (tenors).

Aurora (Ill.) Dievvārdi svētdien, 19. maijā, pl. 1 p.p. draudzes Auroras novada izbraukumā, Mc Dowell Grove Forest Preserve, starp Neperville un Warrenville. Māc. A.Rautenšilds: „Svētā Gara noslēpums", deklamācijas, mūzikāli priekšnesumi.

DIEVKALPOJUMI KANADA

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St. Port Arthur. Ont., tel. 4-0302

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto sv. Andreja basn., Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

19. maijā, plkst. 4 p.p. dievkalpojums.

Jaunatnes iesvētīšana notiks 7. jūlijā. Jauniešiem, kas vēlas iesvētīties, jāpieteicas jau tagad pie mācītāja.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel LE 6-2510.

Svētdien, 19. maijā, plkst. 4 p.p. dievkalpojums Sv. Trīsvienības bazn.

Svētdien, 26. maijā, plkst. 4 p.p. Kristus debesbraukšanas dienas dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

Svētdien, 2. jūnijā, plkst. 4 p. p. dievkalpojums Sv. Trīsvienības b.

Svētdien, 9. jūnijā, plkst. 4 p.p. Vasarsvētku dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. Iesvētes mācība.

Māc. A. Briedis, 191 Ferrie Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

19. maijā, pl. 2,30 p.p. dievkalpojums. Svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma apm. pl. 3,30 p.p. Dāmu komitejas rīkotā draudzes pēcpusdiena ar priekšnesumiem un kafijas galdu baznīcas zālē.

26. maijā, plkst. 2,30 p.p. Kristus debesbraukšanas dienas dievkalpojums. Svētdienas skola.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th Hamilton, Ont.

Hamiltonā, latv. ev.-lut. Kristus dr. 18 Victoria Ave. S. — Sv. Trīsvienības baznīcā.

Māc. Artūrs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto, tel. WA 5.1533;

Londonā dievkalpojums svētdien, 19. maijā, plkst. 2.00 dienā.

Māc. Edg. Lange, 304 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2385.

Māc. Ed. Zeriņš, 153 Bancroft Dr. Sudbury Ont., tel OS 3-3284.

Norsbejā, svētdien, 19. maijā, plkst. 17. lut. baznīcā dievkalpojums.

Sadberijā, svētdien, 26. maijā, plkst 15 sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) Kristus debesbraukšanas dienas dievkalpojums.

Māc. Fr. Kuperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512.

Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākuma plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

26. maijā, plkst 2 p.p. dievkalp.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZĒS

dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p. un otrdienu vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Ekšteins.

15. MAIJS

Pirms taisāt svarīgus lēmumus, rūpīgi pārbaudiet visus blakus apstākļus. Zvaigžņu raksti norāda, ka šodien iespējama kļūmīga un aplama lietu un notikumu novērtēšana. Sevišķi svarīgi rīkoties darīšanās ar ilelākiem pirkumiem vai naudas ieguldījumiem. Pēcpusdienā nevajadzīgi pārpratumi var jūs novest kildās un strīdos ar darba biedriem vai draugiem. Vakara studas ir ļoti izdevīgas pavadīšanai svaigā gaisā. Šodien stādītās puķes un dārzāji labi padosies, ja zemi aplaistīsit agrā rīta stundā. Mēģiniet pabeigt agrāk iesāktus darbus.

Laimes skaitlis šai dienai ir 9. Dzeltena krāsa un vara gredzeni vai citas rotas.

16. MAIJS

Sevišķi uzmanīgiem šodien jābūt satiksmes līdzekļu vadītājiem. Arī kājiniekiem neuzmanība var sagādāt negadījumu. Nemēģiniet nodarboties ar citu cilvēku kritizēšanu. Daudz labāk būtu, ja šodien jūs lielāku vērību piešķirtu savu izdarību kontrolēšanai. Mierīgās pārdomās pavadītais laiks nesīs vēlāk lielu svētību. Ieteicams uzmanīgi ievērot labu draugu un radu ieteikumus un padomus. Nokārtojiet visas kārtējās darīšanas un tikai tad domājiet par izklaidēšanos vai ciemošanos.

Laimīgie skaitļi ir 2 un 5. Krāsa — balts vai pelēks. Metalls — varš.

17. MAIJS

Šī diena ir labvēlīgu staru iespaidā. Paziņas un draugi ievēros jūsu rakstura un darbu labās puses. Viņu izteiktie komplimenti nebūs tukšas frazes, bet nāks no sirds. Maza uzmanība jūsu ārējam izskatam padarīs jūs tīkamu ne vien citu acīs, bet arī sagādās pašapmierinātību un nomierinās nervus. Mūzikai vai citām mākslām veltītas stundas dos veldzi jūsu garam. Šodien vakara stundā lasītu literatūru vai ziņas atcerēsities ilgāku laiku. Vakara stundas veltiet pārdomām par šīgada atpūtas laika pavadīšanu. Neplānojiet tālus ceļus.

Laimes skaitlis šai dienai ir 6.

Jūsu Ēriks Jākabsons.

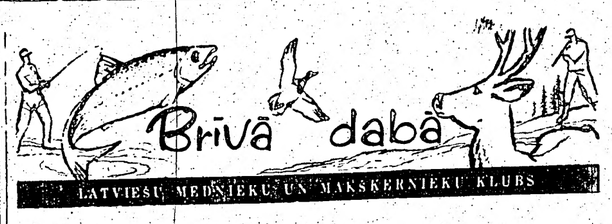

LMM KLUBA BIEDRU PILNSAPULCE 29. MAIJĀ

Jāatbrīvojas no neaktīvajiem biedriem

Trešdien, 29. maijā, plkst. 20, DV namā ,123 Huron St., notiks LMM kluba pilnsapulce ar šādu darba kārtību: pilnsapulces atklāšana un amatpersonu vēlēšanas, valdes, rev. komisijas un goda tiesas ziņojumi, jautājumi par nekustama īpašuma iegādi, dažādi jautājumi un amatpersonu vēlēšanas.

Visiem kluba biedriem obligāti jāpiedalās kopsapulcē. Ja neparedzētu vai sevišķi svarīgu iemeslu dēļ kādam nebūtu iespējams sapulcē ierasties, tad par to ar rakstu jāpaziņo kluba valdei līdz š. g. 27. maijam. Valde akceptēs tikai svarīgus un dibinātus neierašanās iemeslus. Biedrus, kas nebūs ieradušies kopsapulcē un nebūs iepriekš rakstveidā paziņojuši iztrūkšanas iemeslus, atzīs par izstājušamies — viņus svītros no kluba biedru sarakstiem. Šādā veidā no kluba izslēgtajiem biedriem būs dota iespēja valdes lēmumu pārsūdzēt pilnsapulcē viena gada laikā.

Kvoruma trūkumā dēļ 28. aprīlī pilnsapulce nevarēja notikt. Klubā patlaban ir ap 30 aktīvu makšķernieku un ap 30 aktīvu mednieku un šāvēju. Sie biedri atrod laiku ne vien kārtējo mēnešu sanāksmju apmeklēšanai, bet vienmēr ir piedalījušies arī kopsapulcēs. Ar nožēlošanu ir jākonstatē, ka pārējie biedri kluba dzīves izveidošanā aktīvi nepiedalās. Šīs „mirušās dvēseles" kavē aktīvo biedru darbu. No šīm „dvēselēm" mums jāatbrīvojas!

LMMK valde.

JUSU FOREĻU DIENAS NORMA

ir: Speckled traut — viena zivs, vienalga, cik smaga, un 14 citas, kuru kopsvars nepārsniedz 10 mārciņu.

Rainbow un Kamloops foreles — 5 zivis dienā, ne mazākas par 7 collām garumā.

Ievērojiet privātīpašuma robežas

Lai izvairītos no nepatikšanām, foreļu makšķerniekiem der atcrēties, ka gandrīz visi ūdeņi dienvidus Ontario pieder privātiem īpašniekiem, jo atrodas viņu zemes robežās. Šo privātīpašumu robežu neievērošana, pēc Ontario likumiem, ir sodāms nodarījums. Šaubu gadījumā vislabāk lūgt zemes īpašnieka resp. lauksaimnieka atļauju makšķerēt viņam piederošās zemes territorijā. Dažās vietās pieņemts maksāt $1,- atlīdzību par atļauju makšķerēt privātos ūdeņos.

Māla baložu šaušana — vectētiņš modernā sporta veidu vidū

Māla baložu šaušana ir viens no vecākajiem modernā sporta veidiem. Pamatprincipi ir palikuši tie paši kā pirms apm. 200 gadiem, kad Londonā iznākošais Sporta žurnāls pirmoreiz atzīmēja šī šaušanas veida noteikumus, kā arī labi iekārtotās šautuves. Šodien māla baložu šaušana ir šāvēja acs un rokas pārbaude, šaujot uz mākslīgajiem putniem — māla šķīvjiem, kurus īpašas, spēcīgām atsperēm apgādātas ierīces milzu ātrumā izmet gaisā dažādos virzienos.

Ap 1800. gadu Londonā šo sportu sauca par „Spēli ar vecām cepurēm". Tas tādēļ, ka šāvēji izraka zemē piecus caurumus un tajos novietoja dzīvus baložus. Lai putni neaizlaistos, bedrītes apklāja ar vecām cepurēm. Kad šāvējs bija nostājies pozicijā, viņa draugs, stāvot tam aiz muguras, parāva pie cepures piestiprināto auklu, novelkot cepuri no bedrītes, un balodis varēja brīvi pacelties gaisā.

Vēlākos gados dzīvus putnus, jo tie iznāca par dārgu, centās aizstāt ar mākslīgiem putniem. Vēlāk putnu vietā šāvēja mērķim gaisā meta stikla lodītes. Šīs vieglās bumbiņas dažreiz piepildīja ar gāzi, kas, saskaroties ar gaisu, izplatīja kodīgus dūmus. Citas stikla bumbiņas piepildīja ar vistu spalvām. Tā, kad šāvējs trāpīja mērķi, spalvas vien noputēja. . . Dažādi izgudrotāji radīja dažāda veida mākslīgos baložus. Kāds amerikānis patentēja cementa un metalla maisījumu, kas, šāviena trāpīts, zvanīja kā zvans. Šodien lietojamie dedzinātie māla šķīvji ir apm. 4 ar pus collas diametrā. Modernās izmešanas ierīces liek šiem „putniem" lidot ar ātrumu 1 jūdzi minūtē. Lai labāk tos saredzētu pret tumšu fonu, šķīvjus mēdz izkrāsot ar dzeltenu apli.

Šodien ar māla baložu šaušanu nodarbojas gandrīz visi mednieki, lai tā būtu labā formā cauru gadu. Nenoliedzami, lielam skaitam sportistu māla baložu šaušana ir sports tīrā veidā, jo ir šāvēji, kas medībās nekad nebrauc. Paši labākie māla baložu šāvēji spēj iegūt 200 punktus. Tas nozmē, šaut bez „pūdelēšanas" — trāpīt katru mērķi. Nav brīnums, ka māla baložu šaušana ir uzņemta olimpiskajās spēlēs. LMM klubā apm. 25 biedri piedalās visās kārtējās sacensībās. Pēdējā laikā mūsu šāvēji ir atzīmējuši labus panākumus, piedaloties citu klubu eksternās šaušanas sacensībās.

Zilgalvis, Tillings Dizenbachs un Freibergs var izveidoties par augstas klases šāvējiem.

Kluba vadība patlaban stājusies pie savas šautuves iekārtošanas; tā atradīsies Toronto tuvumā. Iegādātas arī modernas baložu izsviešanas ierīces. Pēc jaunās šautuves atklāšanas, kas notiks drīzumā, mūsu sportistiem būs izdevība trenēties pašu, vismodernākām prasībām un noteikumiem atbilstošā šautuvē. Pazīstot latviešu drošo roku un labo aci jācer, ka jaunā šautuve izauklēs ne vienu vien meistaršāvēju. Uz to lai mani labākie laimes vēlējumi!

A. Pelēkais.

DĀVANU SAIŅI UZ LATVIJU

KRIEVU NODEVAS UN PREČU CENAS

Publicējam DV Stokholmas nodaļas kasiera Jaunzemja piesūtīto informāciju par saiņu sūtīšanu piederīgiem caur DV Stokholmas nodaļu, Box 220 Stockholm, Sverige.

Individuālo saiņu sūtīšanas izdevumi, krievu nodevas par saiņiem ir sekojošas:

1. Muita; 2. 10% no saiņa preču vērtības; 3. speciāla nodeva par saiņa uzglabāšanu, kas svārstās no Kr. 5.25 — 11.50, atkarā no saiņu svara. Mazākā nodeva Kr. 5.25 ir par saini līdz 5 kg.; 4. licences nodeva Kr. 0,93; 5. apdrošināšana 1% no kopsummas (preču vērtība plūs muita, plūs nodevas).

Muitas likmju dažādība ir samērā plaša, piem.: medikamentiem 25%, darba rīkiem — 30%, vilnas un kokvilnas audumiem — 50%, veļai, palagiem, dvieļiem, segām — 75%, dažāda veida apaviem — 75 %, gatavām drēbēm — **100%**, dzijai, diegiem, šūšanas piederumiem — 100%, zīda audumiem 150%.

Pārtikas precēm muita noteikta pēc preces svara un grozās no Kr. 0,80 — 12.70 par kg.: cukuram — Kr. 0,80, sviestam — 3,60, speķim — 4,70, miltiem — 1,10, kafijai — 7,77, tējai — 10,50.

Par licences izrakstīšanu,kas jāpieprasa zviedru firmai, jāmaksā pēc preču skaita, minimālā summa ir Kr. 9,50 ,ja preču skaits nepārsniedz 15.

Pasta izdevumi ir Kr. 7,25 par saini līdz 5 kg un Kr. 13,45 par 5-10 kg. Maksimālais saiņa svars ir 10 kg. Šie dati attiecas uz parasto pastu. Var sūtīt arī ar gaisa pastu, tad tarifs ir katriem 0,5 kg, piem., 3 kg sainis pa gaisa pastu maksā Kr. 6,25, 5 kg — 12,50, 5,5 kg — 15,65. Laika ietaupījums, sūtot ar gaisa pastu, ir apmēram 2 nedēļas. Kas attiecas uz preču cenām, tad par tām sniegt ziņas ir grūtāki jo sortiments ir ļoti dažāds. Piem., kungu uzvalka drēbe maks Kr. 15-30,00 metrā, atkarā no kvalitātes. Komplekts vīriešu veļas maksā Kr. 10 — 20,00, vīriešu zeķes Kr. 2,50 — 7,00, kurpes ar gumijas zoli Kr 40 —80,00. Pārtikās precēm cenas :sviests skārda burkās, maksā Kr. 9,50 kg, žāvēts speķis — 12.00, žāvēta desa — 12,00, cukurs 1,30.

Būtu labāk ,ja šos individuālos saiņus, sevišķi drēbes un apavus, sūtītājs pats iegādātos un pārsūtītu mums. Saprotams, ar to rodas pārsūtīšanas izdevumi ,bet tādā gadījumā pircējs pats redz, ko pērk, un neradīsies pārpratumi. Laika zaudējums šādā gadījumā pārāk liels nebūs, jo arī licences pieprasījums prasa laiku — apm. 10 dienas. Ja saini izsūta reizē ar vēstuli, tad, kāmēr sainis ceļo, varam pieprasīt licenci un, tiklīdz tā pienākusi, pāradresēt tālāk. Piesakot šādu saini, noteikti nepieciešami šādi dati: katras preces vērtība, pārtikas precēm svars, audumiem garums un saiņa kopsvars. Sūtot lietotas drēbes vai apavus, obligāti jāpievieno dezinfekcijas zīme. Muita lietotām precēm ir 80%. Lūdzu brīdināt nosūtītājus, lai sūta tikai uz drošām adresēm. jo pēdējā laikā mums ir atsūtīti atpakaļ vairāki saiņi, adresāta neatrašanas dēļ. Šādā gadījumā jāpiemaksā par saiņa atpakaļsūtīšanu,kā arī visi izdevumi,kas saistīti ar saiņa nosūtīšanu. Tā kā šādi saiņi atnāk atpakaļ pēc 4-5 mēnešiem, tad arī pārtikas līdzekļi otrreizējai nosūtīšanai nav vairs derīgi.

Caur Zviedriju DV iespējams pārsūtīt sadarbības komitejai standartsaiņus izsūtītajiem. Šo saiņu cena ir $38,00, un tie ir divējādi; vīriešu un sieviešu. Vīriešu sainis satur uzvalka drēbi, pāri apavu, pāri siltas veļas, 2 pāri zeķu, bārdas skujamos piederumus ar 25 asmeņiem. Sieviešu sainī ir mēteļa drēbe, pāris veļas ,2 pāri zeķu, pāris kurpju, gumijas lentas un vēl daži sīkumi, atkarā no izdevīgas iepirkšanas. Drēbes visas ir jaunas, lai gan ne augstākās kvalitātes. Šos saiņus tagad izsūtām uz Sibiriju un tiem, kas atgriezušies atpakaļ, bet tos var sūtīt arī katrs savlem piederīgajiem ,iemaksājot minēto summu. Pie pasūtījuma nedrīkst aizmirst uzdot veļas un kurpju lielumu.

BALOŽU ŠAUŠANA AP 1800. GADU

Ievērojiet vīru, kas sēž aiz ugunslīnijas. Viņa rokās ir piecas aukšas, ar kurām pēc vajadzības var palaist gaisā groziņos iesprostotos baložus.

DĀMU FRIZIERSALONS
OLGA SVETULEVIČS
2231 Dundas St., W. Tel. LE 4-4644, Toronto

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA
HALLS DRUGSTORE T. KRAUMANIS
14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0107

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6151
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās
8587 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St., W. (tuvu Spadina Ave.)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas

SPORTS

7. BALTIEŠU SPORTA SVĒTKI KANADĀ

Šī gada Kanadas baltiešu sporta svētku basketbola un volejbola sacensības ievadīs priekšspēles — piektdien, 17. maijā, plkst 7.00 vakarā Toronto Centrālās YMCA's vingrotavās.

Lielajā vingrotavā notiks basketbola sacensības, vispirms (7.00) cīnīsies igauņi-lietuvieši, tad (8.30) lietuvieši-latvieši un plkst. 10.00 igauņi-latvieši. Pa to laiku mazajā vingrotavā risināsies volejbola sacensības, kuŗās vispirms sacentīsies igaunietes - lietuvietes, tad igaunietes - latvietes un latvietes - lietuvietes. Vīriešu volejbola spēļu sākums pl. 9.15, pirmiem cīnā izejot lietuviešiem un latviešiem. Šai spēlei sekos lietuviešu-igauņu un igauņu-latviešu sacensības.

Sestdien spēļu sākums plkst. 1.00, kad vispirms spēkiem mērosies lietuviešu - latviešu jaunatnes basketbolisti. Šai sacensībai (2.15) sekos dalībnieku parāde un uzrunas, pēc kuŗām (2.45) sieviešu volejbola un (3.30) vīriešu volejbola fināli. 4.30 notiks sieviešu basketbola sacensība starp lietuvietēm - latvietēm, bet 525 vīriešu basketbola fināls.

Sieviešu basketbola sacensības puslaika atpūtā savu māku demonstrēs igauņu vingrotājas.

Sacensību virkni noslēgs tradicionālā balle, kas šogad notiks lietuviešu jaunās baznīcas telpās College un Rusholme Pk. Cresc., pie Dovecourt Rd.. Dejas sākums plkst. 8.00, par mūziku rūpēsies ungāru orķestris.

Latviešu vienības izraudzīti seko joši spēlētāji:

Vīriešu basketbolā — A. Richters, Litaunieks, Spricenieks, Miezītis, Strautnieks, Timbers, Bulte, E .Petmanis, Bambers, Groskaufmanis, Uiska, Rasiņš.

Sieviešu basketbolā — Tora, Richtere, Skujiņa, Pālēna, Šildere, Pērkone, Tilupe, Andersone, Barone, Audere un Riekstiņa.

Jaunatnes basketbolā — Soste, Krasovskis, M. Ozoliņš, Ezers, Ātrens, Slaņķis, Griķis, Pone, E. Petmanis, J. Grīnbergs, O. Puķītis, V. Kalniņš.

Vīriešu volejbolā — Plinte, Žulps, Avens, A. Richters, Tētiņš, Leja, A. Alberts, Bergvalds, Cinovskis un Zāmuels.

Sieviešu volejbolā — Ādmine, Griķe, Rēvalde, Zalamane, Kirša, Apene, Kraukle, Žulpa un Moruse.

DV — PORTUGAĻI 2:2

Pa dubļiem, lietu un ūdeni rīsinājās senioru līgas futbola meistarības spēle, kuŗā Toronto DV panāca neizšķirtu rezultātu pret rutinētākiem portugaļiem. Abus vārtus guva Petmanis, kas aug ar ik spēli Kontinentālās līgas spēle pret austriešu ASC nelabvēlīgo laika apstākļu dēļ nenotika.

Nemeklējiet citur!
Mums ir auto priekš jums.
Piemērotas cenas un maksāšanas noteikumi.
NEW ERA automobiļu pārdevēji,
1630 QUEEN ST., W., TORONTO

KANADAS ĢĒRBOŅI

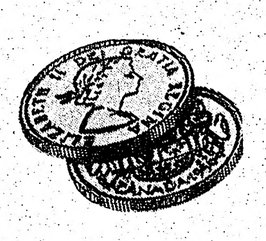

Katram 50 centu naudas gabalam mugurpusē ir Kanadas ģērbonis. Drīzi pēc Ontario, Kvebekas, Jaunskotijas un Jaunbrunsvikas konfederācijas nodibināšanas 1867 gadā, Karaliskais pilnvarotais apstiprināja zīmogu, kas reizē bija arī Kanadas ģērbonis. Līdz ar pārējo provinču pievienošanos šai konfederācijai, to ģērboņi tika pievienoti pirmajam. Šis veids, ka naudas gabala vienā pusē bija deviņi attēli, nebija praktisks. Tāpēc 1921. gadā izstrādāja jaunu paraugu.

Kopš Kanadu galvenokārt pārstāv četras dažādas tautības — franči, angļi, skoti un īri — jaunajā ģērbonī ietelp trīs Anglijas lauvas, viens Skotijas lauva, Īrijas arpa un Francijas Fleur de lis. Pēc tam Kanada pievienoja kļavas lapu.

Šodien Kanadas ģērbonis ir mūsu tradiciju simbols, kas iedvesmo mīlēt Kanadu un kanadiešus.

THE HOUSE OF SEAGRAM 1857 - 1957 100 YEARS OF INTEGRITY CRAFTSMANSHIP & TRADITION
The House of Seagram
Dzērienražotāji kopš 1857.

KARLING FUTBOLA LĪGA
CARLING'S
Futbola nedēļa
Karlinga PUBLICĒJUMS
JŪSU INFORMĒŠANAI
TORONTO
METRO LĪGA ST. CLAIR STADIONĀ
19. maijā, SVĒTDIEN
pl. 2 p. p. BELFAST UN. — CALEDONIAN,
pl. 3 p. p. AVRO — SILVERTHORN.
20. maijā, PIRMDIEN
pl. 7 vak. 7000 CLUB — DANFORTH,
pl. 8.30 vak. VIKINGS — UDINESE.
22. maijā, TREŠDIEN
pl. 7 vak. SCOTTISH — FCK ESTONIA,
pl. 8.30 vak. SILVERTHORN — CNRA.
24. maijā, PIEKTDIEN
pl. 7 vak. CROATIA — VICTORIA,
pl. 8.30 vak. MAPLE LEAFS—OAKVILLE ATHS
NACIONĀLĀ LĪGA FRED HAMILTON PARK (Shaw pie College)
SESTDIENĀS TIKAI — BROADVIEW FIELD (Brodview - Gerrard)
18. maijā, SESTDIEN
pl. 8 vak. ULSTER UNT. — TRIDENTS.
19. maijā, SVĒTDIEN
pl. 3 p. p. MALTA UNT. — ITALIA.
21. maijā, OTRDIEN
pl. 8 vak HUNGARIA—E. END CANADIANS
22. maijā, TREŠDIEN
pl. 8 vak. UKRAINA — ULSTER UNT.
23. maijā, CETURTDIEN
pl. 8 vak. TRIDENTS — WHITE EAGLE.
24. maijā, PIEKTDIEN
pl. 8 vak. ITALIA — OLYMPIA-HARMONY
CARLING'S Black Label BREWERY LIMITED

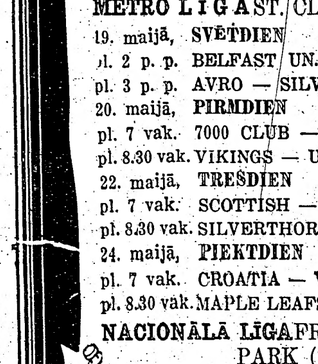

NODROŠINIET TELPAS JŪSU BRĪVDIENĀM
skaistajā latviešu atpūtas centrā
GLEN ECHO LODGE - MUSKOKĀ
Garšīgas maltītes. Lieliska peldēšanās un saulošanās. Ērtas atpūtas telpas. Glītas istabas un kabīnes. Plaša iekārta ar piederumiem zemes un ūdens sportam.
Nodarbības un sabiedrisko dzīvi vadīs ARNIS FREIBERGS.
Tuvākai informācijai lūdz rakstīt:
Imants Fricbergs, Gravenhurst, Ontario,
tel. 1161 J 12 (zvanīt vakaros)